

LOGAŠKE NOVICE

WWW.LOGATEC.SI - GLASILO OBČINE LOGATEC - LETNIK XLVI - JULIJ - AVGUST 2015 - ŠT. 7-8

KULTURA

STRAN 31-36

Zelenikras

KLIC K ODGOVORNOSTI DO DRUŽINE, ŽUPNIJE IN CELOTNE SKUPNOSTI

Po blagoslovu relikvarija, 21. junija letos, je v župnijski cerkvi sv. Nikolaja v Dolenjem Logatcu stekel zanimiv pogovor z ekscelenco msgr. dr. Juliuszom Januszom, apostolskim nuncijem v Sloveniji.

Prosim Vas, ekscelenca msgr. dr. Juliusz Janusz, za kratko predstavitev funkcije nunciature in apostolskega nuncijskega v Sloveniji.

Nuncij predstavlja svetega očeta pri katoliški Cerkvi v Sloveniji z namenom, da bi okrepil vezi edinosti med Apostolskim sedežem in Cerkvijo v Sloveniji. Svetega očeta obvešča o življenju Cerkve, svetuje škofom in svetemu očetu predlaga kandidate za škofo. Spodbuja ekumensko sodelovanje. Kot papežev veleposlanik pri vladi spodbuja odnose med Svetim sedežem in Slovenijo, skrbi za pripravo dogovorov med Cerkvijo in državo, sodeluje pri spodbujanju miru in sodelovanja med narodi.

Vaša ekscelenca, v krajšem času ste že drugič obiskali našo župnijo. Je to posebna božja milost za Logatec, saj bržčas ni v navadi, da bi apostolski nuncij na tako kratek čas obiskoval isto župnijo?

Apostolski nuncij obišče kako župnijo, ko je tja povabljen. Tokrat se je ponudil poseben razlog za obisk; šlo je namreč za relikvije velikega svetnika papeža Janeza Pavla II., ki je bil tudi moj nadškof v Krakovu na Poljskem. V tej zvezi sem opravil blagoslovitveni obred relikvarija, ki bo poslej na oltarju angelovega oznanjenja Devici Mariji in v katerem bodo poslej svete relikvije: kapljica krvi svetega Janeza Pavla II.

Kaj pomenijo relikvije sv. Janeza Pavla II. za naše cerkveno občestvo, za utrditev vere župnijskega občestva?

Kakor sem razlagal že v homiliji, imajo relikvije velik pomen za naše posvečenje, se pravi, da bi morale njegove relikvije zbuditi v slehernem občestvu – tako tudi v logaškem – željo po svetosti in širjenju krščanske ljubezni, ki je sad življenja z Bogom. Klic k svetosti nam razodeva, da je Bog postal človek zato, da bi se v vsakem od nas razvila svetost. Če hočete bolje razumeti duhovnost svetega Janeza Pavla II., lahko preberete knjigo, ki jo je nedavno objavila založba Družina, z naslovom Osebni zapiski. V cerkvi ste slišali izvorni posnetek njegovega glasu, ko je govoril na srečanju mladih v Postojni. S svojimi relikvijami se nekako vrača med nas s svojim učenjem in opogumlja zlasti mlade, naj se ne bojijo postati sveti.

Ob čigavih prizadevanjih smo prišli v logaški župniji sv. Nikolaja do relikvij sv. Janeza Pavla II.?

Moram priznati, da je šlo za nekatere srečne okoliščine. Sveti Janez Pavel II. je bil Poljak po rodu. Poljskega rodu je tudi sedanji logaški kaplan Rafał Kędzierski. In Poljak je tudi kardinal Stanisław Dziwisz, ki je dal relikvije vaši župniji. No, sem smemo prišteti še prizadevanja domačega župnika Janeza Kompareta.

Kako sicer doživljate vernost v Sloveniji?

Življenje vere v Sloveniji obstaja, a ni vedno dovolj izraženo v navzočnosti kristjanov pri nedeljski sveti maši in v pristopanju k zakramentu.

V Sloveniji nam očitno primanjkuje duhovnikov; v zadnjih petih letih imamo, na primer v Logatcu, že drugič kaplana-duhovnega pomočnika iz vaše rodne Poljske, hvala Bogu. Ali lahko pričakujemo, da bo Slovenija odvisna od misijonarjev?

Vsaka pobožnost je primerna za spodbujanje duhovnih poklicev. Relikvije svetnika, ki je bil duhovnik in papež, so pomembne, ker dokazujejo, da

Foto: Marjan Verč

je svetost duhovnikov v današnjem času možna. Po mojem je v Sloveniji možno imeti dovolj duhovniških poklicev. Izmenjava med duhovniki iz različnih evropskih držav je obogatitev pastorale v vsaki državi.

Kako je biti danes duhovnik v vse bolj sekulariziranem svetu?

Papež Janez Pavel II. je dokazal, da lahko sveti duhovnik prebudi vero v ljudeh, tudi v mladih. Papež Frančišek vabi duhovnike, naj izidejo iz zakristije in se napotijo k obrobjem ter tam iščejo ljudi, ki ne prihajajo v Cerkev. Duhovnik mora imeti misijonarski duh in ne duh nekoga, ki opravlja določeno funkcijo.

Je Cerkev na Slovenskem dovolj, premalo ali ravno prav ločena od države, upoštevajoč našo ustavo?

Katoliška Cerkev je po dogovoru med Slovenijo in Svetim sedežem pravna oseba in lahko organizira pastoralo po cerkvenih zakonih. Manjkajo dogovori o vojaški pastorali, pastorali v bolnišnicah in drugih ustanovah. Moderna država bi morala urejati te dejavnosti.

V Sloveniji se že 25 let spravljamo med seboj; očitno pa nam sprava ne gre najbolj od rok. Poznate pot, ki bi nam bila dobrodošla k spravi?

Na srečo je v tem času mogoče opaziti tako na strani vlade kot številnih združenj prizadevanje in voljo po spravi. Cerkvi je prav gotovo veliko do sprave in se trudi v tem procesu. Morda bo tudi leto usmiljenja, ki ga je razglasil sveti oče Frančišek, pomagalo najti pravo pot do sprave in pravičnosti.

Bi želeli, Vaša ekscelenca, našim bralcem sporočiti kako posebno žlahtno misel, kak posebno uporaben napotek na stičišču našega vsakdanjika s prihodnostjo?

Glejte, zelo sem bil zadovoljen, ko sem videl med bogoslužjem v Logatcu cele družine s starejšimi ljudmi, z ljudmi srednjih let in z velikim številom otrok – pa vse polno mladih. Menim, da je pot do lepe prihodnosti v Sloveniji odvisna od našega spoštovanja družine, od pomoči mlademu rodu, da bo ohranil vero, in od tega, da preko družine spodbujamo spoštovanje staršev in tradicije. Voščim vam, da nadaljujete v tem duhu odgovornosti do družine, do župnije in celotne skupnosti, v kateri živite.

Vaša ekscelenca, hvala lepa za Vaše opogumljajoče besede in vse dobro!

*Z apostolskim nuncijem v Sloveniji
dr. Juliuszom Januszom se je pogovarjal
Marcel Štefančič*

PRAKTIKUM 3-10

NAPOVEDNIK 11

DRUŽBA 2, 12-24,43

GENERACIJE 25-30

KULTURA 31-36

GOSPODARSTVO 37

ŠPORT 38-39

MALI OGLAS 40

PISMA BRALCEV 40-41

ZAHVALE 41

KRIŽANKA 42

TURIZEM 44

Spoštovane, spoštovani,

smo sredi vročega poletja, v času dopustov in počitnic. Prav je, da si vzamemo čas za razmišljanje o sebi, družini, prijateljih in na sploh - o življenju. Za polnjenje naših »baterij« niso potrebna draga potovanja, hoteli, kampi, to nam lahko nudi tudi dom ali počitnikovanje v domačem kraju. Senca pod drevesom na vrtu, bližnji gozd, dobra knjiga in »šebes«.

V branje priporočam knjigo Louise Hay z naslovom Življenje je tvoje, ki z navedbami usmerja bralca v pozitivno mišljenje: »Vsaka oseba je stoo odstotno odgovorna za vse, kar doživi. Vsaka misel, ki jo porodimo, ustvarja našo prihodnost. Točka moči je vedno v sedanjem trenutku. Vsako osebo muči občutek krivde in sovraštvo do same sebe. Temeljna misel vsakega od nas je: »Nisem dovolj dober«. To je le misel in misel lahko spremenimo. Najbolj škodljivi vzorci so zamerljivost, kriticizem in občutek krivde. Če se rešimo zamere, lahko ozdravimo celo raka. Ko se resnično ljubimo, v našem življenju vse teče. Pustiti moramo preteklost in odpustiti vsem. Biti moramo voljni začeti ljubiti sebe. Odobravanje in sprejemanje sebe je ključ do pozitivnih sprememb. Sami ustvarimo vsako tako imenovano »bolezen« našega telesa. Rad se imam, varuje me božanska ljubezen, sem eno z vsem življenjem.«

Spoštovani moji občani, Slovenija je polna lepot in izzivov, med njimi tudi naša domača občina Logatec z vami, delovnimi ljudmi, polnimi upanja in hrepenenja po napredku. Imamo dovolj danosti za vse, kar želimo delati. Moramo le osebno rasti in se odločati na temeljnih resnicah.

Naj zaključim s še kako resnično mislijo avtorice Blanche Pearson: »Živeti pomeni ljubiti, v prvi vrsti ljubiti življenje.«

Imejte se lepo, vaš župan Berto Menard

KLIMATSKE NAPRAVE

Čeprav je poletje že tu, mislim, da ne bo odveč spregovoriti o klimatskih napravah. Morda ne bomo več potrebovali hlajenja, zagotovo pa prav kmalu gretje prostorov.

Kaj je pravzaprav klimatska naprava oziroma klima?

Klimatska naprava je sistem za klimatizacijo prostorov, ki se poleti uporablja za hlajenje in razvlaževanje toplega in vlažnega zraka, pozimi in v prehodnih obdobjih pa tudi za ogrevanje. Klimatsko napravo, ki poleti hladi, pozimi pa deluje ravno obratno, imenujemo reverzibilno. Kar je pri hlajenju kot odpadna toplota, postane pri ogrevanju vir gretja prostora. Naprava deluje kot toplotna črpalka, zato tudi klimatske naprave, ki hladijo in grejejo, imenujemo toplotne črpalke. Popolno klimatizacijo, to je izmenjavo zraka, vzdrževanje zahtevane temperature in vlage zraka v zaprtem prostoru, lahko zagotovimo samo z ustreznimi, popolnimi klimatskimi napravami. Te so relativno drage, zato pri individualnih zgradbah in stanovanjih ponavadi vgrajujemo samo naprave za hlajenje zraka, t. i. kondicionirne naprave. Te naprave pa proizvajalci nenehno izboljšujejo v želji, da bi z njimi dosegli čim boljše ugodje v prostoru.

Kaj so tako imenovane klima naprave v split izvedbi?

Najbolj razširjeni klimatski sistem je sistem s toplotno črpalko zrak – zrak v deljeni izvedbi, tako imenovani »split« sistem. »Split« se imenuje zato, ker je sestavljen iz ločenih delov. Del sistema, ki je nameščen v prostoru, je notranja enota, del, ki je nameščen na prostem (na primer ob/na hiši), pa je zunanja enota. Za hlajenje večjih bivalnih prostorov pa se je uveljavil multi-split sistem, kjer je možen priklop do pet notranjih na eno zunanjo enoto.

Kaj pa sodobne inverterske klima naprave?

Inverterska tehnologija klimatizacijskih sistemov omogoča nastavitve moči glede na tem-

peraturo, ki jo želimo v določenem trenutku imeti v prostoru. To pomeni, če je temperatura v prostoru previsoka, se hladilna moč povečuje, dokler ne dosežemo zelene temperature. Če je v prostoru prehladno, se moč naprave poveča. Inverterska tehnologija nadomešča standardno on/off (vključevanja in izključevanja) tehnologijo. Enote s toplotno črpalko in inverterjem lahko hladijo in ogrevajo. Te naprave so ekološko ugodnejše, saj privarčujejo do 40 odstotkov energije v primerjavi z običajnimi klimatskimi napravami. Zaradi brezstopenskega krmiljenja števila vrtljajev kompresorja nudijo najboljšo kontrolo temperature in tiho, vendar učinkovito delovanje.

Kako določimo primerno velikost klimatske naprave?

Hlajenje s klimatsko napravo je dokaj ugodno in enostavno, a običajno ne za vse prostore. Najprej je treba izbrati prostore, ki se bodo hladili, nato se izbere temu primerna zmogljiva klimatska naprava. Potrebno moč naj določi izkušen projektant, da bo prostor ustrezno in enakomerno ohlajen (več notranjih enot priključenih na skupno zunanjo enoto).

Ko izbiramo vrsto naprave in njeno postavitev, je pomembno upoštevati tudi dejstvo, da je lahko stalno neposredno pihanje hladnega zraka zelo moteče in škodljivo zdravju. Prijetno počutje je zato odvisno od pravilne izbire - mesta notranje enote. Motečemu pihanju hladnega zraka (temperatura približno 12°C) se lahko izognemo s pravilnim izborom montaže. Če pa sami kupujemo klimatsko napravo, so orientacijski napotkinaslednji:

moč klimatske naprave se določi tako, da se prostornina prostorov, ki se bodo hladili, pomnoži s faktorjem 25 W/m³; če je ta prostor neizoliran, če ima večje okenske površine proti jugu brez senčil, če je v prostoru računalnik, TV, in se v njem zadržuje več ljudi, je toplotna obremenitev takšnega prostora tudi 60 - 80 W/m³;

Primer: Za ohlajanje dnevne sobe, ki ima površino 25 m², v kateri sta televizor in računalnik,

okna s površino 2 m² na južni strani in se v njej povprečno zadržujejo trije ljudje, potrebujemo klimatsko napravo z močjo hlajenja približno 2,5 kW.

To pomeni, da je hladilna moč 2,5 kW, priključna moč pa pbr. 1 kW.

Kakšno klima napravo izbrati in kako vemo, da je kvalitetna?

Kot drugi gospodinjski pripomočki imamo tudi za klimatske naprave obvezne **Energijske oznake (nalepke)**.

Označevanje energetske učinkovitosti (od 1. 1. 2013) kaže razrede sezonske učinkovitosti, kot so: B, A, A+, A++ in A+++.

Novo označevanje je hkrati najvišja raven učinkovitosti klimatske naprave v obdobju celega leta.

Obe vrednosti energetske učinkovitosti: SEER - razmerje sezonske energetske učinkovitosti pri hlajenju in SCOP - sezonski koeficient učinkovitosti pri ogrevanju, dajeta podatek o resnični porabi energije toplotnih črpalk, med katere spada tudi klimatska naprava. Le take naprave zlahka izpolnijo zahteve in želje investitorja, vplivajo na minimalno rabo električne energije in prispevajo k zmanjšanju izpustov CO₂. Ne kupujte najcenejših klimatskih naprav, ki so ponavadi tudi v najnižjih razredih, posebno pa ne, če nimajo organizirane servisne mreže.

Na kaj morate biti še posebej pozorni pri nakupu klimatske naprave?

Seveda svetujemo izbiro kvalitetnega pooblaščenega prodajalca in izvajalca z vsemi zakonsko potrebnimi certifikati. Pri tem je dobro spomniti, da pri večini naprav garancija velja le, če jo vgradi pooblaščen izvajalec del, le-ta pa naj vam nudi tudi kvaliteten servis po končani garancijski dobi. Seveda naj vam strokovnjak določi tudi moč, vrsto in položaj montaže klima naprave. Ne smemo pozabiti niti na hrupnost zunanjih in notranjih enot, ker nekateri proizvajalci podajajo hrupnost na razdalji enega metra, drugi na razdalji deset metrov. Pomembna je tudi instalacija za odvod kondenza. In vedno uporabno merilo pri odločitvah – reference. Povprašajte prodajalce po referencah in povprašajte uporabnike o zadovoljstvu z nakupom naprave.

Na koliko stopinj naj ohlajamo prostore v poletni vročini?

Temperatura notranjih prostorov naj bi bila nižja 5 do 6°C in največ 8°C od zunanje temperature, a ne nižja od 21°C. Zračni tok naj bo usmerjen proti stropu, saj hladen zrak sam »pada«.

Razredi in kazalniki SEER pri hlajenju

A+++	> 8,5
A++	> 6,1
A+	> 5,0
A	> 4,1
B	> 4,6
C	> 4,1
D	< 3,6

Razredi in kazalniki SCOP pri gretju

A+++	> 5,1
A++	> 4,6
A+	> 4,0
A	> 3,4
B	> 3,1
C	> 2,8
D	< 2,5

Seveda imamo pri kvalitetnih napravah infra senzorje nameščene na notranji enoti. Premikajo se levo in desno ter analizirajo sobno temperaturo tudi na oddaljenih položajih v prostoru. Naprava oceni, kje se v sobi nahajajo osebe in na tej osnovi izvaja funkciji »posreden zračni tok« ali »neposreden zračni tok«.

V zimskem času imajo kvalitetne naprave / toplotne črpalke funkcijo hiper gretja, ki omogoča učinkovito ogrevanje tudi v zelo mrzlem vremenu. Delovanje je zagotovljeno pri zunanjih temperaturi -25°C. Nazivno zmogljivost pa dosegajo tudi pri zunanjih temperaturah -15°C.

Kaj pa, če klimatske naprave nimamo?

Večina slovenskih stanovanj ni opremljenih z klimatsko napravo. Znosnejše bivalne temperature lahko dosežemo z ustreznim senčenjem in nočnim prezračevanjem. Čez dan naj bodo

okna zasenčena z roletami, roloji, žaluzijami, tendami ... Najboljša so zunanja senčila, ker tako preprečujemo, da bi se preveč segrevala celotna okenska konstrukcija. V nočnem času, ko zunanja temperatura pade pod vrednost notranje (v naših krajih imamo kar »ugodne« nočne temperature), pa prostore intenzivno prezračujemo. Če je mogoče, na preprih (tedaj gremo v drugi prostor) in čim dlje časa – idealno celo noč. S pravilnim zasenčenjem in nočnim prezračevanjem smo lahko zelo učinkoviti in sobne temperature »držimo« na priporočenih. Če se pripravljate na gradnjo ali nakup stanovanjske enote, lahko s kombinacijo pravilne orientacije in oblike stavbe ter s pravilnim izborom umetnih in naravnih senčil zagotovite prijetno temperaturo bivalnih prostorov in ugodno bivanje brez uporabe klimatskih naprav.

Energetsko svetovanje

POVABILO JAVNOSTI K SODELOVANJU PRI PRIPRAVI VEČLETNEGA PROGRAMA RAZVOJA KULTURE V OBČINI LOGATEC

Občina Logatec je ustanovila Strokovno komisijo, ki bo do jeseni pripravila večletni program razvoja kulture v občini Logatec. Pri najpomembnejšem delu tega dokumenta, analizi stanja, 10 članska komisija za mnenje sprašuje tudi občane, saj je kultura v prvi vrsti namenjena prav vam - občanom.

Strokovno komisijo sestavljajo predstavniki vseh področij kulture, in sicer: Gregor Erjavec (Knjižnica Logatec), Marjan Grdadolnik (dirigent, član strokovne komisije za gradnjo Narodnega doma), Jerca Korče, Miro Sedej (člana Strokovne komisije za razdeljevanje sredstev na področju kulture), Janez Ovsec, Anja Sedej (člana Odbora za družbene dejavnosti), Tanja – Pina Škufca (Javni sklad RS za kulturne dejavnosti), Jurij Švajncar (Zveza kulturnih društev Logatec), Renata Gutnik in mag. Nevenka Malavašič (Občinska uprava Občine Logatec).

Vprašalnik, s pomočjo katerega bo komisija dobila odgovore o tem kaj si občani želite, je na voljo na več mestih. Vsako gospodinjstvo ga bo oz. ga je že prejelo v poštni nabiralnik. Na voljo je na spletišču logatec.si, možno ga je prejeti na elektronski naslov v kolikor na Občino posredujete tako željo ali pa ga prejmete v fizični obliki osebno v recepciji Upravnega centra Logatec. Med tistimi, ki boste vprašalnik izpolnili v celoti tudi s svojimi osebnimi podatki, bomo na koncu izžrebali dobitnike lepih nagrad, o katerih je več informacij objavljenih na logatec.si. Izpolnjen vprašalnik pa lahko oddate tudi brez vpisa vašega imena in naslova in bo obravnavan kot anonimen.

Izpolnjene vprašalnike zbiramo na recepciji Upravnega centra Logatec, lahko pa nam jih pošljete na naslov: Občina Logatec, Tržaška cesta 50 A, 1370 Logatec ali pa izpolnjene pošljete na: renata.gutnik@logatec.si.

Občinska uprava

KOLOFON

Logaške novice, glasilo Občine Logatec

ISSN 03509281

Logaške novice brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini

Izdajatelj: Občina Logatec, Tržaška 50 A, 1370 Logatec

v.d. odgovornega urednika: Jure Vodnik, e-pošta: jure.vodnik@logatec.si, logaske@logatec.si

Uredniški odbor: Tanja Slabe, Metka Bogataj, Janez Gostiša, Luka Škrlj, predstavnik/-ca Občine Logatec za odnose z javnostmi

Grafično oblikovanje in tisk: TISKARNA SKUŠEK d.o.o., storitve, proizvodnja in trgovina, Vodnikova cesta 272, 1000 Ljubljana

Grafični koncept: Nicolas Sautet

Datum izzida: 13. 7. 2015

Naklada: 4.500 izvodov

Naslovnica: Utrinek iz razstave čipk »USTVARJAMO TOPLINO«

Foto: Marjan Verč

Logaške novice izhajajo enkrat mesečno. Roki izida in oddaje prispevkov so objavljeni na spletni strani občine Logatec. Prispevki naj ne bodo daljši od ene tipkane strani, pisava Times New Roman, pt 11. Pisma bralcev so lahko dolga največ eno tipkano stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 11 pt. Prispevke s fotografijami pošljite na poštni ali elektronski naslov. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat, pripišite ime in priimek avtorja prispevka in fotografije ter kdo oziroma kaj je na fotografiji. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavili, uredništvo si pridržuje tudi pravico do krajšanja in neobjave prispevkov.

**VSA RAZPISANA SREDSTVA ZA PROGRAME IN PROJEKTE
ZA LETO 2015 RAZDELJENA**

Skupaj	upravičenec	posamezni	zneski	s področij
25.704,12 €	Namiznoteniški klub Logatec	25.704,12 €		
24.713,69 €	Tekaški smučarski klub Logatec	24.713,69 €		
20.047,16 €	Smučarski skakalni klub »lovci na daljave« Logatec	20.047,16 €		
16.329,64 €	Twirling klub logaških mažoret	6.073,01 €	10.256,63 €	
11.805,95 €	Kulturno umetniško društvo Adoramus	5.699,95 €	4.000,00 €	2.106,00 €
11.301,28 €	Kulturno društvo Simfonični orkester Cantabile	8.984,68 €	2.316,60 €	
10.106,38 €	Kulturno društvo Pihalni orkester Logatec	8.896,78 €	1.209,60 €	
9.968,71 €	Društvo tabornikov-rod Srnjak Logatec	7.660,21 €	2.308,50 €	
9.960,00 €	Društvo za organiziranje kulturno-umetniških dogodkov Arsonavt	1.960,00 €	8.000,00 €	
9.743,45 €	Mladinsko športno-kulturno društvo Dlan na dlan	5.000,00 €	4.743,45 €	
8.659,23 €	Lokostrelsko društvo Logatec	8.659,23 €		
8.428,91 €	M Genom d.o.o.	2.428,91 €	6.000,00 €	
8.350,81 €	Odbojgarski klub Logatec	8.350,81 €		
8.029,91 €	Rokometni klub Kronos	8.029,91 €		
7.212,52 €	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Logatec	3.474,30 €	2.504,62 €	1.233,60
6.979,70 €	Rokometni klub Zvezda Logatec	6.979,70 €		
6.596,72 €	Smučarski klub Logatec	6.596,72 €		
6.244,28 €	Združenje borcev za vrednote NOB Logatec	1.953,71 €	4.290,57 €	
6.190,01 €	Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Logatec	6.190,01 €		
6.030,86 €	Turistično društvo Medvedje Brdo in Rovtarske Žibrše	3.030,86 €	2.500,00 €	500,00 €
5.696,80 €	Kulturno turistično društvo Hotedršica	2.697,22 €	2.999,58 €	
5.548,95 €	Košarkarski klub Logatec	5.548,95 €		
5.453,91 €	Župnija Rovte	5.453,91 €		
5.340,65 €	Športno društvo Hotedršica	5.340,65 €		
4.989,52 €	Športno društvo Superpolh	4.989,52 €		
4.944,38 €	Športno društvo Tae kwon-do tempo	4.944,38 €		
4.827,97 €	Društvo upokojencev Logatec	1.927,97 €	2.900,00 €	
3.811,93 €	Turistično kulturno športno društvo Grčarevec	1.596,00 €	2.215,93 €	
3.805,59 €	Društvo upokojencev Rovte	1.678,89 €	2.126,70 €	
3.767,20 €	Društvo Mladinski center Sv. Nikolaja Logatec	1.425,00 €	924,70 €	1.417,50 €
3.231,90 €	Klub logaških študentov	3.231,90 €		
3.208,18 €	Artcom d.o.o	3.208,18 €		
2.740,63 €	Športno društvo Tek je lek	2.740,63 €		
2.726,96 €	fizična oseba	2.726,96 €		
2.722,95 €	Balinarsko športno društvo Logatec	2.722,95 €		
2.692,98 €	Vzgojno-varstveni zavod vrtec kurirček Logatec	2.692,98 €		
2.686,04 €	fizična oseba	2.686,04 €		
2.553,75 €	Teniški klub Logatec	2.553,75 €		
2.426,50 €	Vojni muzej Logatec d.o.o.	2.426,50 €		
2.305,09 €	Rossana d.o.o	1.924,91 €	380,18 €	
2.247,77 €	Športno društvo Baron	2.247,77 €		
2.178,90 €	Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov - Steg Logatec 1	2.178,90 €		
2.162,70 €	Društvo Aktiv	2.162,70 €		
2.052,66 €	Župnijska Karitas Rovte	500,00 €	1.552,66 €	
2.038,74 €	Društvo invalidov Logatec	704,99 €	1.333,75 €	
2.000,00 €	fizična oseba	2.000,00 €		
1.932,17 €	Kulturno društvo obrtniški mešani pevski zbor »Notranjska«	1.932,17 €		
1.738,67 €	Zavod Aliansa	1.738,67 €		
1.736,04 €	Župnijska Karitas Dol. Logatec	1.736,04 €		
1.523,24 €	Društvo likovnikov Logatec	1.523,24 €		
1.352,19 €	Pevsko društvo Logatec	1.352,19 €		
1.279,30 €	Zavod za pravico do življenja, ŽIVIM, Logatec	1.279,30 €		
1.264,28 €	Medgeneracijsko društvo za samopomoč Logaške lipe	1.264,28 €		
1.237,54 €	Športno društvo Kovk Rovte	1.053,00 €	184,54 €	
1.206,90 €	Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec	1.206,90 €		

1.200,00 €	Klub zdravljenih alkoholikov Logatec	1.200,00 €	
1.188,25 €	Jamarsko društvo Logatec	1.188,25 €	
1.174,50 €	Prostovoljno gasilsko društvo Gorenji Logatec	1.174,50 €	
1.000,00€	Kulturno društvo Žarek Rovte	1.000,00 €	
900,00 €	Društvo za zdravlne rastline Ognjič, Logatec	900,00 €	
899,10 €	Prostovoljno gasilsko društvo Vrh Sv. Treh Kraljev	899,10 €	
895,05 €	Športno kinološko društvo Logatec	895,05 €	
834,28 €	Prostovoljno gasilsko društvo Laze - Jakovica	834,28 €	
820,09 €	Združenje multipleskleroze Ljubljana	820,09 €	
802,21 €	Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine	802,21 €	
784,00 €	Kulturna društvo Drevored	784,00 €	
761,91 €	Športno kulturno društvo Vrh	761,91 €	
757,79 €	Pevsko društvo invalidov in upokojencev Logatec	757,79 €	
622,84 €	Športno društvo Log-Zaplana	622,84 €	
607,50 €	Prostovoljno gasilsko društvo Rovte	607,50 €	
596,11 €	Planinsko društvo Logatec	276,72 €	319,39 €
588,00 €	Društvo kmečkih in podeželskih žena Logatec	588,00 €	
588,00 €	fizična oseba	588,00 €	
588,00 €	Lovska družina Hotedršica	588,00 €	
560,31 €	Mladinsko društvo ŠTOP	560,31 €	
534,60 €	Astronomsko društvo Labod	534,60 €	
534,35 €	Osnovna šola Tabor Logatec	534,35 €	
509,48 €	Društvo psoriaticov Slovenije Podružnica Ljubljana	509,48 €	
494,12 €	Društvo civilnih invalidov vojn Slovenije Ljubljana	494,12 €	
489,71 €	Športna zveza Logatec	489,71 €	
486,00 €	Društvo SKAM	486,00 €	
465,61 €	Področno združenje učiteljev in trenerjev smučanja Logatec	465,61 €	
443,54 €	Zeleni žep, Zavod za turizem in trajnostni razvoj	443,54 €	
424,94 €	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana	424,94 €	
396,00 €	Literarno-umetniško društvo TFF 12	396,00 €	
394,00 €	Osnovna šola Rovte	394,00 €	
379,52 €	Društvo za mentalno zdravje, Ljubljana	379,52 €	
378,95 €	Društvo Tvoj telefon, Postojna	378,95 €	
363,03 €	Kulturno društvo Tabor Logatec	363,03 €	
351,32 €	Klub lastovka	351,32 €	
334,74 €	Društvo gluhih in naglušnih	334,74 €	
324,49 €	Društvo vojnih invalidov Notranjske	324,49 €	
319,27 €	Kulturno društvo »Novi oder«	319,27 €	
315,90 €	Modelarsko maketarski klub	315,90 €	
282,51 €	Plezalni klub Ekstrem	282,51 €	
173,77 €	Osnovna šola 8 talcev Logatec	173,77 €	
69,20 €	Kulturno športno društvo Trate	69,20 €	

Legenda

LEGENDA
šport
mladi
kulturni programi
prireditve v interesu
založništvo
starejši
humanitarna
dediščina
turizem
kulturni projekti

Občina Logatec je za projekte in programe upravičencev v letu 2015 pripravila en poziv in 7 razpisov s skupaj 9 področji. Med upravičence je bilo razdeljenih 348.469,30 EUR. Na razpise je prispelo veliko vlog, od tega jih je bilo uspešnih 122, ki jih je poslalo 97 prijaviteljev.

Na občinskem spletišču logatec.si so objavljeni obrazci za poročanje, najave sprememb pri pogodbenih vsebinah in obrazci izjav za izvedene dogodke med 23. 11. 2015 in 31. 12. 2015.

Upravičencem voščimo obilo uspeha pri izvedbi svojih projektov in programov in, da bi porabili vsa odobrena sredstva.

Občinska uprava

POVEZUJEJO RAZVOJNE VSEBINE V REGIJI

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA ZELENİ KRAS NA ZELO RAZNOLIKIH PODROČJIH SPODBUJA RAZVOJ PRIMORSKO-NOTRANJSKE REGIJE

Foto: arhiv RRA Zeleni kras

V okviru projekta Z roko v roki do zdravih obrokov skušajo povečati delež lokalnih živil na jedilnikih osnovnih šol in vrtcev v Primorsko-notranjski regiji, tudi s pomočjo delavnic za zaposlene na šolah (na fotografiji delavnica v Ilirski Bistrici).

Regionalna razvojna agencija Zeleni kras (prej RRA Notranjsko-kraške regije) deluje kot osrednji akter povezovanja razvojnih vsebin v regiji. »RRA stremi k temu, da postane stičišče razvoja na vseh področjih družbenega delovanja v regiji, s poudarkom na podjetništvu. Preko razvojnega načrtovanja in projektov usmerja in soustvarja razvoj regije, hkrati pa s svojim delovanjem prispeva k odpravljanju razvojnih težav in izkoriščanju ra-

zvojnih priložnosti regije.« poudarja mag. Boštjan Požar, direktor RRA Zeleni kras.

Leti 2013 in 2014 sta bili predvsem v znamenju priprave Regionalnega razvojnega programa Primorsko-notranjske regije za obdobje 2014-2020 ter regionalnih projektov. »Program je osnova za črpanje sredstev na državnih in evropskih razpisih,« pojasnjuje svetovalka na agenciji Jana Nadoh Bergoč.

RRA tudi sogovornik med državo in občinami

RRA Zeleni kras bo še naprej v pomoč občanom in ustanovam pri pridobivanju sredstev na raznih razpisih, predvsem z brezplačnimi poslovnimi svetovanji, ter pri pripravi poslovnih načrtov in investicijskih programov. Pripravljajo se tudi na vzpostavitev garancijske sheme, v prihodnosti pa nameravajo okrepiti promocijo regijskih podjetij ter v regijo privabiti investitorje. Velik del pozornosti usmerjajo

v pomoč podjetnikom ali posameznikom, ki stopajo na podjetniško pot. Število poslovnih svetovanj se je lani glede na leto prej povečalo, zaradi manjšega števila objavljenih razpisov pa je bilo manj priprav vlog na razpise za zunanje uporabnike. Lani so izvedli 76 svetovanj. »Svetovanci so se na nas večinoma obračali po pomoč in informacije glede ustanovitve novega podjetja, samozaposlitve, ureditve prostora za predelavo kmetijskih pridelkov ali možnih virov za financiranje poslovne ideje,« je povedala svetovalka mag. Alenka Volk. RRA Zeleni kras v naši regiji izvaja projekt Podjetno v svet podjetništva, ki spodbuja podjetništvo med mladimi brezposelnimi z visoko izobrazbo. V času trajanja projekta se je zaposlilo ali samozaposlilo kar 29 od 50 udeležencev.

Povezujejo štipendiste in podjetja

Nadaljevali so z izvajanjem regionalne študentske sheme, ki jo v regiji vodijo že enajsto leto. »V shemo smo vključili

AGENCIJA ODPRTIH VRAT

Kot so raznovrstna področja delovanja RRA Zeleni kras, je raznolika tudi ekipa 11 zaposlenih na agenciji, vsem pa so skupne strokovnost, kompetentnost in izkušnje na področjih, ki jih pokrivajo. Torej ne oklevajte - če potrebujete pomoč na katerem od opisanih področij, se obrnite na RRA Zeleni kras.

vsa velika podjetja v regiji in vrsto srednjih, malih in mikro podjetij, ki se soočajo s pomanjkanjem kadra, predvsem iz deficitarnih poklicev. V zadnjih letih so to predvsem poklici s področja strojništva,« je povedala svetovalka mag. Zdenka Žakelj. V šolskem oziroma študijskem letu 2014/2015 je v shemo vključenih 188 štipendistov in 47 podjetij. 78 štipendistov se je v teh letih tudi že zaposlilo. Med prioriteta poudarjajo spodbujanje socialnega podjetništva. »Socialno podjetništvo za našo regijo predstavlja veliko priložnost, čeprav v praksi še ni čisto zaživelo,« je povedala svetovalka Martina Erjavec. To skušajo med drugim spremeniti s projektom SocioNet v sklopu programa IPA Slovenija-Hrvaška 2013-2015. Vedno večji del dejavnosti RRA Zeleni kras predstavlja tudi spodbujanje inovacijske miselnosti najrazličnejših akterjev - v okviru projekta Smart Inno so zato konec leta 2014 pričeli snovati Center za inoviranje in razvoj, ki že izvaja prve naloge. Aktivnosti centra bodo najprej usmerjene v podporo orodjarski panogi, kasneje pa bo svoje delovanje razširil tudi na preostale.

Zeleni kras vse bolj prepoznaven

RRA Zeleni kras spodbuja miselnost o pomenu ohranjanja zdravega okolja. Iščejo možnosti za financiranje okolju prijaznih gospodarskih in ostalih aktivnosti, dejavni

Foto: arhiv RRA Zeleni kras

Od 50 udeležencev (na fotografiji udeleženci zadnje skupine z mentorici) projekta Podjetno v svet podjetništva v naši regiji se jih je 29 zaposlilo ali samozaposlilo.

pa so tudi pri spodbujanju lokalne oskrbe. Na tem področju sodelujejo s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, lokalno akcijsko skupino (LAS) Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom, z Društvom biodinamikov Notranjske in lokalnimi ponudniki. Svoje dejavnosti usmerjajo tudi v spodbujanje učinkovitejše tržne organiziranosti in prepoznavnosti kakovostne lokalne ponudbe. »Vsako leto

izdamo katalog regijskih izdelkov, s katerim promoviramo lokalne ponudnike, ki uporabljajo znamko Zeleni kras. V okviru projekta Z roko v roki do kakovostnih obrokov pa si prizadevamo, da bi javni zavodi za obroke, ki jih pripravljajo, uporabili več lokalnih živil,« je povedala svetovalka Dragica Bratanič.

Sergeja Širca

VABILO K VPISU V DRUŠTVO

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE LOGATEC

Novi člani:

vpis bo potekal v ponedeljek, **7. septembra 2015, od 17. do 19. ure** v učilnici društva na Notranjski 14 v Logatcu (1. nadstropje). Dobili boste vse informacije o študijskih programih, v katere se lahko vpišete.

Člani:

vpis bo potekal **14., 21., 28. septembra 2015, od 17. do 19. ure** na Notranjski 14 v Logatcu.

Ob vpisu v društvo novi in dosedanji člani plačajo članarino 20 € in po 40 € za vpis v vsak posamezni izbrani 24 urni študijski program.

Več informacij lahko najdete tudi na blogu društva: <http://utzo.blogspot.com/>

»Širimo obzorja, združujemo ljudi.«

Pridružite se nam!

Upravni odbor društva

OBVESTILA UREDNIŠTVA

OPRAVIČILO

V junijski številki Logaških novic je v prispevku Uroš in Boris - logaška kolesarska zanesenjaka prišlo na strani 36-37 do neljube napake pri navedbi imena gostilne, ki je pripravila zakusko ob koncu dirke. Namesto »Na koncu pa je seveda bilo najlepše, ko smo se skoraj na smrt utrujeni še uspeli poveseliti pri Korenčanu, kjer so nam pripravili prijetno in za lačne želodce dobro pripravljeno popoldne«, bi moralo biti navedeno ime »Pri Krištofu«. Za napako se avtorica članka iskreno opravičuje.

Uredništvo

OPRAVIČILO

V junijski številki Logaških novic je v prispevku Na prijeten izlet v Rovte, objavljenem na strani 28, prišlo do napake pri zapisu avtorstva fotografije. Avtorica fotografije je Mojca Skvarča. Za napako se iskreno opravičujemo.

Uredništvo

OBČINI LOGATEC IN IDRİJA PODPISALI PISMO O NAMERI ZA SKUPNO VAROVANJE OSTALIN ŽELEZNICE IZ 1. SVETOVNE VOJNE

Foto: Renata Gutnik

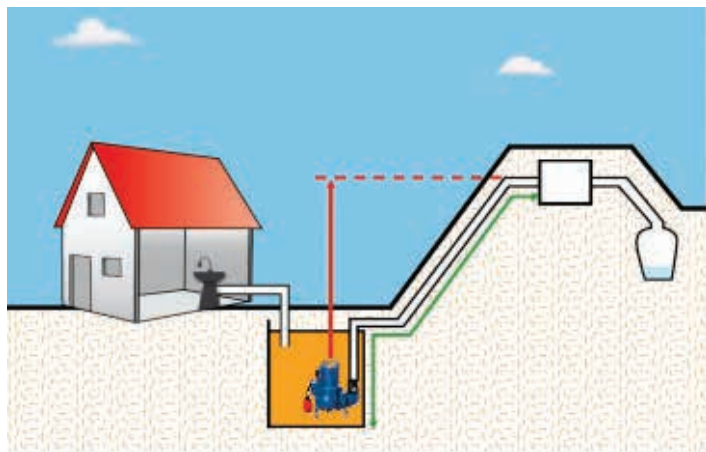
Bojan Sever, župan Občine Idrija in Berto Menard, logaški župan, sta si po podpisu še trdno segla v roki.

Idrija in Logatec povezuje skupna kulturno zgodovinska preteklost. Ob 100-letnici prve svetovne vojne ter z dogodki, ki so spremljali to obletnico, so se prebudili spomini na preteklo dogajanje in padle vojske.

Interes obeh občin je, da se traso vojaške železnice ohrani in vsaj deloma obnovi. Občini bosta pri aktivnostih za ohranitev in obnovo med seboj sodelovali. Po prepoznavi skupnega interesa varovanja zgodovine, sta tudi župana obeh občin v četrtek, 18. junija 2015, slavno podpisala pismo o nameri sodelovanja pri projektu, katerega cilj je ohranjanje zgodovinskega spomina, izobraževanje mlajših generacij, ohranjanje ostalin in zgodb na temo prve svetovne vojne in s tem povezan razvoj tematskega turizma oziroma turistični razvoj ob trasi.

Občinska uprava

PRIKLJUČEVANJE NA JAVNO KANALIZACIJSKO OMREŽJE PREKO ČRPALNE POSTAJE

Značilnost reliefa občine Logatec je velika razgibanost terena, saj je občina del kraškega sveta. Zaradi razgibanosti pa se investitorji in občani pri gradnji in priključevanju na javno kanalizacijsko omrežje srečujejo z omejitvami terena. Posledično vsem občanom ne moremo zagotoviti gravitacijskega oziroma prosto padnega načina priključevanja objektov na javno kanalizacijsko omrežje. V ta namen lahko občan priklopi odpadne vode iz svojega objekta preko črpalne postaje.

Ker se je že veliko naših uporabnikov obrnilo na nas z vprašanji o takem načinu priključevanja, smo preučili črpalne postaje, ki so trenutno na trgu, ter se po temeljiti analizi odločili, da ima najprimernejše razmerje med kakovostjo in ceno črpalna postaja za odpadne vode nemškega proizvajalca KSB, Evamatic-Box N. Vgrajena črpalka je iz sive litine in ima tekalno kolo s prostim pretokom, kar zmanjša možnost zamašitve. Poleg tega pa tudi ponuja tudi preprosto vzdrževanje.

Opis črpalne postaje:

Opadne vode iz stanovanjske hiše se dovajajo skozi enega ali več dovodnih nastavkov v črpalno postajo, ki je vkopana v tla in priključena na električno omrežje. Posoda črpalne postaje je iz polietilena, ki zadržuje pline, neprijetne vonjave in vodo. Ko plovno stikalo zazna določen nivo polnosti, se potopna črpalka samodejno zažene. Tekočina za prečrpavanje se nato prečrpava skozi tlačni vod in dovaja v gravitacijski kanal odpadne vode.

Ko plovno stikalo zazna določen najmanjši nivo polnosti, se potopna črpalka samodejno izklopi. Trdno zbiralno posodo, kjer se nabira odpadna voda, lahko dodatno izpraznimo preko priključka za izpraznitev. Poleg nivojskega stikala za vklop črpalke je lahko dodatno nameščen tudi zvočni opozorilnik in stikalna alarmna naprava z nivojskim stikalom in vgrajenim akumulatorjem ter ročna membranska črpalka, ki jo lahko uporabimo v primeru dolgotrajnega izpada električnega toka.

Če potrebujete črpalnišče za odvajanje komunalne odpadne vode iz objekta, se lahko za vse podrobnejše informacije ter pripravo ponudbe za nakup in montažo črpalnišča obrnete na Komunalno podjetje Logatec, d.o.o., kontaktna oseba: Janez Marinko, telefon: 01/750-81-14.

Komunalno podjetje Logatec, d.o.o.

PRIREDTIVE

Sobota, 18. julij 2015, ob 16. 00 v Lazah

Tekmovanje članic gasilskih društev

V soboto, 18. julija, se bo ob 16.00 začelo tekmovanje članic gasilskih društev na prireditvenem prostoru pod vasjo Laze. Po končanem tekmovanju sledi vrtna veselica, igral bo ansambel Tonija Verderberja. Člani PGD Laze Jakobica pa bodo poskrbeli za dobro hrano in pijačo.

Nedelja, 6. september 2015, od 13. do 17. ure v Grajskem parku Vitez

Japonsko popoldne v Logatecu

Ogledali si boste lahko preplet japonske kulture in borilnih veščin. Predstavilo se bo okoli 30 različnih društev, posameznikov in podjetij. V primeru slabega vremena bo prireditev v športni dvorani ob istem času. Organizator prireditve je AIKIDO klub Logatec.

Julij in avgust 2015

Pravljичne urice v Knjižnici Logatec

Knjižnica Logatec vabi najmlajše bralce na poletne pravljичne urice pod lipo, ki potekajo vsak ponedeljek v juliju in avgustu ob 10. uri pod lipo pred Knjižnico Logatec. Pravljичne urice v primeru slabega vremena odpadejo.

26. in 27. avgust 2015, od 16. do 20. ure v Grajskem parku Vitez

Art-market logatec - Logaško poletje 2015

Sejem dobrih idej domačih ustvarjalcev unikatnih izdelkov.

Info: JSKD OI Logatec, 01/ 7591 740, oi.logatec@jskd.si, <http://www.klub-cls.com/>

Sobota, 29. avgust 2015, med 16. In 20 uro v Grajskem parku Vitez

Regijska razstava UMETNIŠKA TRŽNICA

Na stojnicah se bodo z izdelki in prikazom dejavnosti ter z delavnicami predstavili izbrani posamezni ustvarjalci, izdelovalci izdelkov umetnostne obrti, ki vključujejo in poustvarjajo etnološko kulturno dediščino...

Info: JSKD OI Logatec, 01/ 7591 740, oi.logatec@jskd.si, <http://www.klub-cls.com/>

27. TRADICIONALNI KMEČKI PRAZNIK NA MEDVEDJEM BRDU

Turistično društvo Medvedje Brdo in Rovtarske Žibrše v nedeljo, 2.8.2015, organizira **TRADICIONALNI 27. KMEČKI PRAZNIK NA MEDVEDJEM BRDU** pri cerkvi sv. Katarine.

Rdeča nit letošnje prireditve je **PRIKAZ GRADBENIŠTVA NEKOČ IN DANES**.

Začelo se bo z že tradicionalnim tekmovanjem v košnji in nadaljevalo z drugimi tekmovalnimi igrami. Prireditev bodo popestrili razstavljalci z različnimi domačimi obrtni in s pestro ponudbo zagotovili, da se bo za vsakega kaj našlo.

Obiskovalci bodo lahko preizkusili svojo srečo na bogatem srečelovu in začutili pristnost domače kuhinje s ponudbo domačega kruha, peciva in ostalih dobrot. Dolgočasili pa se ne bodo niti otroci, saj bodo domači izvajalci poskrbeli za njihovo zabavo z raznimi zabavnimi igrami.

Atraktiven za vse obiskovalce bo tudi tako imenovani »naravni šank«, ki bo še dodatno poskrbel za pristnost in poudaril sodelovanje društva z naravo. Za vse tiste, ki jih bolj zanima tehnika, pa bo na voljo razstava starodobnikov.

Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno. Obiskovalce bosta zabavala **Ansambel Pogum** in znana slovenska pevka **Nuša Derenda**.

Vabimo tudi vse, ki se želite prijaviti na kmečke igre. To lahko storite na telefonski številki, 041638278 pri Žakelj Davidu.

Turistično društvo Medvedje Brdo in Rovtarske Žibrše

ZVONE ŠERUGA SE JE NA POTI K LJUDEM USTAVIL V GRAJSKEM PARKU VITEZ

V »dnevni sobi« Grajskega parka Vitez smo v torek, 16. junija, pozno popoldne nestrpno čakali novinarja, snemalca, pisatelja, popotnika, avanturista in še kak vzdevek bi mu lahko dodali, Zvoneta Šerugo. Zagorel, skuštranih las, brada bolj bela kot ne, živahne oči, nalezljiv smeh, v eni roki kozarec rujnega, v drugi miška in predavanja, bolje rečeno pripoved o potovanjih, potovanjih k ljudem, se je pričelo: »Ste prišli? Vem, saj gledate razne potopisne oddaje, ampak beseda v živo je kljub vsemu drugačna, mar ne? Te dni minevajo že štiri desetletja, odkar sem prvič šel na avtostop po Evropi. Potem so se začela potovanja z motorjem, najprej po Afriki, nato Aziji. Po nekaj letih prvič z Romano, s katero sva skupaj že, ja, res je, 30 let. Rodila sta se hčerka Kaja – ravnokar je nekje v Aziji - in sin Grega. Letos pa bo že deset let, odkar sem

prvič popeljal skupino popotnikov k ljudem v Afriko. Ne gremo v hotele, ne spimo v udobnih posteljah, skupino vodim tja, kamor običajni turisti ne zaidejo, čim dlje od civilizacije, tja, kjer še lahko najdeš ljudi, ki živijo goli, od tega, kar jim je katerokoli božanstvo že dalo. Moram pa takoj povedati, da je takih krajev malo. Civilizacija prihaja povsod, današnja odraščajoča dekleta iz plemena Mursi, za katere je bilo še včeraj značilno »lopaticenje« jezika, tega ne počno več, začela so se oblačiti, v rokah imajo mobitele ...« Potem nam je Zvone Šeruga pripovedoval o tem, kaj je doživel v Namibiji, Ugandi in Etiopiji, kako je bilo tam, ko je tja prišel prvič pred dvajset, trideset leti in kako je danes. Kaj smo še odnesli z njegovega predavanja? Spoznanje, da prijaznost povsod pade na plodna tla, da se nam tisto, kar dajemo, tudi povrne: »Ko se srečujemo z domačini, jim vedno prinesemo hrano, pijačo, se z njimi poveseimo, tudi kaj popijemo in se od njih poslovimo kot prijatelji. Pravzaprav je tako tudi pri nas doma: ko prvič prideš v nek kraj, greš v gostilno, plačaš za rundo, naprej ... Recimo, greš k najbližjemu kmetu in kupiš solato, krompir, grozdje, vino ... Tako mu še najbolj pomagaš, kar je pa še važnejše, pridobiš si prijatelja.« Nove prijatelje si je pridobil tudi pri nas, v Logatcu. Prijatelje, znance pa lahko v Grajskem parku srečujete vse poletje. Skupaj spijete kavico, uživate v sladkih dobrotah ali pa greste igrat nogomet, košarko, odbojko na mivki; poskrbljeno bo tudi, da ne bo dolgčas najmlajšim. Večkrat bodo glasbeni večeri, julija je bil prvič Logalajf, ko je nastopila vrsta glasbenikov, konec avgusta pa Klub logaških študentov vabi na Logaško poletje.

Besedilo in foto: Brane Pevec

SPOMINSKA SLOVESNOST OB 70. OBLETNICI OSVOBODITVE TABORIŠČA LJUBELJ

Člani Združenja borcev za vrednote NOB Logatec so se v soboto, 13. junija, udeležili spominke slovesnosti ob osvoboditvi edinega koncentracijskega taborišča, ki ga je okupator organiziral na slovenskem ozemlju. Taborišče Ljubelj-jug je bila podružnica velikega koncentracijskega taborišča Mauthausen- Gusen, ki je bilo v Avstriji postavljeno že leta 1938. Skozenj je v sedmih letih šlo okoli dvesto tisoč taboriščnikov, v njem je trpelo tudi 4.153 Slovencev, okoli 1.500 se jih ni vrnilo. Pod Ljubeljem je bilo taborišče zgrajeno junija 1943. Do maja 1945 so v nemogočih razmerah gradili predor, skozi katerega bi imeli nacisti ugodnejšo oskrbo bojišč v JV Evropi približno dva tisoč taboriščnikov, od tega je bila dobra polovica Francozov, sledili so Poljaki, Rusi in Jugoslovani, med njimi 124 Slovencev, tudi Janez Guzelj s Hlevnega Vrha. V taborišču je umrlo blizu 40 zapornikov, 32 so jih sežgali v improviziranem krematoriju. Pred osrednjo slovesnostjo sta k spomeniku francoskim žrtvam J-accuse (Obtožujem) med drugim položila venca tudi predsednik republike Borut Pahor in francoski veleposlanik v Sloveniji Pierre Francois Mourier. Potem ko sta izzveneli Zdravljica in Oda radosti v izvedbi Orkestra Slovenske vojske, je v spominskem parku prisotne pozdravil trziški župan Borut Sajovic: »Spoštovani obiskovalke in obiskovalci, tovarišice in tovariši, borke in borci, taboriščniki, ljudje dobre volje ... Včasih je bila tu bodeča žica in stražni stolpi, ki so ljudi ločevali in razdruževali, danes, po 70 letih, pa nas ta prostor združuje in brez zamere se spominjamo vseh, ki jim je treba prižigati svečo. Kljub temu pa ne smemo pozabiti, kdo je bil na tej in kdo na drugi strani žice.« Francoski veleposlanik je pozdravil v slovenščini, nato nadaljeval v svojem jeziku, se zahvalil Slovincem za vso pomoč, ki so jo nudili zapornikom med vojno. Dejal je tudi, da je naša naloga danes, da ohranjamo spomin na te

dogodke v upanju, da se zgodovina ne bo ponovila. Tudi naš predsednik ni mogel mimo tega: »Nočemo, da bi se to gorje pozabilo, nočemo, da bi se to gorje ponovilo. Evropa in neodvisna Slovenija sta utemeljeni na odpuščanju in spravi, ne na pozabi. Dolžan sem spodbujati tako spoštovanje in zaupanje, da če bi se proti naši volji mir in svoboda postavila pod vprašaj, brat nikoli več ne bi dvignil roko nad brata.« Slovesnost so popestrili mladi, ki so spregovorili in zapeli v jezikih internirancev, na koncu pa so osnovnošolci iz Trziča spustili med ljudi papirnata letala s sporočili, ki jim je bila skupna beseda MIR! Še povabilo: kadar se boste peljali skozi Ljubelj, se ustavite v prostorih nekdanje karavle, kjer je urejena spominška soba. V njej so razstavljeni osebni predmeti taboriščnikov, od obleke do pisem, in ohranjeno orodje, s katerim so kopali tunel.

Besedilo in foto: Brane Pevec

TEDEN GOZDOV 2015

»NEGUJMO SLOVENSKE GOZDOVE«

Teden gozdov je tradicionalna prireditel slovenskega gozdarstva, ki je potekala zadnji teden v maju. Letošnji teden je bil posvečen promociji nege gozda kot osnovnega orodja gozdarja in lastnika gozda za usmerjanje razvoja gozdov. Pravilno in pravočasno izvajanje negovalnih ukrepov v gozdu je še posebej pomembno pri sanaciji gozdov, ki so bili poškodovani v lanskem žledolomu, nega pa spremlja rast in razvoj prav vsakega gozdnega sestoja, ki ga želimo vzgojiti v kakovosten, zdrav, stabilen in donosen gozd. Obnova gozda, bodisi s saditvijo sadik ali z naravno obnovo, je zgolj prva faza razvoja novega gozda. V nadaljevanju sledijo ukrepi nege, ki obsegajo nego mladega gozda, redčenja v malo starejših in odraslih sestojih ter pripravo zrelih sestojev na obnovo, s katero sklenemo življenjski krog gozda.

Usmerjanje razvoja gozda z nego ima v Sloveniji že dolgo tradicijo in je del zaveze slovenskega gozdarstva k sonaravnemu, trajnostnemu in večnamenskemu gospodarjenju z gozdovi.

Gozdarska stroka in lastniki gozdov nadaljujemo sanacijo posledic lanskega žledoloma v gozdovih. Po podatkih, ki jih je Zavod za gozdove Slovenije zbral do sredine maja 2015, je bilo v letošnjem letu posekanih pribl. 700.000 m³ lesa zaradi sanacije poškodovanih gozdov in pribl. 300.000 m³ v rednih sečnjah. Skupaj to pomeni, da je od ocene po žledu poškodovanega drevja, ki je znašala približno 9 milijonov kubičnih metrov drevja, posekanih skoraj 3,7 milijona m³ ali 41 % lesa. Delež posekanih iglavcev glede na skupno poškodovano količino dreves znaša 61 %, listavcev pa 30 %.

Kakovost poškodovane lesne mase v gozdovih, ki je mrtva, se je v petnajstih mesecih po žledolomu že zelo zmanjšala, kar zelo omejuje njeno uporabnost in vpliva na

ceno. Ocenjujemo, da bo v gozdovih ostala približno četrtnina poškodovanega drevja, zlasti tam, kjer so spravične razmere težje, stroški spravila pa so višji od prihodka od posekanega lesa, in tam, kjer lastniki gozdov niso zainteresirani ali usposobljeni za sečnjo v zahtevnih razmerah. Če ne gre za iglavce, ki lahko predstavljajo tveganje za razvoj podlubnikov, puščanje mrtve biomase v gozdovih s stališča gozdnega ekosistema ni sporno. Mrtva biomasa ugodno vpliva na biotsko pestrost gozda. Dejstvo pa je, da v primeru podrtje kvalitetne hlodovine, ki ostane v gozdu, nastaja materialna škoda za lastnika gozda, saj so ta drevesa predniki skupaj z gozdarji dolga desetletja vzgajali in ohranjali zato, da bi sedanji lastniki lahko les s pridom uporabili, ne pa pustili, da strohni.

Množičen pojav podlubnikov na iglavcih je resna grožnja ob vseh naravnih katastrofah v gozdovih. V letu 2014 smo se obsežnejšim poškodbam gozdov zaradi podlubnikov dokaj uspešno izognili, k čemur je prispevalo tudi hladno in vlažno vreme. Nekatera suha in toplejša obdobja v letošnji pomladi pa nakazujejo, da se lahko v naslednjih mesecih problem podlubnikov močno zaostri. Trenutna opažanja povečevanja števila po podlubnikih napadenih dreves kažejo na večji obseg tovrstnih poškodb na smreki in jelki. Iz tega razloga je nujno, da lastniki gozdov le-te redno pregledujejo, v primeru pojava podlubnikov pa o tem obvestijo revirnega gozdarja ter pravočasno posekajo in spravijo iz gozda napadena drevesa.

Obnova s saditvijo sadik se bo izvajala tam, kjer naravna obnova zaradi različnih razlogov ni možna. Po oceni v sanacijskem načrtu bo obnova s saditvijo sadik potrebna na okoli šest odstotkih vseh površin, ki jih bomo morali po žledolomu v Sloveniji obnoviti. Nadaljnji ukrepi, ki sledijo na saniranih površinah, so ukrepi nege mladega gozda. Z ukrepi nege (obžetev zeli, trav in grmovnic, čiščenje gošče) želimo zagotoviti ustrezne razmere za razvoj mladega gozda in ponovno vzgojiti kvalitetne in stabilne gozdne sestoje. Sredstva za obnovo poškodovanih gozdov, izvedbo ukrepov nege in varstva poškodovanih gozdov ter nekatera dela pri sanaciji gozdnih prometnic se bodo zagotavljala predvsem iz sredstev Programa razvoja podeželja (PRP) 2014-2020. Izvedbeni mehanizmi programa PRP so v pripravi, sredstva za omenjene ukrepe bodo lastniki gozdov lahko predvidoma začeli koristiti jeseni 2015, za ukrep usposabljanja v gozdarstvu pa že v juniju.

Sanacijska dela v gozdovih še vedno pomenijo tveganje za nesreče pri delu v gozdu. V letošnjem letu beležimo 31 nezgod pri delu v gozdu med nepoklicnimi delavci, kamor spadajo predvsem lastniki gozdov in njihovi družinski člani, od tega šest smrtnih. Tudi letošnje nezgode so omejene predvsem na področja sanacije žledoloma.

Besedilo in foto: Borut Debevc

MAŠA ZA DOMOVINO V ROVTAH

SVOBODA JE ZA POKONČNE IN ODGOVORNE!

V Rovtah je bila na dan državnosti oziroma dan domovine, kot jo je poimenoval msgr. Jože Plut, v cerkvi sv. Mihaela darovana maša za domovino in za vse padle v osamosvojitveni vojni, posebej še za dve žrtvi iz logaške občine, Antona Žaklja in Miroslava Moljka. Mašo je daroval msgr. Jože Plut, vodja vojaškega vikariata, ob somaševanju domačega župnika Janeza Petriča, ki je prav tako daroval mašo za svojega bratranca, padlega v osamosvojitveni vojni. Pri mašnem bogoslužju je sodeloval Trobilni kvintet Orkestra Slovenske vojske, Domoljubni pevski zbor, Godalni kvartet iz Rovt in pevska solistka Monika Arhar. Maši je prisostvoval tudi župan Občine Logatec Berto Menard. Maša se je začela slovesno, z izvedbo slovenske in evropske himne Trobilnega kvinteta Slovenske vojske. Domači župnik Janez Petrič je v uvodnem nagovoru posebej poudaril potrebo po molitvi in zahvalo vsem, ki so nam omogočili, da imamo to državo, še posebej pa za tiste, ki so zanjo darovali tudi svoja mlada življenja. Msgr. Jože Plut je v svoji pridigi poudaril pomembnost zdravih temeljev naše domovine. Družina je temelj in v tej družini mora vse sloneti na zdravih osnovah. Te so zelo odvisne od vrednot, kot so pravičnost, poštenost, resnica in vse skupaj nadgrajeno z iskreno ljubeznijo. Šele potem, ko tako živimo, ima molitev svoj pomen. Bog slabega ne blagoslavlja. Samo iz zdravih temeljev družine lahko pričakujemo zdravo izgradnjo svoje domovine. Orisal je tudi pot nastanka naše mlade države in spomnil, kako so se leta 1990 iskali zanesljivi, pokončni in odgovorni ljudje, ki so nas lahko popeljali v samostojnost. »Svoboda je za pokončne in odgovorne!« je dejal. Žal smo doseženo svobodo prehitro sprevrgli v svobodnjaštvo. Poštenost, resnico, ljubezen smo zamenjali s sebičnostjo, prevarljivostjo, iznajdljivostjo v negativnem pomenu, dobiček za vsako ceno ... Odpovedali smo se samemu sebi, svojim vrednotam ... G. Plut je vse prisotne pozval, naj se vrnejo k temeljnim slovenskim vrednotam, ki so še kako prežete s krščanstvom, za-

upanjem in vero v Boga. Opozoril je tudi na zgodovinska dejstva, da smo bili Slovenci skozi zgodovino znani kot pošteni, ponosen narod, ki ve, čemu živi. In tega danes močno primanjkuje! Pozval je tudi mlade, da v to družbo prinesejo tisto, kar pogrešajo, kar jih bo kot kristjane pripeljalo, da bodo postali sol, luč in kvas družbe. »Ne iščimo napak v drugih, ampak se ozirimo vase. Svoboda in samostojnost je za pokončne in odgovorne!« je še dodal. Mašno bogoslužje so obogatili tudi domači pevci, godalci in solistka Monika Arhar, vsem prisotnim pa se je za obisk bogoslužja in organizacijo le-tega zahvalil predsednik VSO Logatec, Jože Leskovec. Maši je sledila molitev na prostem, na grobu pokojnega Miroslava Moljka, predstavniki občinskega združenja VSO Logatec pa so ob zvokih žalostinke trobilnega kvinteta položili cvetje na grob. Lepo je bilo biti ta dan v Rovtah, saj je malodane z vsake hiše ponosno plapolala slovenska zastava. Domoljubje je tu doma.

Besedilo in foto: Robert Albreht

OB SVETOVNEM DNEVU GIBANJA 2. DRUŽINSKI POHOD TROJK PO BLEKOVSKI GMAJNI

V okviru promocije zdravja Zdravstvenega doma Logatec smo v soboto, 16. maja, vnovič organizirali pohod trojk na 10 km v okolici Logatca z geslom: „**Razgibajmo družino, imejmo se fino!**“ Dan je bil oblačen, temperature optimalne, kar je bila dobra napoved za prijetno hojo in koristno preživet dan. Namen pohoda je bil druženje, zabava ter spodbuda družinam k aktivnemu preživljanju prostega časa in s tem pozitivnemu prispevku k svojemu zdravju. Po rezultatih nekaterih raziskav se poleg odraslih tudi otroci premalo gibljejo in premalo zavedajo pomena gibanja za zdravje. Gibanje krepi srce in ožilje ter pomaga preprečevati in zmanjševati dejavnike tveganja, ki so vzrok težav, motenj in obolenj, kot so debelost, povečane vrednosti sladkorja, holesterola, zvišan krvni tlak ipd. Obenem pa gibanje pomaga tudi pri premagovanju stresa, izboljšanju razpoloženja ter doseganju boljših učnih rezultatov v šoli. Sobotnega dogodka se je udeležilo 57 ljudi različnih starosti v 19 skupinah. Pot je bila enaka kot lansko leto.

Začela se je pred Zdravstvenim domom in se nato nadaljevala preko Broda in Blekove vasi v Blekovsko gmajno ter se po prehojenih 10 km končala pred Zdravstvenim domom. Vsaka skupina je na cilju prejela zasluženo nagrado. Najhitrejše skupine so bile še dodatno nagrajene. Po napornem, a prijetnem delu se prileže dobra hrana. Za to so poskrbeli v gostilni Turk, kjer so nam pripravili obložene kruhke z zdravimi sestavinami ter slasten jabolčni zavitek. Malica je bila za vse udeležence brezplačna.

Foto: arhiv ZD Logatec

Udeleženci so lahko ob preskušanju zdravih dobrot tudi kupili lokalno pridelano moko, žitne izdelke ter mleko in mlečne izdelke. Nasmejani in zadovoljni smo zapustili za seboj prijeten dopoldan z mislijo, da smo naredili ne le korak, temveč nekaj tisoč korakov zase in svoje zdravje. Nasvidenje v še večjem številu do naslednjega leta. Ob koncu se zahvaljujemo generalnemu sponzorju PharmaSwiss, d.o.o., ter drugim sponzorjem, ki so nam omogočili izvedbo tega dogodka:

3d Stražišar, d.o.o, Dr. Gorkič, d.o.o., List, d.o.o., Extra lux, d.o.o., Petrol, d.d., Mercator, d.d., Sanolabor, d.d., VZA - GO & VZA Anton Vochl, s.p., Trtnik & Trtnik, d.o.o., Schiller, d.o.o., Interdent, d.o.o., Roche, d.o.o., Hermes Analitica, d.o.o., Sanofarm, d.o.o., MOL Slovenija, d.o.o., VPD, d.o.o., Mikro+Polo, d.o.o., Adriatic Slovenica, d.d., Kmetija Kranjc, Silica, Dipros, d.o.o., Iris, d.o.o., PSC Logatec, d.o.o., Surf, d.o.o., Gornik avantura, d.o.o., Lek, d.d.

Katica Kožul, Vodja ZVC ZD Logatec

22. KRESNA NEDELJA V HOTEĐRŠICI: SMENJ BIL JE ŽIV!

Precej obiskovalcev, tudi naš župan s soprogo, je prišlo v nedeljo, 28. rožnika, popoldne k lovski koči nad Hotedršico, na prireditev Kresna nedelja: Smenj bil je živ! Potem ko so nam na prejšnjih Kresnih nedeljah Hotenjci pokazali, kako so fantje včasih »vasval«, kako je bilo, ko so šli na »štelngo«, košnjo in druga kmečka dela, nam predstavili knjižnico, življenje in delo Jožeta Plečnika ter vrsto drugih navad in običajev, je tokrat na vrsto prišel sejem. Danes hodimo nakupovat v trgovske centre. Tam tudi kaj popijemo, pojemo, srečamo prijatelje, večkrat imajo glasbo in kakšno drugo vrsto zabave. Še sredi prejšnjega stoletja smo se dobivali pred trgovino in v gostilni ter po nedeljski maši. Dober vir informacij so bili brivci in frizerji, poštarji in, seveda, branjevke na trgu. Ponekod vsak mesec, drugje le nekajkrat na leto so po vaseh in večjih središčih organizirali sejme. Tam so ljudje nakupovali, se srečali s sorodniki, izmenjali novice, kaj popili, zapeli, hitro se je našla harmonika ...

In sejem ali smenj, kakor pravijo v teh krajih, so Hotenjci pripravili za tokratno nedeljo. Pripravljenih je bilo pet stojnic. Maruša Treven Nagode se je ob vsaki od njih ustavila in jih predstavila obiskovalcem. Na prvi stojnici so bile na ogled večje in manjše lesene pletene košare, zraven pa je Karel Žgavec pletel košek iz vitra (leska). Pri delu je uporabljal »folč« (nožek, še najbolj podoben majhnemu srpu) ter »oblč« (tudi ta oblič je bil manjši od običajnega), s katerim je obdeloval pokončne palice, ki jih je privezoval na »lcn« (neke vrste ročaj). Povedal je, da je najbolj zadovoljen, kadar s svojimi izdelki razveseli druge, kot na primer gojence v Domu za invalidno mladino v Vipavi, katerim je podaril majhne koške s pirhi. To velja tudi za Marico Vavken, ki vezene prtičke in druge izdelke vliva v steklo; na stojnici pa je imela še različne vrste nakita ter volnene kape, šale, rokavičke ... Na naslednji stojnici je Turistično kulturno društvo Hotedršica pripravilo slike, prospekte; članice društva so prinesle dva predpražnika iz koruznega ličkanja, pokazale so tudi izdelke učencev Šole za umetnostno oblikovanje v Ljubljani. Na stojnici keramičnih izdelkov slovenske umetnostne obrti se je predstavila Darinka Lapajne, ki pravi, da ima zemljo rada v vseh oblikah, zato si jo je zbrala za material svojega izražanja. Pri svojem delu najpogosteje uporablja posebno tehniko, raku (izvira z Japonske), ki daje izdelkom še poseben čar. Vaze, svetilke, ure, ogledala, krožniki, sklede – to je bilo samo nekaj predmetov, vrednih občudovanja. V belokranjsko narodno nošo oblečeni, s šopkom zdravilnih rastlin, pripetih na njej, sta članici Društva za zdravil-

ne rastline Ognjič Logatec Ivanka in Janja Nagode pokazali, kako se izdeluje kremo iz čebeljega voska in dodanih zelišč. Predstavili sta še vrsto drugih izdelkov, ki jih člani društva izdelujejo iz zdravilnih rastlin, ki nam rastejo tako rekoč pred domačim pragom. Iz Loga pri Novem svetu pa sta Rupnikova pripeljala tri himalajske prtljikave koze, nekaj kokoši vrste svilenke in brama, ter povedala, da imata doma še račke in nekaj drugih manjših živali. Predvsem otroci so se radi zadrževali pri njih.

Točno ob petih popoldne so pričeli igrati Poskočni muzikanti, ki jih takoj prepoznamo po »čupi« klarinetista in pevca Dejana Krajncu. Ves večer so obiskovalce zabavali z narodnimi vižami in drugimi zvrstmi glasbe ter na koncu obljubili, da se jeseni zopet vračajo na televizijo z oddajo Slovenski pozdrav. Da je prireditev potekala tako, kot je treba, gre zahvala prizadevnim članom Turistično kulturnega društva Hotedršica, Gasilcem PGD Hotedršica, ki so priskrbeli mize, klopi (bili so tam, če bi zagorelo, a je bilo treba na srečo gasiti le žejo), Lovski družini Hotedršica za prostore, Občini Logatec, Komunalnemu podjetju Logatec, kmečkim ženam, ki so spekle kruh, in vsem tistim od blizu in daleč, ki so tako ali drugače priskočili na pomoč. Še povabilo: pridite zopet čez leto dni na 23. ponovitev! Gasilci pa dodajajo: vabljeni tudi v nedeljo, 26. julija letos, ko bomo proslavili 110-letnico PGD Hotedršica!

Besedilo in foto: Brane Pevec

NOVA GINEKOLOGINJA V ZDRAVSTVENEM DOMU LOGATEC

V dispanzerju za žene od maja 2015 dalje dela zdravnica Irina Vostrueva. Rojena je bila v Rusiji, v enem od najlepših starih ruskih mest ob Volgi, Nizhnij Novgorodu. Po končanem študiju medicine na nizhegorodski medicinski akademiji in specializaciji iz ginekologije in porodništva je delala v ginekološki bolnici. Nato se je z družino preselila v Slovenijo. Po opravljeni nostrifikaciji diplome je tudi v Sloveniji opravila specializacijo in po specialističnem izpitu ter pridobitvi licence za opravljanje dela na področju ginekologije in porodništva delala v Zdravstvenem domu Ribnica. Zdravnica pravi, da se zelo veseli novega delovnega mesta s prijaznimi in strokovnimi sodelavci. Zahvaljuje se svojim kolegom, ki sta v preteklosti delali v našem dispanzerju za žene, dr. Iliji Taševu in dr. Tini Steinbacher Kokalj, za dolgoletno skrbno, visoko profesionalno delo in predanost poklicu.

Sodelavci lahko rečemo, da je zdravnica Irina Vostrueva visoko strokovna in topla oseba, ki postavlja bolnika na prvo mesto. Zna mu prisluhniti, je razumevajoča, odprta in strpna. Za bolnika si vzame čas in mu je vedno pripravljena pomagati. Verjamemo, da boste ob obisku našega dispanzerja za žene to začutili tudi vi.

Zdravstveni dom Logatec

URGENCE NE DAMO!

STE ŽE PODPISALI PETICIJO?

Tik pred letošnjimi prvomajskimi prazniki je Ministrstvo RS za zdravje v enomesečno javno obravnavo dalo predlog pravilnika o službi nujne medicinske pomoči za celotno Slovenijo. Na dobrih petdesetih straneh je bila kar naenkrat začrtana prihodnost urgence v Sloveniji. "Pa saj ne more biti res!" smo se čudili tako člani urgentnih ekip kot tudi drugi zdravstveni delavci, direktorji zdravstvenih domov, župani in celo laična javnost. "Ali pač?" Saj ni več prvi april, gre vendar za paciente, za nas, za domačine, za celotno Slovenijo. V obdobju enomesečne javne razprave se je Slovenija prenehala vrteti. In res je potekala javna razprava. Malo katera vroča, celo politična tema se je v zadnjih nekaj letih v naši družbi povzpela tako visoko na lestvici zanimanja pri ljudeh. Naslovnice dnevnega časopisja, internetni forumi, udarne novice na lokalnih in državnih televiziji so bili ravno prispevki o odzivu nas vseh na predlog pravilnika. Javno so se oglasili reševalci, zdravniki, župani, gasilci, direktorji zdravstvenih domov, policija in v Logatcu tudi obrtniki. Drugi drugim smo po vsej državi dopovedovali, kaj slabega bo za njihov kraj prinesel predlog pravilnika, če se po pomoti zgodi, da ga ministrica sprejme. Kot da bi vsi želeli, da nas ministrica sliši, dojame, spozna ... kako nam je danes lepo, kako dobro imamo organizirano osnovno zdravstvo, kako vse lepo utečeno poteka z malo denarja. Nove, redkeje posejane in dražje urgence pri zdravi pameti nočemo. "URGENCE NE DAMO" smo tulili v en glas. Nekateri prestrašeni, drugi jezni in tretji ogorčeni. Celotna slovenska javnost nasproti peščici snovalcem pravilnika, ki pa so ga goreče zagovarjali. Predlog pravilnika o službi nujne medicinske pomoči res ni bil najbolj posrečen. Pravzaprav je bil rekorder v tekmi, kako se stvari lotiti, če hočeš, da ne bodo uspele. Trenutno se je prah okrog nujnosti

reorganizacije urgence v naši državi navidezno malo podel. Razprave potekajo bolj za zaprtimi vrati, argumenti so isti, odločitev ministrice o podpisu pod pravilnik je obvisela nekje v zraku. Razvoj nujne medicinske pomoči v Sloveniji je proces, ki traja že nekaj desetletij. Pravilnik posega v izjemno občutljivo področje, kjer imajo nepravne odločitve lahko zelo škodljive posledice za zdravje državljanov in kvaliteto življenja v našem času in prostoru. Ne spomnim se več dobro, ali je bil v srednji šoli profesor fizike ali filozofije tisti, ki nas je naučil, da je v kamnu točno toliko energije, kot je porabiš, da ga razbiješ. Sem si pa zapomnila. Kasneje sem se v življenju pogosto prepričala, da stvari, ki so pravilno in dobro zgrajene, le težko uničiš. Pa vendar. Menda je nekoč obstajalo močno Rimsko cesarstvo, ki pa je po nekaj stoletjih propadlo. Za njegov propad so bili nedvomno odgovorni prav tisti ljudje, ki so takrat živeli v njem. Mi smo odgovorni za naš čas. Na nas je, kakšno urgenco in kakšno kvaliteto življenja bomo imeli mi, ki živimo tukaj in zdaj. Če vam je resnično mar, kako bomo živeli, lahko te dni v Zdravstvenem domu Logatec podpišete peticijo za ohranitev urgence z zdravnikom v logaški občini. Listi za podpis peticije najdete v pritličju Zdravstvenega doma, čisto zraven obeh vhodov v stavbo.

URGENCE NE DAMO !

ALI STE ŽE PODPISALI PETICIJO?

Vodja NMP v ZD Logatec:

Andrea Turk Šverko, dr.med.spec. druž. med.

ZŠAM LOGATEC NA IZLETU V POMURJU

Člani ZŠAM Logatec smo vedno zelo dejavni na področju preventive in varnosti v prometu Občine Logatec, delujemo na področju varovanja prireditev v domačih krajih, radi pa se tudi zabavamo. Vsako leto priredimo tradicionalni spomladanski izlet, ki nas je letos vodil v Pomurje. Kljub temu da smo naročili velik avtobus, smo ga napolnili do zadnjega sedeža. Pomurje je s svojo lepoto in pristnostjo vedno zanimiv prostor za obiske. Program izleta, ki smo ga sestavili sami, je vključeval tako kulinariko kot tudi veliko pokrajinskih značilnosti in zanimivosti, ki smo jih nekateri kljub svojim letom prvič videli. Obiskali smo muzejsko kovačijo kovaškega mojstra Antona Horvata iz Razkrižja, ki kljub svojim letom še vedno z zanosom in veseljem prikazuje obiskovalcem, kako se je nekdanje življenje v kovačiji, ki je danes preurejena v muzej. Občudovanja vredna zbirka različnega orodja in izdelkov preteklosti obsega tudi lastnorčno izdelan meč po vzoru nekdanjih srednjeveških mečev, ki ga je mojster izdelal po več sto let starih navodilih. Še vedno rad pokaže, kako se izdela pravi kovaški žebelj. Daleč najbolj

prepoznavna naravna znamenitost Pomurja je reka Mura, ki smo jo prečkali z brodom v Izakovcih. Brod je še vedno v odličnem stanju in poleg turistov služi tudi lokalnemu prebivalstvu za dostop do njihovih zemljišč na drugem bregu. Lepo in bogato opremljen muzej na naravnem otočku, ki je nastal zaradi vzporednega toka reke, je kar nekoliko dvignjen od tal. V maju lepa in prijazna Mura namreč v deževnih obdobjih prestopi bregove in takrat odnese vse, kar ni dvignjeno ali pritrjeno. V muzeju je lepa zbirka v spomin na »burjače in burjaštvo«, kakor se imenovala dejavnost utrjevanja Murinih bregov v preteklosti, ko so se prebivalci ob Muri tako poskušali zavarovati pred velikimi poplavami. Otoček se imenuje »Otok ljubezni« v spomin na nesrečno ljubezen nekdanje plemkinje in vaškega fanta, kar je bilo nekdanje povsem nesprejemljivo. Seveda nas je po vseh teh zanimivih prikazih življenja prejšnjih generacij Pomurcev obšla tudi lakota, ki smo jo z dobrim prekmurskim bogračem potešili v Beltinškem gradu v Beltincih, kjer smo si ogledali tudi zelo zanimiv pokrajinski muzej z bogato zbirko starih koles. Dan smo nadaljevali v Filovcih, kjer je na ogled lončarska umetnost iz teh krajev, ki je poznana po vsej regiji. Ljudje so izdelovali različno posodo iz gline, jo ročno barvali in žgali v svojih pečeh na domačijah. Odlično ohranjena in restavrirana pomurska hiša kot muzej na prostem še dodatno ustvari občutek življenja iz preteklosti v teh krajih. Dan je vedno prekratek in tako se je tudi nam izlet iztekkel in morali smo se odpraviti proti domu. Vmesni postanek s popoldanskim obedom v Račah je zaključil naš pester dan. Bili smo zelo zadovoljni, srečali smo se s prikazi nekdanjega življenja ob reki Muri in še enkrat spoznali, kako težko se je prekmurski človek prebijal skozi svoje težko življenje.

Besedilo in foto: Niko Čuk

OB OBLETNICI RAZGLASITVE SAMOSTOJNOSTI SLOVENIJE

OSREDNJA OBČINSKA PRIREDITEV OB DNEVU DRŽAVNOSTI

Osrednja slovesnost ob dnevu državnosti, ki je letos potekala pod okriljem društva Arsonavt, je bila v torek, 23. junija 2015, v Narodnem domu Logatec. Prireditev naj bi potekala pred Narodnim domom, vendar izvedba na prostem zaradi slabega vremena ni bila možna. Nastopili so godbeniki Pihalnega orkestra Logatec in Akademski folklorna skupina France Marolt. Slavnostni govornik je bil župan Občine Logatec Berto Menard, prireditev pa je povezovala Anja Sedej. Za uvod v slovesnost so godbeniki Pihalnega orkestra Logatec zaigrali slovensko himno.

Po pozdravu nas je povezovalka nagovorila z besedami: »Danes smo se zbrali, da skupaj proslavimo rojstni dan naše domovine. Spomnili se bomo razglasitve neodvisnosti naše države. Spomin na dan, ko je Slovenija postala neodvisna. 25. junija 1991 sta bili namreč sprejeti Deklaracija o neodvisnosti in Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Prav je, da se s spoštovanjem spomnimo tega dne, polnega upanja, izpolnjenih hrepenenj in uresničenih sanj. Naša enotna in izjemno močna volja je bila vstopiti v nov dan in boljši čas. Dokončno osamosvojitve Slovenije so omogočila pogumna vojaška in politična dejanja, ki so obvarovala Slovenijo in njene procese osamosvajanja pred nasiljem. Brez teh pomembnih dejanj in ljudi, ki so sodelovali, bi bila verjetno osamosvojitve veliko težja, vojna pa daljša in bolj krvava. Geste pred 24 leti so tudi nas zadolžile, da ohranjamo in gradimo kakovostno življenje in omogočamo razvoj demokracije.

Za napredek se je treba nenehno truditi. 20. junija smo obeležili svetovni dan beguncev. Priča smo največji migrantski krizi po drugi svetovni vojni. Po podatkih Agencije Združenih narodov za begunce iz leta 2013 je bilo več kot 51 milijonov ljudi prisiljenih zbežati od doma, polovica vseh je bilo otrok. Tudi Slovenija bo sprejela nekaj beguncev, ki bodo pri nas dobili mednarodno zaščito in status. To je pogumna poteza, na katero smo lahko ponosni, tako zaradi njihovega dostojanstva in pravic kot tudi zaradi nas samih. Vsi ti ljudje, ki ne morejo praznovati dneva državnosti v svoji domovini, nam lahko pomagajo zavedati se odgovornosti do lastne domovine. Državo najbolj ceniš takrat, ko je nimaš več.«

Za glasbeni vložek je poskrbel Pihalni orkester Logatec, ki ga vodi Vid Pupis. Zaigrali so venček koračnic z domoljubnim nabojem. Anja

Foto: Anže Miševc

Sedej je v nadaljevanju povedala: »Preseljevanje in težave, povezane z njim, so bili vedno prisotni in se tudi danes pojavljajo v različnih oblikah. Ob tematiki begunstva je prav, da se spomnimo tudi Slovencev v pregnanstvu. S tem se slovenska realnost in literatura ukvarjata od svojih začetkov. Pomislimo na Lepo Vido in Galjota. Tudi prvo slovensko knjigo je napisal in natisnil izgnanec Primož Trubar. Slovenski pisatelj Drago Jančar je v svojem eseju zapisal: »Novodobna slovenska duhovna, kulturna in v nekem smislu celo politična zgodovina se začne v znamenju izgnanstva.« Zabeleženo je, da se je v zadnjih stotih letih iz naše domovine izselilo več kot 600 tisoč Slovencev, kar je glede na število prebivalcev najvišji odstotek v Evropi. Nekateri so se izselili iz ekonomskih razlogov, drugi zaradi političnih, tudi dandanes mnogi iščejo boljše možnosti v tujini. Kaj nam ti podatki govorijo o stanju slovenskega duha in položaju Slovencev v svetu? Kaj lahko naredimo, da bolje izkoristimo lastna plodna tla in spodbudimo rodovitnost naroda?« je povezovalka med drugim vprašala župana Berta Menarda in ga povabila k besedi.

Menard je navzoče lepo pozdravil. V nagovoru se je dotaknil naše zgodovine, pozval je k bratstvu in enotnosti, za boljši jutri. »Pred nami je 25. junij, dan državnosti, spomin na leto 1991, ko je slovenska skupščina razglasila neodvisnost Slovenije in prevzela nadzor nad svojimi mejami. Tisti večer smo tudi v Logatcu proslavljali dolgo v noč. V spomin na ta dogodek je takratni predsednik skupščine Anton Antičevič v navzočnosti politike in občanov poleg Knjižnice Logatec zasadil lipi, simbola slovenstva. Znamenite besede »danes so dovoljene sanje, jutri je nov dan«, so se uresničile. Naslednje jutro je »jugo« vojska dobila ukaz, da zavzame vse strateške točke in zapre meje. Začeli so se

hudi spopadi med jugoslovansko vojsko ter slovensko teritorialno obrambo in policijo. Vnela se je osamosvojitvena vojna, ki je tudi v Logatcu vzela dve mladi življenji, vojaka Miroslava Moljka in Antona Žaklja. Danes se velikokrat sprašujem, kako smo tako majhen narod, kot smo Slovenci, lahko preživeli na zelo bučnem in strateškem območju Evrope in si celo priborili svojo državo. Stali smo drug ob drugem, kot puntarji v kmečkih uporih, pri Knežjem kamnu pri ustoličenju slovenskih knezov, pod Francozi v prvi svetovni vojni, na plebiscitu ... Od nekdaj smo se borili, darovali življenja z jasno mislijo imeti lastno državo.

Uspelo nam je! Tudi zato, ker smo imeli in imamo veliko svetovno znanih borcev za pravičnost, umetnikov, literatov in politikov. Eden takih je bil dr. Jože Pučnik, ki ga lahko primerjamo z našim rojakom dr. Andrejem Gosarjem. Borila sta se za pravičnejši svet, svobodo narodov, svobodo govora in ustvarjanja lastnega življenja po svoji volji. Spoštovanje ljudi, sočutje za drugačne in velik poudarek na socialni za tiste, ki so bolni, onemogli ali kako drugače delovno nesposobni. Zdrav človek naj živi od svojega dela, znanja in ustvarjanja s poštenim delom ter premoženjem, s katerim naj dobro gospodarji.

V naši mladi, prelepi državi Sloveniji, kjer moramo biti in obstati sami svoji gospodarji, je za to veliko možnosti. Izkoristimo to! Strnimo vrste kot mnogokrat do sedaj, bodimo vztrajni, pogumni, ne dajmo se! Ob zaključku vojne in ob osamosvojitveni zmagi nam je sovražnik ob odhodu z našega ozemlja zagrozil. Vojaško vas nismo uspeli uničiti, vas bomo pa ekonomsko. Veliki narodni preroditelj Valentin Vodnik je v pesmi Dramilo zapisal: »Slovenec, tvoja zemlja je zdrava in pridnim nje lega naj prava. Pólje,

vinograd, gora, morjé, ruda, kupčija tebe redé! Za uk si prebrisane glave, pa čedne in trdne postave. Išče te sreča, um ti je dan, našel jo boš, ak nisi zaspan. Lej, stvarnica vse ti ponudi, iz rok ji prejemati ne mudi! Lenega čaka strgan rokav, palca beraška, prazen bokal!« Kljub težavam, ki jih imamo, sem sam vedno optimističen. Strnimo vrste, bodimo odločni, pogumni, pokažimo, kaj je narobe, bodimo prijatelji, delovni in zmaga je naša. Ob prazniku vam čestitam,« je dejal župan Občine Logatec Berto Menard. Slovensko ljudsko izročilo je dragocenost, ki je v ogromni meri zaslužno za to, da je slovenstvo skozi čas tlačanstva preživelo, se ohranilo in napredovalo. Folklor je v definiciji ljudska duhovna kultura. Na odru Narodnega doma Logatec so

se predstavili še člani Akademске folklorne skupine France Marolt, ki si je v 63-tih letih delovanja prislužila številna priznanja. Gostovali so doma in po svetu, še posebej so ponosni na to, da delujejo v javnem interesu, in na zlati častni znak svobode Republike Slovenije. Sledil je še drugi nastop godbenikov Pihalnega orkestra Logatec, ki letos praznuje 102. rojstni dan. Gospa Sedej se je zahvalila vsem gostom in poslušalcem. Za vse zbrane je sledila še pogostitev v Prešernovi dvorani Narodnega doma. Prireditelj je sklenila z besedami: »Prav je, da se na koncu še enkrat spomnimo, da smo narod izredno sposobnih, ustvarjalnih, izobraženih ljudi, vrhunskih posameznikov na vseh področjih. Cenimo to, kar je v nas dobrega, in zberimo pogum, kot so ga mnogokrat naši

predniki, da se soočimo z lastno temo in strahovi. Naša odgovornost je ustvarjati močno in odprto državo. Želimo si, da bi bile prihodnje generacije ponosne na svojo narodno identiteto in zgodovino, kot smo mi sami ponosni na tiste, ki so se pred nami borili, da danes lahko uživamo lastno samostojnost. Vse se začne pri posamezniku in vsak izmed nas bo moral zbrati moč. Naučimo se sodelovati in spoštovati medsebojno različnost. Skupaj smo boljši in močnejši. Vse najboljše, Slovenija!« 25. junija 1991 smo dobili tisto, o čemer smo sanjali stoletja - svojo samostojno, suvereno in demokratično državo Slovenijo. Sanje, za katere so naši predniki umirali, so postale resničnost. Bodimo zavedni, ponosni in hvaležni!

Luka Škrlič

ALI JE ODPADK RES ODPADK?

Komunalno podjetje Logatec je z željo zmanjševati količino odpadkov v občini sredi junija pripravilo predavanje o ločevanju odpadkov z naslovom Ali je odpadki res odpadki? Predavateljica Polona Ferjančič je udeležencem predstavila, zakaj in kako pravilno ločevati odpadke in pojasnila marsikatero zadrego pri ločevanju. »Pomen oziroma namen ločevanja odpadkov je predvsem, da na odlagališču konča čim manj odpadkov, ki degradirajo okolje in slabšajo kakovost lokalnega eko sistema z izcednimi vodami in s plini, ki onesnažujejo zrak. Z ločevanjem zagotovimo kroženje surovin in zmanjšamo odvisnost od drugih držav, iz katerih surovine uvažamo in s tem zmanjšamo tudi porabo energije,« je o pomenu ločevanja odpadkov uvodoma spregovoril direktor logaškega komunalnega podjetja dr. Boštjan Aver. Manjši delež mešanih komunalnih odpadkov, torej odpadkov, ki končajo v črni posodi, in čim večji delež bioloških odpadkov, papirja in embalaže po Averjevih besedah vpliva tudi na nižje cene položnic za plačilo komunalnih storitev. »Cena odvoza mešanih komunalnih odpadkov je namreč bistveno višja kot pa, recimo, biološko razgradljivih odpadkov.«

Najučinkoviteje ločujejo na Vrhniki, Logatec povprečno

Po analizi iz letošnjega februarja najučinkoviteje ločujejo na Vrhniki, kjer zberejo kar 80 odstotkov ločenih frakcij in samo 20 odstotkov mešanih komunalnih odpadkov. Postojna ima 62 odstotkov ločeno

zbranih odpadkov, logaška občina pa je v povprečju, saj zbere polovico ločene frakcije in polovico mešanih odpadkov, pravi Aver. »Zadali smo si cilj izboljšati delež ločenih frakcij.« Predavateljica Polona Ferjančič, v Komunalnem podjetju Logatec pristojna za razvoj, je dejala, da kultura zero waste – nič odpadkov narekuje zavedanje o pomenu preprečevanja nastajanja odpadkov, med drugim s kupovanjem izdelkov, ki jih zares potrebujemo, izogibanjem izdelkom za enkratno uporabo, izposojajo izdelkov, popravilom in obnavljanjem le-teh in podobno.

Odgovorno do okolja in zanamcev

Ferjančičeva je prepričana, da kot posamezniki lahko vplivamo na globalno okolje. Naravni viri so namreč omejeni, živeti moramo odgovorno do okolja in zanamcev. Poudarila je še, da moramo s tehnologijo, s katero razpolagamo, ustvarjati izdelke, ki jih je moč reciklirati. V sestavi mešanih komunalnih odpadkov po vrsti materiala po besedah predavateljice prevladujejo plastika in sestavljeni materiali iz plastike, ki obsegajo 43 odstotkov, sledijo papir in lepenka, vključno z embalažo iz lepenke (18%) in kuhinjski odpadki (17%), najmanjši delež, komaj dva odstotka, pa predstavljata obdelan les, vključno z embalažo iz lesa. Izvedeli smo, denimo, da ostanki hrane in olje nikakor ne sodijo v stranišče, del maskare, ki jo ženske uporabljamo za ličenje trepalnic, pa sodi, pomislite, med nevarne odpadke! Stare vzmetnice in odslužene blazine naj ne končajo v ali pred kontejnerji za tekstil, pač pa na kosovnem odpadu. »Velika večina električne in elektronske opreme, tudi mobilni telefoni in odsluženi računalniki, vsebuje nevarne snovi. Zaradi tega je večina odpadne električne opreme nevaren odpadki, s katerim je treba ustrezno ravnati,« je povedala Ferjančičeva in dodala, da je tovrstne odpadke treba odpeljati v zbirni center Ostri vrh, k proizvajalcu ali prodajalcu. Predavateljica je še povedala, da na logaškem komunalnem podjetju telefonsko ali po elektronski pošti odgovarjajo občanom ob morebitnih zagatah pri ločevanju odpadkov.

Blanka Markovič Kocen

Foto: Primož Godina

O KRAJEVNEM IMENU LOGATEC

6. DEL ETIMOLOŠKO-ZGODOVINSKEGA POPOTOVANJA

Foto: Knjižnica Logatec

Gornji Logatec s taborom in renesančnim dvorcem (Valvasorjeva Skicna knjiga)

Zanimivi so različni zapisi imena Logatec skozi stoletja. Virov in literature ne bom omenjal zaradi pomanjkanja prostora, saj so navedeni v zapisih M. Freliha, T. Kompareta in A. Širce, omenjenih v pričujočem besedilu, iz katerih sem večinoma črpal podatke za ta prispevek.

Nekdanji dolnjelogaški župnik Tone Kompare je v svoji knjigi »Logatec« zapisal, da na lego ob stari rimski cesti kaže tudi raba srednjeveškega imena za Logatec (Lohach, Logatz, Logatsch, Logacz), ki se uporablja v nemški obliki kot »in der Logatsch« (v Logaškem), kar je značilno za kraje ob nek-

danji rimski cesti (in ne »zu Lohatsch«).

L. 1295 se Logatec še enkrat omenja v oglejskem desetinskem seznamu in je označen kot vikariat (»Vicaria in Logatç«). *Obsegal je območje: Dolnji Logatec, Gornji Logatec, Hotedršico, Godovič, območje Medvedjega Brda, Žibrš in Zaplane (Schulter = Pleče), Rovte, Hlevni Vrh (Klenovrch, Kleneburg, Clemburg), Praprotno Brdo in pas od Žazarja do Vrhniko – ozemlje, ki se večinoma ujema s posvetnim logaškim gospostvom. Verjetno je bil pri Marijini cerkvi v Gornjem Logatcu (značilen je toponim Cerkovska vas). Ta cerkev je bila po pričevanju zelo starega oglejskega patronicija sv. Marije (ki je pogost v najstarejših farah pri nas) prva logaška cerkev, verjetno iz začetka 12. stoletja. Zanimivo je, da so vse cerkve, ki še danes stojijo v Logatcu (v obeh Logatcih), omenjene (npr. cerkev sv. Nikolaja »in der vnnndern Lochitsch«) že l. 1526, ko je nastal »seznam kranjskih cerkvenih dragocenosti«. (Po ukazu cesarja Ferdinanda so po kranjskih cerkvah pobrali dragocenosti zaradi vojne s Turki.) Prvi dokument, ki omenja prebivalce Logatca, je iz l. 1307, ko je grof Renč (Rentsch) iz Unca (Movncz), gospodar gradu Haasberg v Planini, s pismom potrdil poravnavo med Logatčanoma (»die logatscher«) Menartom (Meinhart) in Gostišo*

(Gosdisse) s freisinškim škofom Emihom (Emch) za nastalo škodo na škofjeloškem posestvu. Omenjena brata sta bila namreč zaradi velikih prekrškov, storjenih v Žireh, v škofovi ječi. Ob odpustu iz ječe sta morala obljubiti, da ne bosta gojila sovraštva do škofa in njegovih pripadnikov. Kot priče oz. poroki dane obljube so zapisani Logatčani: Žibert (Sifrit), Mulc (Mvltz), Dobroša starejši in mlajši (Dobrost der alt und der iung), Arnolt, Curman, Tomaž (Thomas), trije Juriji, Janez, Mamola, Hertvik (Hertwich), Pegrina, Adam in Martin ter Večegoj (Wetschegoy) iz Unca. Do danes sta se ohranila nemško ime (zdaj priimek) Menart oz. Menard (zanimivo, da je to ime značilno za Tirolsko. Loško gospostvo je bilo v 14. stol. kolonizirano tudi s prišleki s Tirolske) in Gostiša (kot priimek). Očitno je že prišlo do mešanja kultur, saj so očitno v eni družini obstajala nemška in slovanska imena. Po imenu Žibert se verjetno imenujejo današnje Žibrše.

Omenjene podatke o dokumentu iz l. 1307 sem dobil v dveh zapisih, ki se pa rahlo razlikujeta (tudi po navedbi virov). Prvega je zapisal župnik Tone Kompare v knjigi »Logatec: črtice iz življenja kraja in obeh župnij« (1990). Kot vir je navedeno: Logatsch, die Logatscher (Fontes rerum austriacarum II., 35, 40, 41).

Popravek: V prejšnji št. Logaških novic se mi je pri krajanju teksta dogodila neljuba napaka. Pravilno: Listina iz l. 1040 dokumentira, da je (še preden je postal cesar Svetega rimskega cesarstva oz. rimsko-nemški cesar) kralj Henrik III. Nemški (Salijec) daroval oglejskemu patriarhu Poponu 50 kraljevskih hub v Cerknici in okoliških vaseh (... quinquaginta regales mansos in villa Circhinitz cum ceteris villis (F. Schumi, URBKr I, št.27)).

Drugega je zapisal Alen Širca v poglavju »Iz cerkvene in posvetne zgodovine Dolnjega Logatca« v knjigi »Pod oboki sv. Nikolaja« (2010). V opombah je navedeno: Priobčil J. Zahn, Codex Austriaco-frisingensis II, Dunaj, 1871, št. 467. Pergamentno listino hrani državni arhiv v Münchnu. Še vedno gre za prepoznavno ime Logatsch.

L. 1313 je Logatec omenjen v listini, ki navaja, da je Logatec v prvi polovici 13. stoletja pripadal avstrijskemu vojvodi Frideriku II. Bojevitemu (l. 1216). Leta 1319 se v listini omenja »Logacz« ter že prej omenjeni Arnolt. V 15. stol. se omenja tudi Gasper Ratleb, ki je posedoval jamske fevde v polhograjski fari ter Marko Gayza iz Logatca, ki je bil lastnik hiše na Vrhniki. Med l. 1421-1422 je Logatec spadal pod upravo kranjskega vicedoma (»in der Logatsch« - objavljeno v fevdni knjigi Lueggerjev - Predjamskih). V vicedomskem urbarju iz l. 1496 je posest (logaško gospostvo) v Gornjem Logatcu navedena pod Gorenjo vas, v urbarjih iz (pribl.) let 1515 in 1527 pa že kot Gorenji Logatec (»in der Logath« (»Logatsch«)). L. 1533 je dokumentiran tudi zastavek dohodkov urada nadvojvode Ferdinanda v Rovtah na vrhniškem sodišču. Med drugim je omenjen tudi Gorenji Logatec kot Oberloitsch. Drugače je Gornji Logatec zapisal Hugo Bloitus, nizozemski humanist, poznejši dunajski dvorni bibliotekar, eden prvih novoveških popotnikov, ki so potovali skozi naše kraje. V svojem popotnem dnevniku (obisk l. 1571) omenja Gornji Logatec kot »Ouerloubvitz vel Lugotitz« (Gornji Logatec ali Logatec). Prvotni sedež uprave logaškega ozemlja je bil v graščini – »uradni hiši« (Amtshaus). Najprej kot sedež vicedomskega urada, kasneje logaškega gospostva. Konec 16. stol. se je poslopje imenovalo grad (»Schloss Logatisch« l. 1590, 1591. še vedno »Amtshaus in der ober Lohisch«). Dne 27. julija 1631 je logaške cerkve obiskal (vizitacija) ljubljanski knezoškof Rinaldo Scarlichi, ki med drugim zapiše »Sancti Nicolai in Logatezh«.

Marko Frelih je l. 1988 v zborniku »Logatec '88« objavil, da je l. 1597 Wolfgang Lacij (Lazius) povezal rimski Longaticum z obliko imena kraja: »... igitur Longatici in Logitzio rudera querenda sunt.« L. 1674 je Janez Ludvik Schönleben v svoji študiji o Emoni (Aemona vindicata) omenjal Longaticum in slovensko izpeljanko tega

Foto: Knjižnica Logatec

Izsek iz Valvasorjevega Zemljevida Kranjske iz l. 1684 z označbo Logatca (Loitsch)

imena: »Logatiz«. L. 1681 taisti avtor uporablja poleg nemške oblike »Lohitsch« še slovensko različico »Logatez« in poudarja, da antični Longaticum odmeva v današnjem krajevnem imenu.

Janez Vajkard Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske (1689) večkrat omenja Logatec. Največkrat po nemško kot »Loitsch« (Logič?), vendar ne vedno v gotici. Na bakrorezu in še nekajkrat v besedilu je zapisan v latinici. Druga nemška različica, »Lohitsch« (Logič?), je vedno v gotici. Pojavljata se tudi sestavljanke »Unter Loitsch« (Dolnji Logatec) ter »Ober Loitsch« (Gornji Logatec). Slovensko ime Logatec zapiše Valvasor v bohoričici petkrat kot »Logatèz« (Krativec na è tu ne pomeni naglasa, marveč da se izgovarja polglasniško.) in trikrat kot »Logatz«. V zvezi z Logaškim po ljem uporablja Valvasor slovenski izraz »U Logatzo«. Dolnji Logatec Valvasor dvakrat omenja kot »Dolenjo vas«, in sicer enkrat kot »Doleina uas«, drugič pa – po očitni napaki – kot »Dobeinauas« oz. (»Debeinauas«). V nemškem jeziku nastopa Dolnji Logatec preprosto kot vas Logatec, medtem ko imenuje Gornji Logatec kot trg Logatec. V Dolnjem Logatcu loči Valvasor še zaselek Čevce (»Zheuzhe«) in Zagorico (»Unter Sagoriz«).

Potem navede še latinski imeni za Logatec: »Mansio Longatica« ter »Longaticum«.

Dodatek k 5. knjigi, poglavje Longatica mansio: »Da moramo pod tem mestom razumeti današnji Lohitsch (ki ga slovanski

jezik imenuje Logatez), nam zelo razločno pove ne le sorodstvo sedanjega in nekdanjega imena, ampak tudi distanca ali razdalja od reke Vipave do Vrhnike pri Antoninu.« (FLUVIO FRIGIDO - LONGATICO M. P.XXII. = Vipava – Logatec 22.000 korakov)

II. knjiga - znamenita knjiga gradov »Slave vojvodine Kranjske«:

»Nemško ime Loitsch si je ta gosposčina sposodila iz kranjske besede Logatz, čeprav tudi kranjski jezik ni izvir te besede.

..... Logatz je stara, okrnjena beseda za Longaticum. Kajti v rimskem času se je to gospostvo in kraj imenovalo Longaticum ... Rimljani temu kraju niso zaman nadeli ime Longaticum. Mučna divjina namreč napravi, da je ali se zdi človeku, ki potuje skozi, še enkrat tako prostrana, kot je sama po sebi. Logatec leži danes kot v nekem kotlu sredi velikih divjin bogato gozdnega gorovja, ki se običajno imenuje Hruševje in sega daleč noter v Turčijo...«

Celoten prevod »Slave vojvodine Kranjske« (na voljo je tudi v Knjižnici Logatec, ni pa za izposojajo na dom!). Eno najpomembnejših znanstvenih del o slovenskih deželah obsega: 15 knjig, vezanih v 4 dele, ki obsegajo skupaj 3.552 strani velikega formata, poleg tega pa še 24 prilog in 528 bakrorezov.

Se nadaljuje.

Gvido Komar

VAJA ICS LOGATEC 2015

V petek, 5. junija 2015, se je na dobršnem delu občine odvijala štabno-operativna vaja pod internim imenom: »ICS Logatec 2015«. Na terenu je bilo preko 60 prostovoljnih gasilcev ter vsaj 40 drugih reševalcev in pripadnikov civilne zaščite (kinologov ŠKD Logatec, bolničarjev Rdečega križa Logatec, jamarjev JD Logatec, tabornikov v funkciji logistične podpore ter drugih pripadnikov operativnih štabnih služb, ki se aktivirajo v primeru večje nesreče: komunalno podjetje, pogodbeno društva – SSK Logatec, pogodbeno podjetja, itd.). Za izvedbo vseh aktivnosti je bilo uporabljenih preko 30 statistov.

Če ne bi v Upravnem centru Logatec sočasno delovalo in vse aktivnosti na terenu koordiniralo še 20 dodatnih pripadnikov, bi zgoraj opisana vaja bila le še ena izmed vaj, bodisi gasilskih ali pa celotnega sistema zaščite in reševanja. Vendar ni bilo tako. Občina Logatec je namreč decembra lani pričela s prenovo sistema vodenja zaščite, reševanja in pomoči v občini ter v teh mesecih izpeljala kadrovanje, imenovanje in usposabljanje pripadnikov štabnih služb in funkcij, ki so v sodobnem času potrebni za nemoteno izvedbo kompleksnih nalog reševanja večjih ali velikih nesreč.

Izoblikovali smo večfunkcijski sistem, ki sloni na anglosaksonskem sodobnem sistemu vodenja, ki ga s kratico imenujemo ICS ali (angl.) Incident Command System. To je standardiziran sistem poveljevanja, nadzora ter koordinacije v izrednih razmerah, nesrečah, prav pa pride tudi ob večjih dogodkih ter prireditvah. Zgodovina sistema sega v leto 1968, ko so odgovorni za vodenje intervencij večjih gozdnih požarov v Arizoni (ZDA) uporabili hierarhični koncept vodenja, ki je v osnovi nastal v ameriški vojni mornarici. Sistem predvideva delitev vodenja (poveljevanja) na glavne akterje in podrejene branže, ki sledijo strateškim odločitvam (ciljem) glavnih akterjev ter nudijo multifunkcijsko podporo za doseganje ciljev.

Poleg štaba Civilne zaščite, ki sprejema strateške usmeritve in določa vodenje intervencije, so v funkciji še:

1. štab operative, ki vodi operativno raven na terenu
2. štab načrtovanja, ki načrtuje, usmerja in strokovno določa nadaljnji potek intervencije
3. štab logistike, ki vodi in koordinira izvajanje vseh logističnih in telekomunikacijskih problemov intervencije
4. štab administracije z občinsko upravo, ki skrbi za nemotene stike z javnostjo, za upravno, pravno in finančno poslovanje v zvezi z intervencijo.

Na naši vaji so bile predvidene naslednje enote in sestavi ZRP (zaščite, reševanja in pomoči):

- vsaj sedem gasilske desetine,
- ekipa NMP iz Zdravstvenega doma Logatec (za izvedbo prve pomoči in prevoza na hospitalizacijo ter za izvedbo imitacij poškodovancev),
- tehnična ekipa JP Komunalno podjetje Logatec (s podizvajalci po pogodbi),
- ekipa tabornikov za izvedbo oskrbe in logistike,
- ekipa skavtov za izvedbo oskrbe in logistike,
- ekipa kinologov za izvedbo operativnih nalog reševanja,

Foto: Blaž Korenč

- tehnična ekipa in transport iz vrst SSK Logatec-lovci na daljave,
- ekipa za zveze in komunikacije v štabu logistike,
- ekipa jamarjev za pregled jame in za pomoč pri evakuaciji oseb iz poplavljenih objektov,
- ekipa prve pomoči rdečega križa,
- ekipa prve psihosocialne pomoči iz CSD Logatec,
- poverjeniki po krajevnih skupnostih,
- ekipa društva za opazovanje vremena in podnebja,
- pogodbeno podjetje po odločitvi vodje vaje in župana,
- občinski inšpektorat in redarstvo ter policija za pomoč pri evakuaciji in zagotavljanju javnega reda in miru,
- občinska uprava in vse sestave štabov ICS za izvedbo operativnega vodenja, načrtovanja, logistike ter administrativnih opravil ob izvajanju štabnega vodenja.

Kratka predpostavka za vajo z opisom naravne ali druge nesreče ter njenih posledic: vaja predvideva, da se zgodi močno neurje (huda vremenska ujma) s poplavljenimi poslopji in nižje ležečimi predeli ob strugi Reke ter Logašnice, podrta drevesa na območju Hotedršice, zamakanje streh na domačijah, prevrnitev električnih drogov in posledičnega požara, podobno tudi na območju Rovt, močno neurje povzroči poškodbe na objektih v KLI Logatec, udar strele, pogrešane osebe, nesrečo v notranjem prometu, izgubljeni pohodniki v Najdeni jami, zlomi noge, podrta streha Narodne

Foto: Blaž Korenč

ga doma, gozdarska nesreča na Ravniku – Laze. Namen in cilj vaje: predvideva se preizkus štabnega vodenja po ICS sistemu oz. koordinacije vseh struktur za zaščito in reševanje občine Logatec, ki so bile imenovane s sklepom o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč ter civilne zaščite v Občini Logatec, februarja 2015, preverjanje možnosti skupnega sodelovanja pri hitrem odzivanju in izvajanju zaščitnih ukrepov v primeru napovedane nesreče – neurja in vseh verižnih situacij.

Organizatorja vaje: Občina Logatec, Štab Civilne zaščite.

Zaključek vaje se je zgodil v večernih urah, v prijetnem vzdušju v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje – enota Logatec. Vsekakor je bil dan naporen, saj so se aktivnosti začele ob 13.30 in zaključile ob 19.30. Tisti petkov popoldan je bil vse prej kot dan vremenske ujme, saj je bilo soparno in vroče, vendar bila je vaja.

Izkoristili smo jo tudi za simulacijo aktiviranja, odhoda ter prihoda enote NMP iz ZD Logatec, kot da bi bila locirana v predvidenem SUC (satelitskem urgentnem centru) Postojna, in sicer na oddaljeno lokacijo v Praprotno Brdo. Rezultat testiranja: vozilo NMP je iz Postojne do Praprotnega Brda v idealnih vremenskih pogojih (suha in dokaj prevozna avtocesta Postojna – Logatec), poznavanju terena, torej bližnjic in obvoznih, v 28 minutah od prejetega neposrednega klica v sili. Vendar ... Predlagani novi sistem predvideva klic v sili v centralno dispečersko službo in šele ta aktivira ustrezni UC ali SUC oz. ekipo NMP. Predstavljajmo si: zimske razmere, ekipa NMP, ki ne pozna terena, itd ... Po tem scenariju bi NMP prispela na tako lokacijo v najmanj 45 minutah, kar pa lahko pomeni tragični izid. Vaja je bila dokaj dobro medijsko pokrita in precej lokalnih ter nacionalnih medijev je o njej tudi korektno poročalo (STA, Radio 94, Novice z Notranjske, RTV Slovenija, Svet 24 itd.). Nekaj dni po vaji je sledila tudi klasična analiza le-te. Sklepi z dokaj kritične analize, kar daje slutiti velik interes po resni in strokovni evalvaciji, so naslednji: vsaka enota naj bi imela poseben kovček – torbo, v katero bo občina priskrbela zemljevide - specialke z označenimi ledinskimi imeni v merilu 1:25.000 (vse enote dobijo registratorje z označeno občino po sektorjih); v skladišču CZ bomo priskrbeli konstantno zalogo pitne, ustekleničene vode in skrbeli, da se jo pred potekom roka porabi za ustrezne namene in zamenja z novo zalogo (v velikosti evro palete) - za potrebe večjih nesreč in če je enotam na terenu (običajno gasilci) zmanjka in nimajo možnosti v kratkem času priskrbiti zamenjave), na vse vaje, ki se bodo v bodoče izvajale na teritoriji občine (pri vseh enotah), bo vedno vabljen glavni vodstva štabnega vodenja zaradi tega, da se še dodatno naveže stike in postane sistem zaščite in reševanja resnično homogena celota, komunikacije po radijskih zvezah so bile slabe in nujno je priskrbiti digitalni prenosni repetitor¹.

Načrt za prihodnje je, da se bo vaja tradicionalno izvedla vsako leto, tik pred poletnimi počitnicami in bo, tako kot letos, vključevala vse enote v sistemu zaščite in reševanja Občine Logatec. Na ta

¹ V času od analize vaje do pisanja tega članka smo v štabu CZ že testirali tak repetitor, uspeli smo vzpostaviti odlične komunikacije med enotami na različnih točkah po občini, ki jih prej nikakor nismo mogli.

način želimo biti kar se da optimalno pripravljene na največje možne nesreče. Kot običajno pa izkoriščamo priložnost, da vse občane opozorimo na nekaj bistvenih »domačih nalog«, ki jih moramo sami redno izvajati za našo osebno in vzajemno zaščito:

imeti moramo pripravljen najnujnejši komplet za samopomoč v nesreči, z družino in bližnjimi se moramo skupaj pripravljati na nesreče, se o tem veliko pogovarjati in skupaj preigravati ukrepanje, ugotoviti nevarnosti in tveganja v vašem okolju (družinskem in širšem), načrtovati vsaj nekaj načinov, da ste stalno obveščeni o dogajanju, konkretno... kaj moram imeti doma za „prvo silo“?

Ne pozabite:

Če imate v družini dojenčka ali člana, ki ima dieto, morate imeti na zalogi tudi dietne izdelke.

Kadar mislimo na zaloge, pogosto pozabimo, kako pomembna je zaloga pitne vode. Človek potrebuje na dan liter in pol tekočine.

V zalogi morajo biti obveze, obliži, gaza, zdravila za blažitev bolečin in prebave, sredstva proti vročini. **V domači lekarni morajo biti vsa tista zdravila, ki jih morate redno jemati.**

Zagotovite potrebno zalogo mila, zobne paste in ščetk, šamponov za lase, pralnih praškov, toaletnega papirja in razkužil.

**Damjan BARUT, spec.
Nam. poveljnika CZ Logatec**

Glavni štab Civilne zaščite v delni sestavi

Izsek posnetka vaje, arhiv Občine Logatec

»BILA SEM REŠENA«

V soboto, 30. maja, je na Vrhniki potekalo regijsko preverjanje usposobljenosti ekip Prve pomoči. Območno združenje RKS Logatec je edino izmed združenj, ki se lahko pohvali kar z dvema ekipama reševalcev prve pomoči, kar kaže na izredno voljo prostovoljcev in njihovih mentorjev.

Ekipo 2 sem spremljala na eni izmed preizkusnih točk in si jih tako ogledala v akciji, zraven pa tudi sama osvojila nekaj znanja s področja prve pomoči. Ko reševalci pridejo na kraj nesreče se ravna po načrtu nujnega ukrepanja, ki vsebuje naslednje točke VODO (V-varnost, O-odzivnost, D-dihanje, O-obtok), temu pa sledi temeljit pregled poškodovanca. Pri reševanju imajo na voljo osnovno reševalno opremo, ki jo sestavljajo povoji, gaze, folija, deka, svetilka in čelada, nikakor pa ne smejo indicirati nobenih zdravil, razen v primerih ko gre za sladkornega bolnika (inzulin), oziroma srčni infarkt, ko aspirin lahko reši življenje.

Na zadnji kontrolni točki jih je čakala naslednja situacija. Na otroškem igrišču je prišlo do kolesarske nesreče, v kateri sta bila udeležena dva kolesarja ter mamica z dojenčkom. Dojenček ni dihal, mamica je grabila panika, kolesarja pa sta utrpela zunanje telesne poškodbe, obstajal pa je tudi sum na notranje krvavitve. Ob prihodu na točko, so reševalci hitro ocenili situacijo, vodja ekipe Brigita Vehar pa je koordinirala reševanje. Najprej so poskrbeli za varnost in odstranili razmetana kolesa, nato pa so se posvetili oskrbi poškodovancev. Marinka Istenič je prevzela poškodovanca s sumom na notranje krvavitve trebuha. Po temeljitnem pregledu ga je namestila v položaj za poškodbe trebuha, mu oskrbelo rane, nato pa je sledila prestavitve na nosila in drugi temeljit pregled. Peter Ciglarič je prevzel drugega kolesarja, kateremu je oskrbel poškodovano klučnico in dlani. Največ dela sta imela Urša Špeh in Branko Korenč, ki sta izvajala delikatno oživljanje dojančka. Kot so mi pojasnili člani ekipe poteka oživljanje dojenčka nekoliko drugače, kot pri odraslih. Pri dojenčkih najprej izvedemo pet reševalnih vdihov in šele nato sledi masaža srca, ko vpihujemo zrak, pa tega dovajamo skozi nos in usta. Člani ekipe so odlično poskrbeli za vse poškodovance in s tem pokazali svojo dobro

Foto: Blaž Korenč

pripravljenost na klice na pomoč. Ekipi sta skupno zasedli 4. in 5. Mesto, za kar jim vsi iskreno čestitamo.

V začetku junija je v logaški občini potekala še ena reševalna vaja, v kateri so sodelovale vse lokalne reševalne ekipe in z njimi tudi naši člani ekipe Prve pomoči OZRK logatec. Po končani vaji sem se pogovarjala s prostovoljci OZRK Logatec, zanimali pa so me predvsem njihovi osebni motivi, zakaj so se pridružili ekipi prve pomoči. Urša Špeh in Marinka Istenič sta najprej opravili tečaj za bolničarja, ekipi PP pa sta se pridružili zato, da bi ohranili pridobljeno znanje. Ker sta obe učiteljici v prihodnjem šolskem letu načrtujeta tudi krožek Prve pomoči za osnovnošolce, kjer bosta svoje znanje prenašali naprej na mlajše rodove. Kar štirje člani, Boštjan Čuk, Peter Ciglarič, Branko Korenč in Dejan Novak so tudi prostovoljni gasilci, ki svoje znanje prve pomoči uporabljajo tudi pri gasilskih intervencijah. Helena Brand mi je zaupala, da je njena osebna motivacija želja po znanju, kako reagirati v primeru, ko je potrebno rešiti življenje in ne postati paničen. Kasneje se je odzvala pozivu logaške občine, ki je iskala prostovoljce za ekipo prve pomoči in postala vodja reševalcev OZRK Logatec. Enako se je pozivu občine odzval Jože Miklavčič, ki je z mano delil zanimiv utrinek iz reševalne vaje. Prišel na kraj nesreče, kjer je bila inscinerana nesreča z multikultivatorjem, pod katerim je bil ujet poškodovanec. Po protokolu se je po-

škodovancu najprej predstavil in ga nato vprašal kako se počuti, misleč predvsem na ujeto nogo, ki je bila del scenarija. Poškodovanec mu je nato potarnal, da je srčni bolnik, da je doživel že 3 infarkte in da se ne počuti dobro. Ko je poškodovanec iz žepa začel vleči sprej za pod jezik, je Jože hipoma spoznal, da lahko situacija v trenutku postane zelo resna. Čeprav je šlo za lažni alarm, ki mu je verjetno botrovala neznosna vročina tistega popoldne, nas ta nepričakovani pripetljaj opozarja, kako dobro pripravljeni morajo biti reševalci, da pravilno odreagirajo v resnični krizni situaciji.

Sama sem na omenjeni vaji sodelovala kot statistka - poškodovanka in lahko samo rečem: »BILA SEM REŠENA,« za kar so poskrbeli gasilci, reševalci ekip PP, zdravniška ekipa Zdravstvenega doma Logatec, na kraju nesreče pa ni manjkala niti strokovna psiho-socialna pomoč. Tako vam lahko iz prve roke zagotovim, da so naši reševalci odlično pripravljeni na posredovanje ob morebitnih nesrečah, kar so nam v preteklosti tudi že velikokrat dokazali. Med vsemi udeleženci vaje pa velja še posebej izpostaviti Dejana Novaka, ki bi mu lahko rekli tudi Logaški Supermen, saj je član kar treh reševalnih ekip: jamarjev reševalcev, gasilcev in ekipe prve pomoči. Je prostovollec po srcu, ki si ga lahko vzamemo za zgled tako mlajše, kot tudi starejše generacije.

Nina Jerina

OBHAJANE PRAZNIKA SVETEGA REŠNJEGA TELESA

V knjigi Pod oboki sv. Nikolaja lahko na 99. strani najdemo zapis, kako so nekoč v Logatecu praznovali zapovedani praznik Sv. Rešnjega telesa in krvi, ki se prične: »Na sv. Rešnje telo so bile že od nekdaj procesije.« V nasprotju s premnogimi tradicionalnimi običaji, ki so skozi leta po krajih naše lepe domovine zamrli, lahko z veseljem ugotovljamo, da se ta običaj, ki je temeljito opisan v omenjenem zapisu, v Župniji Dolnji Logatec ohranja kljub viharjem časa. Tako lahko mladi in priseljeni prebivalci spoznavaajo ta običaj tudi sami in ga primerjajo s tistim, kar preberejo ali slišijo od svojih babic, dedkov idr.

Zapovedani praznik smo praznovali tudi v letos, 4. junija, vključno s procesijo po poti skozi Logatec, ki je bila skladno s tradicijo polepšana s cvetjem, zelenjem in svečami. Bolj kot tradicija je vse prisotne družil bogat obred s poudarkom na molitvi, namenjeni zaščiti mesta in njegovih prebivalcev, ter prošnji za dobro letino. Zagotovo pa je praznovanje tudi priložnost, da se krajanji medsebojno spoznavamo in vsaj za kratek čas pozabimo na svoje skrbi in obveznosti.

dr. Samo Venko, tajnik Župnijskega pastoralnega sveta Župnije Dolnji Logatec

Foto: arhiv župnije

POD VEHARŠKO LIPO

Tudi letos smo se Žibršani in Medvejci, tako kot že nekaj zadnjih let, zbrali pod mogočno Veharško lipo, skozi katero so nagajivo prodirali zadnji snopi žarkov, da bi skupaj doživeli magičnost poletne noči in se spomnili dogodkov izpred 24 let, ko so potekali vojaški boji za osamosvojitve Slovenije.

Letošnji večer so začeli učenci POŠ Rovtarske Žibrše, ki so ponosno zapeli himno Zdravljico. Nato so nastopile pevke Ženskega pevskega zbora Spodnja Idrija. Pele so pesmi o naravi, domu, sreči in veselju.

Seveda pa bi temu lepemu petju veliko manjkalo, če ga ne bi osmislili. Za to je

poskrbel Berto Menard, župan Občine Logatec. V svojem govoru je poudaril, da se je treba zavedati svojih korenin, saj bo le tako mogoče brezskrbno zreti v prihodnje rodove Slovencev in Slovencev, ponosnih in samozavestnih državljanov, ki jih bo svet sprejemal in spoštoval. To bo mogoče doseči s pravičnostjo, izobraževanjem, poštenostjo in domoljubjem.

Nato so s svojo srčno zgodbo nastopili otroci POŠ Rovtarske Žibrše. Na prisrčen način so nam pokazali, kako potujejo po svetu in se na koncu vrnejo domov, tja, kjer je najlepše. Komaj je izzvenel prisrčen otroški hura, so pod lipo zazveneli zvoki saksofonov. Za konec pa so se s spletom ljudskih pesmi predstavili še pevci Otroškega cerkvenega pevskega zbora Zavrtec pod vodstvom Andreje Kržišnik.

Besede o tovarištvu, svobodi, hrepenenju, pogumu in prijateljstvu so odmevale v naših srcih še dolgo v večer, ko se je praznično poletno vzdušje izpod dehteče lipe preselilo na igrišče, kjer se je vsa družba še dolgo zadržala pri gostoljubnem okrepčilu.

Besedilo in foto: Anica Žakelj

ŠOLSKO LETO JE ZAZNAMOVALA 200-LETNICA ŠOLSTVA NA LOGAŠKEM

Pa je šolsko leto zopet naokoli. Nekaterim je minilo hitro, drugim počasi, nekaterim dobro, drugim malo slabše. Takšno je življenje, na katerega želimo učitelji in drugi delavci šole pripraviti naše učence in jih naučiti, da uživajo v svojih uspehih in hkrati, da znajo odgovorno prepoznati neuspehe in iz njih črpati izkušnje za življenje.

Veliko se je dogajalo ... Ponosni smo. Zaznamoval nas je projekt obeležitve 200-letnice šolstva na Logaškem in 130 let prve šolske stavbe na Logaškem. V sodelovanju z drugimi osnovnimi šolami v Logatcu smo pripravili odmevno razstavo na temo Šola nekoč, izdali šolsko glasilo Žvrgolač ter projekt zaključili s prireditvijo ob kulturnem prazniku.

Uspelo nam je združiti krajanje s srečanjem Športno popoldne za krajanje, odlično obiskana je bila kulinarična Novoletna tržnica, s katero smo zbrali kar nekaj sredstev za šolski sklad, ki pomaga učencem iz socialno šibkejših okolij. Naši učenci so zelo aktivni tudi na kulturnih področjih. Njim in njihovim mentorjem gre zasluga, da je šola ponovno, za obdobje petih let, pridobila naziv Kulturna šola. Uspešno smo izpeljali vse načrtovane nadstandardne in interesne dejavnosti ter pouk. V pomladnih dneh pa smo se ponovno družili z učenci in

Foto: arhiv OŠ Tabor

učitelji iz Repentabra, pobratene občine, in ohranjamo stike z njimi tudi vnaprej. Naši učenci so v tem šolskem letu pridobili kar nekaj zlatih, srebrnih in bronastih priznanj s področja znanja, povečalo se je število učencev, ki so uspešno opravili slovensko bralno značko in bili aktivni na športnem področju. Šola bo tudi v prihodnje spodbujala učence na vseh področjih in še posebno v naravoslovnih in tehniških vedah. Spodbujali jih bomo k uporabi bralnih

učnih strategij, branju na splošno ter se še posebej posvetili preprečevanju medvrstičkega nasilja v šoli, na internetu ... OŠ Tabor želi vsem učencem prijetne in varne počitnice, učiteljem, staršem, krajanom pa lepe dopuste in sončno poletje.

Se vidimo jeseni.

*Barbara Novljan Mišič,
pomočnica ravnateljice*

TAČKE POMAGAČKE PUŠČAJO SLEDI TUDI NA ŠOLI 8 TALCEV

Slovensko društvo za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke združuje člane, ki delujejo prostovoljno in nepridobitno. Terapevtske pare (pse s svojimi vodniki), ki so posebej izobraženi in usposobljeni, srečujemo v vrtcih, šolah, knjižnicah, zavodih, varstveno-delovnih centrih, mladinskih domovih, domovih za starejše in na različnih prireditvah. Študije tujih strokovnjakov kažejo, da prisotnost psa pri

ljudeh zmanjšuje stres, saj se niža raven adrenalina in noradrenalina ter vsebnost kortizola, nižja sta krvni tlak in srčna frekvenca. Izboljšuje se razpoloženje, spodbuja samozaupanje, empatija, zmanjšuje strah in tesnoba, izboljšuje se sposobnost pozornosti in koncentracije, spodbuja socialne stike, večja zaupanje v ljudi, ki imajo ob sebi psa. Božanje psa učinkuje tudi na imunski sistem, tako da zvišuje imunoglobulin A ter vpliva na raven oksitocina, hormona ljubezni in navezanosti, ki se izloča ob fizičnem stiku s psi.

Gospa Sonja Trček iz Logatca in njena Kasha kot terapevtski par prostovoljno obiskujeta številne ustanove na Notranjskem. V letošnjem šolskem letu sta tudi nas redno obiskovali vsak drugi teden. Pomagali sta pri individualnih urah, ki so jih učenci z navdušenjem pričakovali. Najprej je gospa Sonja učencem razložila, kako morajo

ravnati s Kasho, nato pa so se ob njuni prisotnosti tudi učili. Tako je bilo računanje, branje in poslušanje razlage prijetnejše. Božanje psa je učence umirilo, naloge so bolj zbrano reševali. Več kot besede je o počutju ob Kashi povedal njihov izraz na obrazu.

Skupaj še z dvema terapevtskima paroma sta gospa Sonja Trček in Kasha obiskali tudi drugošolce in jim predstavili, kako skrbimo za pse, kako se vedemo do njih in kako vzpostavimo stik z njimi. Učenci so kužke hranili, božali, krtačili, jim umivali zobe in poslušali bitje njihovih srčkov. Veliko novega so se naučili. Veseli so bili predvsem tega, da so kužke lahko božali. Kot so zapisali, je bila ta šolska ura zanje prav posebna, zahvaljujejo se za obisk in upajo, da še kdaj pridejo, ker imajo res krásno službo.

Besedilo in foto: Jerica Vipave

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA NA OŠ 8 TALCEV

ŠOLA NI SAMO POUK

Foto: Veronika Istenič

Za nami je še eno šolsko leto – zanimivo, delovno, razigrano in seveda uspešno. Ko smo septembra prestopili šolski prag, so bili v okolici šole gradbeni odri, a smo kljub temu takoj začeli pridobivati novo znanje in pričeli z drugimi dejavnostmi.

V podaljšanem bivanju smo v okviru projekta Sodelujemo-izdelujemo povabili k sodelovanju Športno društvo Dlan na dlan, ki nam je podarilo zabavo na napihljivih gradovih in poligonih. Priredili smo Miklavževo in cvetlično tržnico ter z zbranimi prispevki nakupili nove igrače in pripomočke. Med letom so gostje meseca poskrbeli, da smo izvedeli veliko novega. Kot vsako leto smo imeli kostanjev piknik, pustne delavnice in prireditve Pokaži, kaj znaš.

V okviru eko in zdrave šole smo izvajali že utečene dejavnosti. Izvedli smo Tradicionalni slovenski zajtrk, skrbeli za ločevanje v učilnicah in pri malici, zbirali odpadni papir in plastične pokrovčke, urejali šolski zelenjavno-zeliščni vrt, v aprilu smo poleg slovesne prireditve ob pridobitvi nove izolacije in fasade šole uredili tudi sprehajalno pot pod Sekirico.

Jeseni smo prvič izvedli enodnevni tabor za učence z dodatno strokovno pomočjo od 2. do 9. razreda. Poudarek je bil na izpopolnjevanju motoričnih spretnosti. Spomladi pa smo se na taboru Razvijamo svoje sposobnosti učili prve pomoči.

V aprilu smo se srečali na nočnem branju in pozno v noč prebirali kratko prozo, pred tem pa so nas obiskale pripovedovalke zgodb iz Knjižnice Logatec. V pravljico večera so nas

popeljali najmlajši s svojimi kamišibaj zgodbami. Dogodke so povezovali mladi glasbeniki in večer je še dolgo odmeval v nas.

Veliko število učencev je osvojilo bralno značko, uspešno pa so sodelovali tudi na literarnih natečajih in z interpretacijo pesmi Ervina Fritza na šolskem deklamatorskem tekmovanju Pisane misli.

Letošnja sezona je bila uspešna tudi za gledališko skupino Sezuti čevelj, saj je s predstavo O posebnem paličnjaku osvojila srebrno priznanje.

Suševci so bili prav tako zelo aktivni; poleg rednih obveznosti so debatirali o temi otroškega parlamenta ter se izkazali na medobčinskem in regijskem parlamentu. Še vedno iščejo pot, ki bi jih pripeljala do aktivnejših odmorov, so pa toliko uspešnejši pri izvajanju glasbenih petkov. Tudi letos je uspešno deloval Šolski sklad Ježek, leto smo si zapomnili po filmskih večerih, jesenskih delavnicah, pustovanju in odličnih piškotih.

Naši učenci so uspešno zaključili športna programa Zlati sonček in Martin Krpan. 206 se jih je udeležilo športnih tekmovanj, od šolskih vse do finalnih državnih tekmovanj. V individualnih športih panogah so vodili igralci namiznega tenisa, lokostrelci, smučarji in atleti, ki so uspešno predstavljali tako šolo kot občino.

Podružnično šolo Laze je letos obiskovalo osem učencev in učenek. Leto je bilo zelo pestro in poučno. Poleg preživljanja ur v šolskih klopih smo pripravili tudi veliko različnih prireditev ter sodelovali z vrtcem, matično šolo, gasilci in

s Kulturnim društvom Laze. In kaj je bilo še zanimivega, nenavadnega? 20. marca so lahko vsi učenci varno opazovali delni sončev mrk skozi ustrezen teleskop. Ob uspešnem zaključku dveletnega projekta Comenius, Nasmeh je v vseh jezikih enak, so nas obiskali gostje iz devetih evropskih držav, skupaj z učenci smo poskrbeli, da jim bosta naša šola in Slovenija ostali v lepem spominu.

Za konec pa še naši najuspešnejši učenci, deželni solci Ana Stražiščar, Pia Hozjan, Taja Jereb, Tina Šajn, Katja Kalin, Sandra Lipovec, Doroteja Lipovec, Anja Nagode, Matej Urbančič in Aleks Rogič so za svoje zelo uspešno in vestno delo vseh devet let šolanja dobili županovo petico. Sedem zlatih priznanj je osvojilo pet naših učencev na petih različnih področjih, in sicer iz znanja o sladkorni bolezni Doroteja Lipovec, iz kemije Živa Cocić, Doroteja Lipovec in Matej Urbančič, iz francoščine Tina Šajn, iz fizike Matej Urbančič, državni prvak v znanju iz Vesele šole pa je postal Nejc Rac. Naši učenci so dobili še 64 srebrnih priznanj na tekmovanjih iz logike, kemije, fizike, matematike, slovenščine, geografije, zgodovine, Vesele šole, astronomije, angleščine, razvedrilne matematike, Srečanju lutkovnih in gledaliških skupin, kuhanja za Zlato kuhalnico in iz znanja o sladkorni bolezni.

Dosežki naših učencev nas navdajajo z veseljem in s ponosom, saj vemo, da so tudi rezultat uspešnega dela učiteljev in podpore staršev, zato so dolge, prijetne in zanimive počitnice zaslužene.

Judita Cempre

NAJ UČITELJICA LETA

Šolsko leto se je končalo. Eni so z njim bolj zadovoljni, drugi manj, a vseeno je lepo, da je končno zavel bolj brezskrben veter. Na OŠ Rovte pa so zadnji šolski dnevi letos minili nekoliko drugače. Posebna je bila predvsem sreda, 17. junija, ko smo na šoli dobili sila pomemben obisk. Že nekaj dni prej smo bili namreč obveščeni, da nas bo obiskala sama ministrica za izobraževanje, šolstvo in šport, dr. Maja Makovec Brenčič. Zakaj naj bi na koncu šolskega leta dobili tak obisk, nikomur ni bilo prav nič jasno. Malce smo to povezovali z novim vrtcem in skorajšnjim odprtjem, a smo se zmotili. Obisk je bil namenjen prav nam. Okoli enajste ure smo na vratih sprejeli kar več gostij, dr. Manco Košir, vodjo civilne iniciative Kakšno šolo hočemo, novinarko Delove priloge Ona, Katjo Cah, ter odgovorno urednico One, Sabino Obolnar. Nekaterim je stvar postajala jasnejša, ko so revijo Ona povezali z natečajem za izbor naj učiteljice ali učitelja leta, ki že nekaj časa poteka v sklopu te revije. Malce z zamudo se je pripeljala tudi ministrica in skrivnostni razvoj dogodkov tistega dne se je začel odvijati. Najprej so učenci dramske skupinice prikazali, kako je bilo v šoli nekoč in kako je danes. Ja, kar precejšnje razlike so, a ni nujno, da je vse, kar je sodobno, tudi dobro. Po dveh prijetnih plesih najmlajših učencev je vsem prisotnim najprej nekaj spodbudnih besed in pohval namenila sama ministrica dr. Makovec Brenčičeva, ki ni mogla skriti navdušenja nad majhno, a vseeno prikupno in nadvse prijetno šolo s sproščenimi učenci in učitelji. Tudi dr. Manca Košir nam je v svojem značilnem slogu namenila same pohvale in ni slabo, če pohvale izrečejo tako pomembne osebe. Ko pa je svoj govor pričela odgovorna urednica One Sabina Obolnar, smo vedeli, da je v naših vrstah letos naj učiteljica, le imena še nismo mogli ugotoviti. A tudi to je postalo kmalu jasno, saj je urednica poklicala na prizorišče dogajanja učiteljico Mojco Klemen, profesorico angleščine na OŠ Rovte. Po prejetih in prešteti letošnjih glasovnicah je prav

Foto: arhiv OŠ Rovte

Mojca Klemen prejema čestitke ministrice

ona prejela največ glasov in ji je pripadel letošnji naziv. Mojca je predana delu v razredu, kar je bila njena želja že v času študija, ko se je odločala med prevajalstvom, ki bi bilo denarno bolj donosno, in delom med učenci, ki pa bi bilo bolj pisano na njeno dušo. Poleg angleščine jo še posebej privlači delo z gledališčniki, zato predano in zgledno vodi dramski krožek na šoli in tudi napiše kaj. Predvsem ima rada smešne stvari. Pravi, da je treba otrokom dati nekaj, kar jih bo odtegnilo od vsakdanjega virtualnega sveta. Naziv naj učiteljice leta 2015 po izboru bralcev revije Ona je torej priznanje za Mojco Klemen in hkrati za celo OŠ Rovte. Tem besedam se pridružuje tudi ravnatelj šole Mitja Turk. Veseli smo, da smo bili letos deležni te pozornosti prav na naši šoli in želimo si, da bi šel dober glas o delu in dosežkih šole Rovte po vsej Sloveniji.

Metka Bogataj

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA NA PODRUŽNIČNI OSNOVNI ŠOLI ROVTARSKE ŽIBRŠE

Podružnična šola Rovtarske Žibrše je velika hiša. Rumenkasta, obledela hiša z razdrapano kamnito ograjo, a v sebi skriva precej več, kot bi pričakoval. V sebi skriva srce. Otroci s svojo neposrednostjo in iskrenostjo vdihujejo življenje sicer mrtvim stenam in napolnjujejo šolske prostore s svetlobo. Lepo je biti njihova učiteljica. Za majhne podružnične šole, ki marsikje delujejo kot velika družina, je značilna misel Edwarda Hala:

Sem samo eden.

Pa vendar eden.

Vsega ne zmorem.

In ker ne zmorem vsega, ne bom odklonil, da storim tisto, kar zmorem.

In tudi pri nas je tako. Čeprav majhni, smo tako bolj srčni, veseli, vedoželjni, ustvarjalni in optimistični, spoštljivi do starejših in prizanesljivi do mlajših. Z malo potrpljenja in veliko dobre volje smo prikorakali do ciljev, ki smo si

jih zastavili. Upam, da smo tudi letos postavili trdne temelje, na katerih bomo lahko zidali gradove ali pa tudi samo majhne hiške, ki bodo kljubovale še tako hudim viharjem. Pokazali smo, da je moč v skupnem delu. Ljubezen do domačega kraja, do naših korenin je plamen, ki gori v notranjosti in ne ugasne. Hitro, skoraj prehitro je prišel zadnji dan pouka. Zaključna šolska prireditve v torek, 23. junija, je bila vesela, pestra, prisrčna in praznična. Mali učenjaki so v minulem šolskem letu uspešno premagali še eno stopnico na poti do končnega cilja. Nekateri bodo jeseni odšli v Logatec v 4. razred, med nove prijatelje, nove sošolce. V Žibršah so se marsičesa naučili. Nekaj od tega so na zaključni prireditvi tudi pokazali, malo za šalo, malo zares. Morali bi videti, kako nadarjeni igralci so postali in kako gibčno so zaplesali ter navdušili vse prisotne. Obiskala nas je tudi gospa Barbara Novljan Mišič, pomočnica ravnateljice na OŠ Tabor. Otrokom je čestitala ter jim podelila priznanja in pohvale. Tudi mi smo se ji zahvalili,

saj nam je vedno stala ob strani in je podpirala naša prizadevanja. Prav tako pa so nas vedno in povsod spodbujali tudi naši starši. Njim velja nameniti posebno pohvalo in zahvalo za nesebični trud, čas in pomoč. Dokazali so, da skupaj zmoremo veliko, da so Starši z veliko začetnico. Počitnice so torej tu, pred nami je poletje, lepo, čarobno in polno življenja. Izkoristite ga!

Besedilo in foto: Anica Žakelj

OSNOVNA ŠOLA ROVTE V LETU 2014/2015

Foto: arhiv OŠ Rovte

Pa smo prispeli do vrha, ne, do konca

Čeprav je junij in s tem za nami šele pol koledarskega leta, pa se v šoli dela obračune prav v teh mesecih. Pa ne tiste, ki so povezani z denarjem in vsem, kar temu pritiče, ampak delamo predvsem obračune, povezane z delom in uspehi naših šolarjev. Čeprav mislimo in vedno nekaj stokamo ter se pritožujemo, kako današnja mladina premalo dela in naredi, šele ob koncu leta vidimo, da temu ni tako. Ob še tako slabih letini se vedno najde kakšen kupček dobrega, če ne celo odličnega semena. Tako je v kmetijstvu. Pri nas, ljudeh pa ni čisto nič drugače. Med še tako povprečno generacijo se najdejo bistroumne glave, ki so pokazale veliko in še več. Pa ne gre tu le za ocene in dosežke na tekmovanjih, ampak tudi za dosežke na še mnogih drugih področjih. Tudi na šoli v Rovtah smo letos lahko ponosni na nekaj dobrih, odličnih in celo izjemnih uspehov. Naravoslovno področje zajema širok spekter področij, na katerih se lahko dokaže veliko število učencev. Nekateri se po vmesnih stopničkih povzpnejo celo v sam državni vrh. Kako smo se letos odrezali? Na državnem tekmovanju iz kemije, imenovanem tekmovanje za Preglovo priznanje, je Ema Kavčič iz 8. razreda dosegla 1. mesto s kar stodontnim izkupičkom točk. Prav tako je osmošolka Ema Kavčič dosegla zlato priznanje iz znanja biologije za Proteusovo priznanje. Ema je bila

zlata tudi na državnem tekmovanju iz znanja o sladkorni bolezni, kjer sta srebrni priznanji prejeli devetošolki Lucija Marija Kavčič in Nika Hribernik. V tej isti kategoriji so bronasta priznanja prejeli še osmošolci Martin Žust, Larisa Bogataj, Pika Artač in Maruša Rejc ter devetošolke Eva Trček, Nika Modrijan in Maruša Križaj. Tudi najmlajši naravoslovci so bili izjemni, saj so se zelo uspešno in v precej velikem številu udeležili naravoslovnega tekmovanja, imenovanega Kresniček za učence od 1. do 7. razreda. Vsem je bila mentorica učiteljica naravoslovnih predmetov Urška Košak. Pridružila se jim je tudi POŠ Vrh Svetih Treh Kraljev, kjer je učence spodbujala učiteljica Mihaela Kavčič. Na šoli je 18. oktobra potekalo državno tekmovanje iz logike. Zlato priznanje je tudi tu prejela izjemna Ema Kavčič iz 8. razreda, njena mentorica pa je bila učiteljica Brigita Šubic. V znanju matematike pa sta bila odlična spet učenca 8. razreda Martin Žust in Ema Kavčič, ki je postala celo prva v državi. Njima je znanje še dodatno posredoval in ju spodbujal kar sam ravnatelj in učitelj matematike Mitja Turk. Tudi na fizikalnem področju so se naši učenci dobro odrezali, najbolj pa osmošolec Martin Žust, ki je prejel zlato Stefanovo priznanje. Mag. Gregor Udovč je bil njegov mentor, kakor tudi učencem, ki so pridno obiskovali krožek Mladi in denar, ki deluje pod okriljem revije Moje finance. Učenka

Mojca Lazar je prejela zlato priznanje in je postala absolutna prvakinja med osnovnošolci, Maruša Rejc je bila druga, Blaž Skvarča tretji, vsi pa so osmošolci. Njihov mentor mag. Gregor Udovč je postal najučitelj na področju finančne pismenosti za osnovne šole. Na kulturnem in literarnem področju so učenci sodelovali na različnih natečajih. Na mednarodnem natečaju v pisanju haikujev je devet učencev iz 8. in 9. razreda svoje pesniške biserčke objavilo v glasilo. Na XXVIII. Roševih dnevih sta bili Ema Kavčič in Larisa Bogataj iz 8. razreda izbrani med dvajset najboljših. Na festivalu otroške poezije Rima raja na Vrhniki je bilo kar sedem pesmi naših učencev objavljenih, osmošolec Alen Bogataj pa se je uvrstil med najboljše in je svojo radoživo pesem predstavil na prireditvi ter požel bučen aplavz. Nekaj ur so učenci spoznavali tudi svet filma in sami ustvarili animirani film. Srebrni Cankarjevi priznanji sta dobili osmošolka Ema Kavčič in devetošolka Nika Modrijan, v tekmovanju iz zgodovine pa je srebro pripadlo Larisi Bogataj in Martinu Žustu iz 8. razreda. Nekaj učencev se je udeležilo tudi literarne delavnice v okviru JSKD Logatec *Vojna ubija, ustvarjalni nemir pa srečo razvija*, njihova dela pa so objavljena v zborniku. Lepo smo obeležili dan samostojnosti in enotnosti, ki smo ga namenili generalu Rudolfu Maistru, imeli smo teden branja, Rimljanom in pustu pa smo namenili kulturna dneva. Zelo dobro so se predstavili gledališčniki, saj so posneli film o Rudolfu Maistru, pripravili predstavi *Prekletstvo zelenih štumfov* in *Mojca Šotorculja ter skeč Iz šolskih klopi*. Mentorica je bila učiteljica angleščine Mojca Klemen. Izkazali smo se tudi na novinarskem področju, saj smo zopet izdali glasilo *Pero zavrti* ter celo pripravili samostojno oddajo na radiu *Odmev v Cerknem*. Nekaj manj pa je bilo letos športnih uspehov, a vseeno je treba omeniti Državno šolsko tekmovanje v skokih na alpskih smučeh v Žireh, kjer sta bila Gal Šebalj med tretje- in Ahac Mozetič med četrtošolci tretja. Prav gotovo pa se v pisani besedi ne da izpostaviti vseh dosežkov in uspehov, saj je nekaj tudi takih, ki se jih ne da uvrstiti na razne lestvice uspešnosti. Morda so nekateri učenci pokazali tudi veliko mero srčnosti, medsebojnega sodelovanja in prijaznosti, ki včasih šteje mnogo več, kot vsi s številkami izraženi rezultati. Prav za take učence se borimo vsak dan posebej in jih želimo usmeriti na pot, ki jih bo vodila v zahteven, a vseeno izzivov poln jutrišnji dan.

Metka Bogataj

5. POHOD PO LOGATCU

Foto: Danica Šram

Planinsko društvo Logatec je zadnjo nedeljo v maju organiziralo 5. pohod po Logatcu. Kljub slabi vremenski napovedi se nas je 'Pri Kljukcu' zbralo 48 pogumnih pohodnikov. Radovedni smo bili, kaj nam je tokrat pripravil naš vodnik Jernej Rus. Vpisali smo se v seznam pohodnikov, popili jutranjo kavico in se posladkali s piškoti.

Prvi postanek smo naredili kmalu po 9. Uri, potem ko smo prečkali Tržaško cesto v Logatcu »pri Škrlju«. Na Čevici smo pogledali v predor, kjer je nekoč tekla ozkotirna železnica vse do Idrije, namenjena oskrbovanju vojaštva.

Na Jezercih, plavajočem šotnem barju, nas je razveselil pogled na cvetoče munce, ki zglejajo kot vatke na palčkah. Marsikdo je to logaško znamenitost videl prvič. Šota, ki nastaja v jezercu, je menda debela kar nekaj metrov. Če bi tam ponoči prižgali ogenj, bi videli plamenčke, ker iz barja puhti plin metan. V grmovju ob obali je prijazen škrat skrtil okrepčilo za nadaljnjo pot.

Pot smo nadaljevali do ceste, ki pelje proti Zaplani, kjer smo presenečeni izvedeli, da je tam vodnjak iz časa Napoleona, po katerem nosi tudi ime. Pod cesto v dolini pa je bil nekoč menda kop železove rude. Povzpeli smo se na 'Stražo', kjer stojijo trije kar dobro ohranjeni bunkerji iz časa prve Jugoslavije, ko je tu tekla

Rupnikova linija. Namenjeni so bili obrambi meje z Italijo, t.i. Rapske meje, ki so jo določili po koncu prve svetovne vojne. Nekoč je bil Logatec z okolico obmejni kraj. Potem smo se spustili do gostilne Mesec, kjer smo imeli postanek za okrepčilo.

Polni novih moči smo odšli na Ostri vrh, kjer so nas presenetili vojaki v polni bojni opremi. Prvi hip so nas celo malce prestrašili. Bili so pa samo ljubitelji vojaških iger, kjer se streljajo z barvo. Vse območje Ostrega vrha je polno ostankov vojske JLA, od bunkerjev do ogromnih podzemnih prostorov.

Pod vrhom, skoraj že na Logaškem polju, pa se skriva 108 metrov globoko Šemonovo brezno. Okolica je precej zaraščena, tako da je vhod skoraj nedostopen. Nekateri se spominjajo, da so sem hodili po ostanke orožja iz druge svetovne vojne.

Čez Logaško polje in ob Napoleonovem lipovem drevoredu /vodja je za popestritev predlagal štetje lip/, smo se prijetno utrujeni in zadovoljni, da spet nekaj novega vemo o naši okolici, vrnili v.

Zahvalili smo se prizadevnemu vodniku z mislijo na naslednji pohod, ki bo drugo leto ob istem času.

Marinka Petkovšek

V LETU 2015 PODELJENIH 16 ŽUPANOVIH PETIC

Počitnice so tu, naši najmlajši so popravili šolske torbe in se prepustili vsakodnevni prostočasnim aktivnostim.

Tako kot vsako leto smo tudi ob koncu šolskega leta 2014/2015 s strani lokalnih osnovnih šol prejeli obvestila o najuspešnejših učencih, ki so se v svojem devet-

letnem osnovnošolskem izobraževanju še posebej izkazali in si tako prislužili občinsko priznanje Županova petica. Priznanje je bilo tako v juniju 2015 podeljeno šestnajstim najuspešnejšim učenkam in učencem v občini. Dobitniki Županove petice so: Teja Brenčič, Pia Hozjan, Nika Hribnik, Anja Hrvatič, Taja Jereb, Katja

Kalin, Katarina Kokalj, Doroteja Lipovec, Sandra Lipovec, Tadej Mlinar, Anja Nagode, Aleks Rogič, Ana Stražiščar, Tina Šajn, Matej Urbančič, Gaja Žilavec. Vsem še enkrat iskreno čestitam.

Vaš župan, Berto Menard

PRAVI HRIBOVSKI ŠPORTNI DAN

Drugi junijski petek smo se že pred sedmo uro zjutraj pred podružnično šolo Vrh Svetih Treh Kraljev zbrali učenci, nekaj staršev in učiteljica. Bilo nas je za dva polna kombija. V pričakovanju planinarjenja smo se dve uri vozili proti Bohinju in izstopili nad planino Vogar. Nadelo smo si precej obtežene nahrbtnike in se podali na pot. Po slabih treh urah hoje smo stali na vrhu 1.761 metrov visokega razglednika – Pršivca. Sonce je močno grelo, pa smo kaj hitro začeli iskati senco. Razgledovali smo se naokrog; od venca Spodnjih bohinjskih gora, vse do Krna pa do osrčja Triglava z okoliškimi vrhovi. Po počitku smo se preko Planine Viševnik spustili do Planine pri Jezeru. Zadnjih nekaj minut hoje nas je z neba rahlo porosilo - za srečo, smo si rekli. V koči nas je sprejel prijazen oskrbnik in nam postregel s čajem. Po kratkem postanku so se starši odpravili na sosednjo planino Dedno polje, učenci pa nahraniti ribe v bližnjem jezeru, zatem pa na štafetne igre, kot da gibanja za ta dan še ne bi bilo dovolj! Večerjali smo pravo planinsko joto, za posladek pa še jabolčni zavitek. Skozi okna velike sobe je še svetil dan, ko smo legli k počitku. Zjutraj smo vstali že kmalu po šestih, se uredili in pozajtrkovali. Dobrodušnemu oskrbniku in prijazni kuharici smo še zapeli in pomahali v slovo ter se podali proti Planini V Lazu. Med hojo smo skušali uloviti radijski signal, da bi poslušali oddajo, ki jo je malo pred odhodom o nas in naši šoli z nami pripravil novinar. Pa signala nismo ujeli; jo bomo pač poslušali po vrnitvi domov. Nad planino se je bohotil Debeli vrh, mi pa smo uzrli naš cilj, 2.087 metrov visoko goro Ograde. Še pred poldnevom smo vsi dosegli njen vrh. Tisti, ki so bili prvič tako visoko, so zato

Foto: arhiv POŠ

Skupinska fotografija na Pršivcu

doživeli svoj planinski krst. Nismo se dolgo zadrževali. Jadorno smo se spustili nižje, saj so se Spodnje Bohinjske gore onkraj jezera že ovile v oblake in meglo. Tudi grmelo je vse glasneje. Po uri hoje smo nato počili v sončnem kotičku nad planino V Lazu, saj se nas je nevihta na daleč ognila. Dve uri smo se še zlagoma spuščali do Planine Blato. Otroci so imeli tudi ob prihodu tja še dovolj energije za tek in živahen klepet. Nato smo si ob Bohinjskem jezeru privoščili kos pice in kasneje še sladoled. K šoli smo se, sicer malo utrujeni, a ponosni nase, zadovoljni in do ušes nasmejani vrnili malo pred osmo zvečer. »Tak planinski izlet«, so dejali nekateri starši, »bi še ponovili«. Jaz tudi, z veseljem.

Mihaela K.

FERI LAINŠČEK - GOST NA ZAKLJUČKU BRALNE ZNAČKE V LOGATCU

Kot nagrada za tiste učence logaških in rovtarske šole, ki so opravili bralno značko, je Občina Logatec v sodelovanju z omenjenimi šolami omogočila obisk znanega pisca romanov, iger, tekstopisca in filmskega scenarista Ferija Lainščeka. Najprej se nam je predstavil sam, nato pa smo novinarji OŠ Rovte z njim opravili tudi krajši intervju. Kar precej nam je povedal, nekaj vtisov iz pogovora pa smo strnili v spodnje vrstice. Feri Lainšček živi v Murski Soboti. Zanimalo nas je, zakaj vedno nosi klobuk, na kar nam

je hudomušno odgovoril, da zaradi zgodnje plešavosti, zaradi mraza in tudi zato, ker je klobuk tradicionalno prekmursko pokrivalo, ki počasi tone v pozabo. Njegovo otroštvo je bilo prepleteno z mnogimi zgodbami, ki so mu jih pripovedovali starši in to ga je zaznamovalo tudi v kasnejšem življenju. Svojo prvo pesem je napisal v prvem razredu. Njen naslov je Zelo si lepa, imam te rad. Zaljubil se je že zelo zgodaj, a ta ljubezen traja še danes, saj je tedanja simpatija že vrsto let tudi njegova žena.

V Ferijevev otroštvo so pomembno vlogo odigrali cigani. To so bili ljudje, ki jih niso nikjer marali, odganjali so jih od hiše, če so prišli kaj prosit. Njegova mama pa jim je dala, kar so prosili, saj je trdila, da so oni prav tako ljudje kot mi, vsi smo enaki. Cigansko naselje je bilo blizu njihove vasice, a je bila med njimi nekakšna nevidna meja – niso sodelovali med sabo. Feriju je bila družba ciganskih otrok boljša kot družba drugih vaških dečkov, zato se je k njim hodil igrat. Med njimi so se spletle prav posebne prijateljske vezi, postali so tovariši. V našem pogovoru je pi-

satelj Feri Lainšček poudaril predvsem to, da je treba hoditi po svetu z odprtimi očmi, otroštvo je v človekovem življenju izjemnega pomena, za pisanje je potreben poseben navdih in seveda kopica idej, ki prihajajo od zunaj in od znotraj. Tudi radovednost je tista, ki človeka žene naprej. Feri je »fan« računalništva, saj meni, da je treba iti v korak s časom. Na FB objavlja tudi svoje pesmi. Ob vprašanju, kaj mu je pri knjigah najbolj všeč, pa je hudomušno rekel, da predvsem njihov vonj. Da, knjige res imajo nek poseben, čarobni vonj. A če jo odpremo pogosto, se ta vonj zasidra nekje globoko v nas in nas privlači celo življenje. Prijateljica knjiga ostane ob nas tudi tedaj, ko nas vse drugo zapusti. Le radi jih imejmo.

Pisatelju prav lepa hvala za obisk, Občini Logatec pa velja posebna zahvala, da nam je finančno omogočila to zares prijetno in zanimivo srečanje s slovenskim kulturnim umetnikom Ferijem Lainščekom.

Novinarji OŠ Rovte in mentorica
Metka Bogataj

Foto: arhiv OŠ Rovte

LETNI KONCERT MEPZ PEVSKEGA DRUŠTVA LOGATEC

Junija se Logatčani vedno spomnimo na MePZ Pevskega društva Logatec pod vodstvom Lovra Groma. Zaradi kresne prireditve Pri vodnjaku. Tudi letos bo, je zatrdila povezovalka **Anita Garafolj**, ki nas je z nostalgичnimi dodatki vodila skozi letni koncert. Spominjala se je namreč svojih časov prepevanja. MePZ je na večer povabil tudi **Tamburaški orkester Danica in Dobravelj**. Zanimiva kombinacija.

Tamburaši iz Dobravelj so pod vodstvom **Uroša Trebižana**, ki je, mimogrede, vse skladbe dirigiral na pamet, prav tako izvedli šest pesmi. Pokazali so, da obvladajo različne zvrsti, od polke do popevke, predvsem pa uživajo. Aplavz iz dvorane je potrdil, da Logatčani radi prisluhnejo tudi takim ansamblom.

Pevodnja **Lovro Grom** je na koncertu predstavil šest pesmi, od tega eno špansko, ki naj bi napovedovala skorajšnji obisk zboru pri rojakih v Argentini, kamor se odpravljajo prihodnje leto. Prav v skladbi **Boleras sevillanas** je zablestel sopran Špele Petkovšek, ki je dvignila ritem ljudske pesmi iz Seville. Ugajal je tudi bariton **Aleša Kovača** kot solista v znameniti **Lastovki v slovo**, ki jo ljubitelji petja poznamo bolj iz spremljanja moškega zboru. Ostale štiri

Skupna pesem Slovenija, od kod lepote tvoje. Dirigent Uroš Trebižan.

ri pesmi so bile izpovedno raznovrstne in tonsko bogate kljub ,kroničnemu' pomanjkanju moških glasov v sicer res številnem zboru pevk in pevcev iz Logatca in z Vrhniko. Uspel koncert, pevci!

Prijetna zanimivost tiskanega sporeda je bil tudi zapis pesmi, v katerem je bil avtor besedila napisan najprej. Morda res prevečkrat pozabimo, kdo je avtor besedila, tokrat nismo.

Pa vendar sem bil na koncertu tudi razočaran. Nad obiskom namreč. Prišlo je 45 obiskovalcev, da, niti petdeset ne. Če že ,običajnega' Logatčana, ki hodi na kulturne prireditve vseh vrst, pevski kon-

cert ni zanimal, pa bi zaradi radovednosti, kako ustvarjajo drugi, to lahko zanimalo pevce drugih logaških zborov, recimo zelo številnega Adoramusa. Kot sem videl (morda sem vendar koga spregledal!) pevcev in dirigenta tega zboru ne zanima, kaj in kako delajo drugi. Seveda, če so imeli Adoramus in ostali logaški zbori tega dne obveznosti drugje, se kajpak opravičujem, a tovrstne odsotnosti in zadovoljstva edino ob lastnem nastopanju tokrat nisem opazil prvič. A tistim, ki smo bili, je bil koncert lep zaključek dneva in vabilo na koncert Pri vodnjaku.

Besedilo in foto: KRAS

LEPŠANJE VSAKDANJKA

RAZSTAVA DEL TEE ŠIRCA IN OLGE PETROVČIČ V DOMU STAREJŠIH OBČANOV

Logaški dom starejših občanov uspešno sodeluje z domačimi, logaškimi ustvarjalci, poustvarjalci, učenci in raznimi društvi, ki jesen življenja prebivalcem doma popestrijo s koncerti, pikniki, razstavami in pogovori. Mednje sodi tudi logaška slikarka **Tea Širca**, ki je k sodelovanju povabila kolegico **Olgo Petrovčič**, da sta s svojimi deli opremili stene doma. Posebnost te razstave je bila v tem, da ni bilo »uradne« otvoritve, nekega majskega dne so se slike kar »pojavele« na stenah in stanovalci so presenečeni in s prijaznostjo opazili, da akvareli dveh logaških slikark krasijo njihove hodnike in jedilnico. Tea Širca se z akvareli, tej morda eni najtežjih slikarskih tehnik, kjer ni popravkov in je nanašanje barvnih površin povsem drugačno kot pri večini drugih slikarskih tehnik, podaja v območja narave, tudi morja in ti-

hožitja, figura jo zanima manj. S kolegico Olgo Petrovčič dopolnjujeta figuralni svet in svet tihožitja do podob vasi, konj ali šopka. Slike so tople, polne intimnih doživetij, tudi v jadrnih jadrnic ali na videz zapuščenih hišnih stenah rodne vasi. Likovno so slike narejene z vehementno potezo, ki pa nikoli »po naključju« ne zaide v nezaželeno mesto okvira. Tudi belina ozadja deluje v kompoziciji kot barvni del, posebej pa zaživijo barve takrat, kadar se bodisi Širca bodisi Petrovčičeva ne ustrašita debelejšega in širšega nanosa. Lepa poživitev vsakdanjika v domu starejših občanov.

Besedilo in foto: KRAS

Tea Širca: Sončni zahod. Eden redkih akvarelov s človeškima figurama.

KRESNI VEČER PRI VODNJAKU NA ČEVICI V ZNAMENJU PETJA IN GLASBE

V torek, 23. rožnika se je nad Slovenijo odprlo nebo in poslalo rekordno količino padavin, dan kasneje, na kresni večer, sta nad Čevico sijali luna in prva večerna zvezdica. Ko pa so pevci prepevali o lastovkah, so še one poletele okrog zvonika cerkvice Sv. Jožefa. In na enaintrideseti Večer pri vodnjaku, ki ga je tudi tokrat organiziralo Pevsko društvo Logatec, se je po osmi večerni uri zbralo precejšnje občestvo, ki je uro in pol pozneje odhajajoč zadovoljno komentiralo nastopajoče tega večera. Najprej so se predstavili domačini, Mešani pevski zbor Pevskega društva Logatec. Zapeli so nekaj ljudskih in ponarodelih pesmi. Ta večer je bil tudi večer pred dnevom državnosti, na kar je spomnil predsednik društva Tone Jerina in čestital vsem ob prazniku, pevci pa so voščili s Foersterjevo pesmijo Ljubezen do domovine. Nato se je pod vodstvom Mitje Drašlerja pod Tolazzijevo štirno postavil oktet Raskovec z Vrhniko. Ob pesmih Katrca, Moj očka, ma konjička dva, Oj, Triglav, moj dom smo tudi sami prepevali. S pesmijo Petra Jereba Ob kresu pa nas je oktet spomnil na to, kakšen večer obhajamo. Najbolj so dlani ogreli gostje iz Bele krajine, tamburaški ansambel Preloški muzikantje, posebno še njihova pevka Monika Kocjan. Z veseljem smo prisluhnili Pastirčetu in drugim narodnim pe-

smim, pripeli ob pesmi Oj, mladosti moja, na koncu pa še ob Sunčanih fontanah in Larini pesmi, ki smo jo dobili »za povrh«. Ko smo prihajali, so nas Belokranjke povabile k stojnici, nam ponudile Belokranjsko pogajo in kozarček metliške črnine, predstavile so izdelke domače obrti. Med samimi nastopi pa so med gledalci krožili domača dekleta in fantje ter nas razvajali z dobrotami, ki so jih napekle čevčanske gospodinje.

Prireditev je vodila Marinka Dodič, ki je na koncu povedala tole: »Če vas bodo kdaj ob kresu po naključju obiskale kresnice, jim le dajte majhen dar. Če jim ne boste česa mallega darovali, vam bodo ob koncu zagodle: »Vaša vrata polna blata, vaši hiši same miši, na vašem vrti krti, da b' imeli tol'ko straha, kot je na vaši peči praha.«

Besedilo in foto: Brane Pevec

POLETAVCI LETIJO TUDI LETOS

Pod okriljem Mestne knjižnice Ljubljana logaška knjižnica tudi to poletje, že četrto leto zapored, izvaja projekt Poletavci – poletni bralci, s katerim želijo spodbuditi bralno kulturo zlasti med mladimi. K sodelovanju torej vabijo bralce, stare od 7 do 12 let, ne glede na to, kako radi berejo. V času poletnih počitnic oziroma od 10. junija do 10. septembra morajo udeleženci 30-krat brati po pol ure. Izbor gradiva je v njihovih rokah: lahko je to knjiga, strip, lahko revije, časopisi ... Pomembno je le, da pol ure berejo, to vpišejo v zbirni kar-

ton, odrasla oseba pa zapisano potrdi s podpisom. Zbirni kartonček lahko otroci dobijo v Knjižnici Logatec in njenih enotah ali ga natisnejo s spletne strani knjižnice. Na zaključni prireditvi v jeseni bodo izžrebali tudi nekaj nagrad, glavni nagrajenec se bo letos razveselil rolke. Lani je izziv v logaški knjižnici opravilo kar 77 otrok, 41 deklic in 36 dečkov, je povedala knjižničarka Urška Orešnik in dodala, da je projekt v preteklem letu prejel priznanje Slovenske sekcije IBBY za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. Po besedah Orešnikove Knjižnica Logatec poleti za najmlajše organizira tudi pravljicne urice pod lipo, ob ponedeljkih ob 10. uri.

S storitvijo press reader do revij z vsega sveta

V Knjižnici Logatec to poletje uvajajo tudi novo storitev press reader, primerno zlasti za počitniški čas, saj ponuja revije in časopise z vsega sveta, prek 3000 naslovov, med njimi tudi slovenske Dnevnik, Večer, Nedeljski dnevnik. »Storitve lahko uporabljate na daljavo, na primer prek domačega računalnika z uporabniškim imenom in geslom za Mojo knjižnico, ali pa obiščete našo knjižnico, izbrane revije prenesete na svoj telefon in pozneje prebirate brez internetne povezave,« pojasnjuje Orešnikova.

Blanka Markovič Kocen

Foto: arhiv Knjižnice Logatec

»NOTRANJSKA« NA MADŽARSKEM

Foto: arhiv OMePZ »Notranjska«

»Notranjska« v Monoštru na koncertnem odru ob 10-letnici Komornega zbora Zveze Slovencev na Madžarskem

Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, je 12. junija v naslovnem prispevku letošnje 24. številke poročal o koncertnem dogodku ob 10-letnici Komornega zbora Zveze Slovencev na Madžarskem. Med drugim stoji v tamkajšnjem domačem, porabskem jeziku, zapisano: »Pauleg jubilantov, steri do si najlepši dar ob obletnici dali sami, vej pa do ške v tom leti gorvzeli svoj prvi CD, se je za njihovo lepo delo zahvalo tudi predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök. V Slovenskon daumi so jubilentom prišli čestitat in so tudi nastaupali gostje iz Slovenije, Obrtniški mešani pevski zbor »Notranjska« in Društvo pevska skupina Prekmurci Tišina, pauleg nji pa ške Mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika«. Upam, da bodo bralci ob skrbnem branju razumeli zapis, ki govori o tem, da so si jubilantje, KZ ZSM najlepše darilo dali sami, da bodo še letos posneli svoj CD ter da so jim v kulturnem domu prišli čestitat in z njimi nastopit tudi »Notranjska«, Prekmurci in Avgust Pavel.« Dobro obiskani koncert se je pričel ob dveh popoldne, zato si Notranjci na poti v Monošter niso mogli vzeti časa še za kak ogled ali obisk katere od znamenitosti ob poti. Komaj ga je bilo dovolj za

postanek v Sv. Juriju, pesem v tamkajšnji cerkvi in popotni prigrizek. Slovenski dom s hotelom Lipa stoji v mirnem predelu mesta, je lepo urejen in namenjen vsemu, kar potrebuje slovenska manjšina v tem kraju in tudi širši okolici. Slovenski živelj si vse bolj utrjuje položaj v okolju, ki je »Kranjcem« precej nenavadno in drugačno od zamejstva v Italiji ali Avstriji. K tej drugačnosti največ pomore uradni jezik, madžarščina, ki je slovenščini enako tuj, kot je tuj romanskim in germanskim jezikom. »Notranjska« je odpela pet pesmi. Vsi zbori pa so na koncu pod vodstvom zborovodje gostiteljskega zbora Tomaža Kuharja družno odzvonili Pahorjevo priredbo »Pa se sliš««. Po koncertu so se zadržali v prijaznem pomenku, zazvene so pesmi in zahvalne besede. Iz njih je bilo moč čutiti željo, naj bi tokratno srečanje ne bilo zadnje. Da bi le bilo dano! »Radi smo vküper, med nami nejga nevošččnosti, radi se pogučavamo, si pomagamo. Mamo že svoje štorije, dosti vse se je že godilo z nami,« je v Slovenskon domi v svojon slavnostnon guči ob 10-obletnici Komornega pevskega zbora Zveze Slovencev iz Monoštra pravla njegva predsednica Marijana Sukič.

Jago

POMLADNI VEČER S PIHALNIMA ORKESTROMA V GP VITEZ

Grajski park Vitez je v soboto, 14. grožnika, vabil pod mogočne krošnje dreves na večer dveh pihalnih orkestrrov: Logaškega, ki ga vodi Vid Pupis, in številčnejšega, mlajšega, z večjo zasedbo nežnejšega spola, ki ga vodi Matija Tavčar. Domačini so nas najprej ponesli v sedemdeseta leta (Deep Purple, Fredy Mercury- Queen), kasneje nadaljevali malo bolj umirjeno, drugi pa so imeli bolj klasičen, resnejši repertoar. Program je iskriivo povezoval Miha Brajnik.

Besedilo in slika: BP

GLASBA V POMOČ OTROKOM IZ PROGRAMA HOSPIC

ANDREJ ŽUST IN MARJAN GRDADOLNIK NA ODRU SLOVENSKE FILHARMONIJE

Foto: Žiga Martinčič

Zadnji majski večer v tem letu je bil za logaško kulturo prav posebnega pomena. V veliki dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani sta nastopila dirigent Marjan Grdadolnik in hornist Andrej Žust, oba Logatčana in uveljavljena glasbena interpreti. Marjan Grdadolnik se ob domačem Simfoničnem orkestru Cantabile uspešno uveljavlja tudi kot dirigent drugih sestavov, Andrej Žust pa je kot prvi in doslej edini Slovenec redni član Berlinskih filharmonikov. Dvorana Slovenske filharmonije že zaradi častitljive zgodovine in odlične akustike pri vsakem od nastopajočih vzbudi spoštovanje. To je gotovo veljalo tudi za člane Evropskega zdravniškega orkestra, ki so štiri dni pred koncertom prispeli v Ljubljano in se na intenzivnih vajah pripravili za izvedbo celovečernega koncerta. Veliki simfonični orkester je zaradi sestave in poslanstva nekaj posebnega. V njem lahko igrajo le zdravniki, ki ob svojem osnovnem poklicu zelo solidno obvladajo tudi enega od orkestrskih instrumentov. Kandidati tudi po več let čakajo na prosto mesto v orkestru. Ker pa člani orkestra prihajajo iz domala vseh držav Evrope, se celotni sestav zbere na intenzivnih vajah le dvakrat na leto: v zimskem obdobju v dvorani Kraljeve glasbene akademije v Londonu in v poletnem terminu v eni od članic Evropske unije. Tako je orkester od svoje ustanovitve pred enajstimi leti nastopal že v Bukarešti, Budimpešti, Berlinu, Veroni, Poznau, Edinburghu in Oslu ter v letu 2014 v Švici. Nekaj manj kot stočlanski orkester potrjuje misel, da je moč humano poslanstvo zdravnikov obogatiti tudi z glasbo in drugimi umetnostmi. Tako so ves izkupiček od koncerta v Ljubljani evropski zdravniki podarili slovenskemu društvu Hospic za program, ki je namenjen otrokom. Ker otroci in mladostniki dojemajo smrt povsem drugače kot odrasli, v Slovenskem društvu hospic izvajajo program žalovanja otrok in mladostnikov po izgubi bližnje osebe, ki je prilagojen starostni skupini med petim in sedemnajstim letom. S programom nudijo otrokom in mladostnikom podporo v žalovanju, hkrati pa staršem ali skrbnikom omogočajo, da bi razumeli posebnosti v žalovanju odraslejših ljudi. Za pripravo in izvedbo koncerta ter dobro počutje skoraj sto zdravnikov-glasbenikov iz vse Evrope so skrbeli prizadevni člani društva Dr. Lojz Kraigher, ki so ga leta 1979 usta-

novili profesorji medicinske fakultete v Ljubljani. Društvo je v letih delovanja zraslo in danes zdravnikom ponuja obilo možnosti za ustvarjalno in umetniško udejstvovanje na domala vseh področjih od literature, likovne umetnosti, folklore do glasbe. Dirigent Marjan Grdadolnik in hornist Andrej Žust sta pomembno zaznamovala glasbeni program tega posebnega koncertnega dogodka. Slednji je za izvedbo izbral v Sloveniji sploh prvič izveden Koncert za rog ukrajinskega skladatelja Reinholda Gliera, ki je umrl pred okroglimi petimi desetletji. Sodi med najplodnejše skladatelje prve polovice 20. stoletja, njegov koncert za rog in simfonični orkester pa med najzahtevnejša dela za ta instrument. Andrej Žust ga je odigral suvereno, z lepim tonom in občutkom za podajanje tako liričnih delov kot tudi zahtevnih kadenc. Orkester mu je sledil z velikim žarom in zanosom. Tega smo zaznali tudi v uvodni simfonični pesnitvi Bela krajina, ki je delo Marjana Kozine in sodi v železni repertoar slovenske orkestrske literature. Skladatelj jo je napisal v letih po drugi svetovni vojni in je ena najpogosteje izvajanih simfoničnih del v Sloveniji. Glasbeniki iz vse Evrope so z velikim zanimanjem odkrivali glasbeno govorico Marjana Kozine in bili hkrati ponosni tudi na to, da so skladbo izvajali v dvorani, ki nosi njegovo ime. Drugi del koncerta pa je skoraj do zadnjega kotička napolnjeni dvorani ponudil popotovanje z Antoninom Dvořakom v Novi svet. Iz Novega sveta namreč nosi naslov njegova deveta simfonija, ki jo je ustvaril po daljšem potovanju v Ameriko. Izvedba tako zahtevnega, kompleksnega in znanega simfoničnega dela je bila za vse člane orkestra izziv posebne vrste. Zavzeto delo dirigenta Marjana Grdadolnika, ki pri izvedbi ni dopuščal odstopanj, je glasbenikom-zdravnikom pomagalo do odlične izvedbe, ki jo je občinstvo nagradilo z dolgimi aplavzi. Pa ne iz vljudnosti, ampak iz prepričanja, da so znali zdravniki-glasbeniki, hornist Andrej Žust in dirigent Marjan Grdadolnik vso svojo glasbeno ustvarjalno moč uspešno združiti v koncertni večer, ki se ga bomo poslušalci še dolgo spominjali.

Damijan Bogataj

ČIPKE ZA VSAK DOM

RAZSTAVA ČIPK »USTVARJAMO TOPLINO«

Na razstavi z naslovom »Ustvarjamo toplino« smo lahko opazovali čudovite čipke, ki so jih v prostem času s spretno roko naredile tri logaške umetnice. Izdelke so 21. junija razstavile v Domu Marije in Marte. O razstavi, vrstah in uporabnosti čipk je spregovorila Nataša Gornjak Pejič, soavtorica razstave.

Kdo vse je sodeloval na razstavi in kdo je pobudnik le-te?

Zamisel o razstavi se je razvila postopoma, pobudnica je bila Lucija Pivk, avtorica čudovitih izdelkov iz vozlane in kvačkane čipke, k sodelovanju sva povabili še Darijo Turk, ki nama je čipko všila v oblačila in modne dodatke.

Z razstavo čipk »Ustvarjamo toplino« želite ljudem približati uporabo čipk. Znanih je več vrst tehnik ustvarjanja čipk, kako ustvarjate vi? Kakšni so vaši izdelki in kaj vse izdelujete?

Tokrat smo razstavile klekljano, vozlano (tatting) in kvačkano čipko. Lucija je mojstrica vozlane čipke, klekljana čipka je moja, kvačkava pa obe. Na razstavi smo prikazale vse tri vrste čipk, všite v oblačila, pripravile smo komplete s čipko – nakit in torbica za žensko - in enak vzorec, všit v kravato za moškega, ali pa samostojno kot nakit, knjižno kazalo,

ovitek za knjigo z všito čipko, klekljana čipka je uporabljena tudi za sliko na steni. Kvačkane rožice so prikazane kot nakit, razstavljeni pa sta tudi čudovita majica in obleka, sestavljeni iz drobnih rožic in sta rezultat večmesečnega dela Lucije. Njene so tudi »dekce« z različnimi napisi, na primer „Stiskaj se z mano“. Darija je narisala vzorce za oblačila in modele torbic ter jih tudi zašila. Vzorce in modele poskušamo čim pogosteje risati same, tako da so izdelki res v celoti naši in se jih ne da videti nikjer drugje.

Čipko ste uporabili tudi kot nakit, jo vključili v oblačila in podobno. Čipko želite ljudem približati, da bi jo uporabljali pogosteje in za različne priložnosti. Kakšni so vaši načrti za prihodnost, bo vaše umetnine še moč videti?

Načrtov za prihodnost je veliko, predvsem si želimo ustvarjati uporabne stvari in z njimi komu polepsati dan. Čipka je zelo uporabna tudi za razne slovesnosti (krst, poroka, obhajilo) in naša ideja je pripraviti oblačila in dodatke za slavljenke, druga pa, da bi uporabile različne materiale in naredile tudi oblačila in dodatke za vsak dan, za različne starosti in priložnosti.

Bi še kaj dodali?

Vsak naš izdelek skriva v sebi neko zgodbo. Kot sem že omenila, je večina vzorcev naših

Foto: Marjan Verč

in so nastali z mislijo na to, kaj podariti tistim, ki so nam blizu in jih imamo radi. Zato je v tej razstavi velik del vsake od nas, ne samo čas, ki smo ga vložile, ampak predvsem ljubezen do ustvarjanja, do bližnjih in do življenja. S to razstavo pa smo želele tudi izraziti hvaležnost za to, kar znamo in zmoremo. Najlepša hvala za pogovor. Želim vam obilo veselja pri ustvarjanju.

Luka Škrlič

KONCERT ZA DUŠO IN SRCE

SIMFONIČNI ORKESTER CANTABILE OB DNEVU DRŽAVNOSTI

Vvečnamenski športni dvorani Logatec je 25. junija potekal koncert z naslovom Za dušo in Srce. Kot vselej so simfoniki z gosti in s koncertnim mojstrom Matejem Avšičem, pod taktirko dirigenta Marjana Grdadolnika, navdušili občinstvo. Program koncerta, ki je potekal na Dan državnosti, je vodila Anja Sedej. Slišali smo pester izbor skladb z odličnimi solistkami. Predstavile so se Rebeka Hren Dragolič, mezzosopran, Barbara Camille Tanze, sopran, Tina Simonič, violina, Milena Keser, klarinet, ter drugi solisti orkestra Cantabile. Glasbeni program je bil tehten, pester in raznolik, zajemal je skladbe iz slovenske in tuje glasbene zakladnice, ki so večer zaokrožile v popolno celoto. Orkester je znova pokazal usklajenost, bogato harmoničnost, tehnično natančnost in tenkočutnost v glasbi. Dirigent Marjan Grdadolnik je z izrednim čutom in profesionalnostjo vodil orkester, ki je bil eno, kar je bilo slišati v izvedbah. Vsaka skladba je prinesla svoj karakter in zahtevala svojo interpretacijo, ki so jo nastopajoči izrazili na čudovit način, ter jo z njo približali poslušalcem. Solistke so s svojimi vokali in instrumenti dodale svoj pečat. Vsaka se je predstavila z lastnim slogom nastopanja in doživeto predstavila skladbo. Preko skladb so pokazale in razdajale svoj talent, ter z njim napolnile glasbo in srca poslušalcev. Glasba za dušo je

navdušila in pustila pečat vsem, ki so Dan državnosti, rojstni dan naše države, proslavili s kulturo. Poslušalci so navdušeno ploskali, orkester pa je na svoj naslov prejel tudi pisma zahvale za čudovito glasbo in nepozabne trenutke, ki so jih z njo pričarali. Lepa glasba je tista, ki pobožja dušo, človeku prinese čudovita občutja in nam še bolj približa delček raja, v katerem živimo. Ljudje potrebujemo oddih od vsakdanjih obveznosti. Prav takšni večeri, kot je bil tokratni koncertni, nam pomagajo, da se prek glasbe umirimo in gremo z novim zagonom naprej.

Luka Škrlič

Foto: Anže Mitrevc

IZBOR KNJIŽNIH NOVOSTI V KNJIŽNICI LOGATEC

JUNIJ 2015

LEPOSLOVJE

Slovensko

BATIČ, Romana: Ognjišče ljubezni: povest (kratka proza)

EKSELENSKI, Bojan: Atlantida: imperij sončnega boga (zf)

MAJ, Selenna: Prekletstvo rubinov

MARUŠIČ, Almira: V vrtincih časov (spomini, dnevnik)

MATI je ena sama: slovenske materinske pesmi (antologija)

MIKUŠ-Kos, Anica: Moje življenje, moje delovanje (spomini, dnevnik)

MLAKAR Grandošek, Tina: Vse je v redu (kratka proza)

MLINAR, Ciril: Podvôdje: potapljaške zgodbe (spomini, dnevnik)

ŠTRUBELJ, Sabina: Hotel Lavanda

Tuje

BROCKWAY, Connie: Zapeljiva skušnjava: varuhi zlate vrtnice

BROWN, Sandra: Ljubezen v Teksasu. Chase

HAWKING, Helen: Kako ujeti višavca

PELIPENKO, Aleksij: Ukranina joka --- (kratka proza)

ROLLINS, James: Zadnja prerokba (kriminalni r.)

SAUL, John Ralston: Mračni odkloni: popotnikova povest: roman

STROKOVNA LITERATURA NOVOSTI JUNIJ 2015

Splošno (0)

ARMSTRONG, Paul B.: Kako se literatura igra z možgani?: nevroznanost umetnosti branja

Duhovnost (130)

DYER, Wayne: Resnično čarodejstvo: kako uresničimo to, kar je na videz nemogoče

Psihologija (159.9)

*EINSIEDLER, Saša: Moja samopodoba je moja odločitev

LEVINE, PETER A.: Kako prebuditi tigra: zdravljenje travm: prirojena sposobnost preobražanja izkušenj, pod katerimi klonimo

SCHNEIDER, Stephanie: Kako naj se (ne) prepriamo: vodnik za uspešno reševanje družinskih nesoglasij

Svetovna verstva, religije, gibanja (21/29)

CHÖDRÖN, Pema: Tri zaobljube: življenje v negotovosti in spremembah

Krščanstvo (27)

JELINČIČ Boeta, Klemen: Vzhodne cerkve na kratko

Sociologija (31)

FERFILA, Bogomil: Severna Koreja: zadnja stalinistična in komunistična monarhija

Politika (32)

ČOLAK, Andrija: Razpad Jugoslavije - agonija ZKJ in zadnji dnevi socialistične države

Gospodarstvo (33)

GEORGE, Susan: Kdo vas je pa izvolil?: vzpon nelegitimne oblasti korporacij in zaton demokracije

Medicina (61)

ABC transfuzijske medicine

JAKOVLJEVIČ, Miroљjub: Manualno testiranje mišic

JAKOVLJEVIČ, Miroљjub: Meritve gibljivosti sklepov, obsegov in dolžnin udov

RAZUMETI debelost

Zdrava prehrana (613)

NITVENSKA, Ema: Kako nas (h)ranijo? ali Žito? Ne, hvala!

Alternativna medicina (615)

MIKLIČ, Maja: Joga in narava: joga položaji imenovani po živalih, rastlinah in vesolju

Zdravilna zelišča (615.32)

*GALLE Toplak, Katja: Zdravilne rastline na Slovenskem (2., razširjena izdaja)

Tehnika (62)

SCHENK, Bobby: Manevri za pristajanje

Vrtnarstvo (635)

JOŠAR, Jerneja: Moj vrt je lahko balkon: užiten in lep balkon v vseh letnih časih

Domače živali (636)

MILLAN, Cesar: Vzgoja srečnega psa: 98 bistvenih nasvetov in tehnik

Management (65)

DOBELLI, Rolf: Umetnost jasnih misli: 52 miselnih napak, ki jih prepustimo drugim

Računalništvo (681.3)

KUROSE, James F.: Računalniška omrežja: compiled from Computer networking, sixth edition

2. sv. vojna

ROSZKOWSKI, Wojciech: Senca Jalte: poročilo

Še posebej opozarjamo na knjige z oznako*

Maja Gregorič

PRIHAJAJO DAVČNE BLAGAJNE. ZA VSE.

Slovenija uvaja sistem obvezne uporabe elektronskih naprav za izdajo računov (t. i. on-line blagajn) za vse osebe (v nadaljevanju zavezanca), ki izdajajo račune pri gotovinskem poslovanju. Gre za enak sistem, kot ga poznajo naši južni sosede od leta 2013 naprej in jim je prinesel izjemne rezultate – dobro milijardo evrov več prihodkov iz gotovinskega poslovanja kot v letu 2012. Vlada RS je namreč potrdila vzpostavitev sistema davčnih blagajn, ki bo začel veljati 2. januarja 2016. Te bodo prek spleta povezane s centralnim informacijskim sistemom Finančne uprave RS. Slednja bo potrdila in shranila podatke o računih pri gotovinskem poslovanju v postopku njihove izdaje v realnem času, kar bo omogočalo sledljivost in nadzor nad izdanimi računi ter naj bi omejilo sivo ekonomijo.

Kaj šteje za gotovinsko plačilo? Poleg plačil z bankovci in kovanci tudi plačila s plačilnimi in kreditnimi karticami(!) ter tudi druge oblike plačila, ki niso neposredna nakazila na transakcijski račun prejemnika, odprti pri ponudniku plačilnih storitev. Kot negotovinska plačila se torej štejejo neposredna nakazila na transakcijski račun prejemnika, plačila pa so lahko izvršena tudi denimo s posredovanjem izvajalca plačilnih storitev (npr. plačilo UPN naloga pri izvajalcih plačilnih storitev).

Novi zakon bo natančno predpisal vse obveznosti in postopek pri gotovinskem poslovanju ter - kot zanimivost - tudi obveznost kupca, da račun hrani, sicer naj bi ga doletela denarna kazen od 40 do 400 evrov.

DAN PRI MALIH IN MIKRO PODJETJIH

Zavod RS za zaposlovanje, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije ter Združenja delodajalcev obrti in podjetništva Slovenije so 18. junija 2015 po vsej Sloveniji organizirali t. i. Dan pri malih in mikro podjetjih. Akciji se je pridružila tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Logatec, ki je članom ponudila možnost, da spoznajo storitve in ukrepe, ki jih zavod izvaja na trgu. Zavod je obiskal 600 delodajalcev po Sloveniji, od tega pet tudi v Logatcu. Logaški obrtniki in podjetniki so to izkoristili in izvedeli koristne informacije o aktualnih programih za zaposlovanje mladih, oprostitvi plačila prispevkov, davčnih olajšavah ... Zavod pa jim je prisluhnil, kaj podjetja potrebujejo in pričakujejo od njih. Predstavnica Urada za delo Logatec Hedvika Trpin je ob tem povedala: »OOZ Logatec se zahvaljujemo za sodelovanje pri izvedbi dogodka. Obiskani delodajalci so bili zelo zadovoljni z osebnim pristopom ter z možnostjo neposrednega pogovora s svetovalci zavoda. V prihodnje si predstavniki malega gospodarstva želijo predvsem pomoči pri iskanju ustreznih kandidatov za delo in redno informiranje o aktivnostih in razpisih, saj jih sami vsakodnevno ne utegnejo spremljati. Ker želimo sodelovanje okrepiti na daljši rok, bodo obiskani delodajalci sodelovali z zavodom še leto dni po tem dogodku: npr. z objavo prostega delovnega mesta, na katerega zavod napoti osebe, bodisi s sodelovanjem na področju aktivne politike zaposlovanja«. Na novinarski konferenci, ki jo je OZS pripravila v Ljubljani, je predsednik OZS Branko Meh pozdravil sodelovanje gospodarstva in zavoda: »Moramo stopiti skupaj in najti možnosti, kako prekalificirati brezposelne, da bodo zaposljivi v mikro in majhnih podjetjih. Prevozniki, kovinarji, lesarji in celo gradbinci se pogosto pritožujejo, da ne dobijo ustreznih delavcev. Po drugi strani pa se soočamo s presežkom frizerjev.«

Dejan Šraml

Kupec bo lahko za vse izdane račune preveril, ali so bili ti ustrezno prijavljeni finančni upravi. Z namenom zmanjšanja tveganja neizdajanja računov bodo posebno pozornost namenili spodbujanju potrošnikov k jemanju računov, tudi z nagradnimi igrami. Zakonodajalec pa je mislil tudi na tiste, ki ne bodo imeli možnost elektronske povezave s FURS oziroma, kjer ni omogočena povezava na internet ali GRPS (npr. planinska koča). Če ste eden od slednjih, boste o tem morali dobiti potrdilo agencije za komunikacijska omrežja in storitve, ki bo veljalo leto dni. Bodo pa morali vsi tisti, ki uporabljajo vezano knjigo računov, podatke o računih vseeno prek e-povezave poslati davkarjem v desetih dneh. Če ste oskrbnik planinske koče, boste morali tako vsaka dva dni v dolino – do interneta. Enako pa je v primeru nedelovanja elektronskih naprav predpisana uporaba vezane knjige računov (VKR) in naknadno sporočanje podatkov o računu v dveh delovnih dneh. Prav tako so lahko brez skrbi tisti, ki izdajajo le manjše število računov, za slednje bo finančna uprava omogočila izdajanje računov prek portala eDavki. Za tovrstno izdajanje računov bodo morali zavezanec zagotoviti le internetno povezavo in elektronsko napravo, ki bo to omogočala. Ker tudi v tem primeru veljajo vsa pravila in obveznosti glede uporabe davčne blagajne, bodo zavezanec tudi v tem primeru morali pridobiti namenski certifikat (ki bo brezplačen), sporočiti FURS podatke o poslovnih prostorih in izpolnjevati vse druge obveznosti, ki izhajajo iz določb zakona. Prav tako pa zakonodajalec omogoča prehodno obdobje, v katerem bodo lahko zavezanec izdajali račune iz vezane knjige računov, ki jih bo treba v desetih dneh od izdaje potrditi preko aplikacije na portalu eDavki. FURS bo še posebej bdela nad proizvajalci, dobavitelji oziroma vzdrževalci računalniških programov, elektronskih naprav ali informacijskega sistema za izdajo računov zavezancem, da bodo delovali skladno z zakonom.

Globe, predvidene za kršitve, so od 2.000 do 75.000 evrov, višina bo odvisna od vrste kršitev in ali gre za samostojne podjetnike posameznike, srednja ali velika podjetja oziroma za odgovorne osebe.

Kot podatek na računu se bo finančni upravi sporočal tudi podatek o delavcu (davčna številka), ki izda račun, s čimer se bo zasedoval cilj odkrivanja in preprečevanja zaposlovanja in dela na črno ter zagotavljanja pravnega obračunavanja davkov in prispevkov iz dela. Določeno je prehodno obdobje do 31. decembra 2017, v katerem se lahko zavezanec prosto odločijo o tem, ali bodo za izdajo računov uporabili elektronsko napravo z vzpostavljeno elektronsko povezavo s FURS ali VKR. Če se odločijo za uporabo VKR, je predpisana obveznost zavezancev do posredovanja podatkov o računu davčnemu organu v roku petih delovnih dni in prepoved kombiniranja uporabe elektronskih naprav in VKR znotraj enega poslovnega prostora (zavezanec se po poslovnem prostoru odloči, kaj bo uporabljal); mogoča pa je kombinacija – v poslovnem prostoru elektronska naprava, na terenu VKR.

Stroški uvedbe za zavezanca bodo od nekaj deset do nekaj sto evrov letno, nižji bodo seveda za tiste, ki imajo že zdaj kolikor toliko sodobne blagajne. Zato podjetniki kot Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije opozarjajo, da bo uvedba davčnih blagajn pomenila visok strošek za (malo) gospodarstvo, pravih učinkov na zmanjšanje obsega sive ekonomije in dela na črno pa ne bo. Ta ukrep namreč ne bo zajel zavezancev, ki računov sploh ne izdajajo.

Dejan Šraml

AMBROŽ JAKOP: PRETEČI 1220 KM JE ZMAGA NAD SAMIM SEBOJ

Ultrabalaton je poleg Spartathlona ena najtežjih tekaških preizkušenj. Ambrož ji je bil kos. Konstanten trening je ključnega pomena, pravi. Njegov naslednji podvig bo, če mu uspe pridobiti sponzorje, Spartathlon: 247,8 km.

Ambrož Jakop, 41-letni Logačan, se je 30. maja udeležil ultramaratona okoli Balatona na Madžarskem, imenovanega Ultrabalaton. Težko si je predstavljati, da človek preteče 220 kilometrov v enem kosu, kar pomeni skoraj 28 ur teka, a Ambrož je to zmožel. Toda brez spremljevalne ekipe, pravi, si takega podviga ne predstavlja. Na kolesu ga je skozi celo tekmo spremljal Žiga Menard, v avtu z pa Matej Mole in Klemen Grom. Ki sta skrbela za okrepčila in masažo. Množica pristašev je dogodku sledila na FB. Logaški tekač je osvojil 17. mesto med moškimi in 21. v skupnem seštevku.

Z Ambrožem sva se srečala konec junija v Logatcu, v Grajskem parku Vitez, ob porciji sladoleada. Takoj se mi je zazdelo, da njegove prehranjevalne navade niso prezapletene. Tako kot nič drugega v življenju ne, predvsem kar zadeva tek. Marketinškim prijemom Ambrož ne podlega. Nisem se srečala tekača, ki bi vse tako poenostavljal kot Ambrož. Pa kljub temu teče 35, 50, 100 in nazadnje 220 kilometrov. Resno je začel teči pred petimi leti, pravi, prej se je s športom ukvarjal zgolj ljubiteljsko.

Se je to zgodilo iz kakšnega posebnega razloga?

Ne. Zgolj iz radovednosti, s ciljem preteči polmaraton.

S kakšno razdaljo si začel?

Začel sem kar z desetimi kilometri. Moj prvi trening je bil šest kilometrov, od Planine do Grčarevca. Tudi sicer sem sprva večinoma tekkel po Logatcu in okolici, potem, ko so razdalje postale večje, pa tudi do Ljubljane.

Kako pogosto treniraš?

Za Ultrabalaton sem treniral petkrat na teden. Med tednom so razdalje krajše in intenzivnejše, med vikendom pa daljši teki: v torek npr. 7 km, sredo do 25 km, četrtek 15 do 20 km, v soboto je najdaljši tek, 25 km, in v nedeljo 15 km. Zadnji mesec pred tekmo pa 50 km v soboto in 30 km v nedeljo.

Pretekel si 220 km v kosu. Koliko časa si porabil?

Rezultat je bil 27,45,07 ure. Če ne bi bilo poškodbe, bi lahko šel že v torek na trening, a nisem šel. Dobil sem namreč podkožno bakterijo v nogo in si vzel mesec dni počitnic.

Koliko ljudi je teklo na tem ultramaratonu?

Okoli Balatona smo tekli tako individualci kot tudi dvojice, trojice in štafete. Prijavljenih je bilo 189 tekačev, startalo nas je 148, na cilj pa nas je prišlo 74. Težko si predstavljam, da bi se tega maratona udeležil brez ekipe, ki mi je ves čas stala ob strani!

Po kakšnem vzorcu si razporejaš treninge? Tvoje navedbe le-teh so bile zelo natančne ...

Uporabil sem vire z interneta, priporočene treninge pa sem nekoliko pre-

delal in si jih prilagodil. Opravil pa sem tudi licenco za vaditelja športne rekreacije. Veliko mi pomaga, da čez zimo hodim na fizične priprave k dr. Maji Pori, profesorici na DIF-u, ki mi svetuje.

Tečeš vedno z istim tempom ali ga spreminjaš?

Spreminjam ga. Krajši teki so načeloma nekoliko hitrejši. Med samimi pripravami za Ultrabalaton sem hodil tudi na tekme, na maratone, med njimi na maraton Čazma, kjer pa nisem tekkel »na polno«, a še zmeraj z dosti hitrim tempom, tako da so bili rezultati nekoliko presenetljivi. Nisem pričakoval, da bo šlo tako dobro, saj nisem startal na tak rezultat, kakršnega sem dosegel. Tako dejansko vidiš, kje si, preden greš na resno tekmo. Moja najdaljša tekma do takrat je bila 100 km v Steyerju v Avstriji.

Kaj pa vaje za moč? So te pri maratoncih potrebne?

Ne, za ultramaratonske zgodbe ne. Nekaj višincev pa se po Logatcu sproti nabere ...

Kaj je ključnega pomena, da človek preteče takšne razdalje?

Najpomembnejši je konstanten trening, petkrat na teden. Med pripravami ne smeš ničesar izpuščati. Moraš pa imeti tudi nekaj podlage, sam sem imel za seboj 100-kilometrsko tekmo. Pomembne so tudi informacije kolegov, ki so take teke že odtekli.

Udeležba na maratonih po Evropi gotovo ni prav poceni. Imaš sponzorje?

Ne, nimam. V bistvu ne hodim veliko po Evropi, morda v Italijo, ki je cenovno ugodna, na Hrvaško ... Maraton Čazma je brezplačen, le prevoz do tja nekaj stane. Poiščem tekme, ki so cenovno ugodne.

Koliko so pomembni obutev in oblačila?

Oboje je samo marketinška poteza. Tečem v določenih tekaških copatih, barefood, lahkih ... Prvi maraton sem odtekel v copatih za 30 evrov. Mislim, da gre tu za arketinško zgodbo.

Kaj pa prehrana?

Nič posebnega. Vsa ta zgodba okrog uživanja ogljikovih hidratov je pretirana! Človeško telo potrebuje en normalen obrok dnevno. Ko sem šel prvič na supermaraton Čazma, lani marca, sem naredil napako, ki je nisem več ponovil: preveč vnosa hrane škodi. Ta je potreben med samo tekmo. To sem ugotavljal tudi na Ultrabalatonu.

Koliko maratonov na leto pretečeš?

Letos jih je bilo 15.

Si imel ob toliko podvigih kake poškodbe mišic? Kako pomembno je ogrevanje?

Zaenkrat ni bilo nič. »Ultraši« se sicer ne ogrevamo. Moje povprečje je okoli sedem kilometrov na uro.

Zelo slabih izkušenj z bolečino nimam, razen prej omenjene bakterije, mislim, da je šlo tudi za vnetje pokostnice. Tu si pomagamo s protibolečinskimi tabletami, a načeloma se to ne dela.

S čim se sicer ukvarjaš?

Z navtiko, imam podjetje za navtično izobraževanje.

Tek je način življenja?

Lahko pritrdim. Dolgi treningi dejansko vzamejo veliko časa. Tudi moja služba mi to dovoljuje. Predavam popoldne, dopoldne opravljam treninge, redko zvečer. Raje zjutraj, ko lahko telo še prepričaš.

Do kod segajo so tvoji cilji?

220 km je bila daleč najdaljša razdalja. Če bi uspel pridobiti sponzorje, bi tekkel še Spartathlon, iz Špart v Atene, 246,8 km, vsako leto septembra. Za ta ultramaraton se moraš kvalificirati in z rezultatom, ki sem ga dosegel na Ultrabalatonu, sem to že opravil.

Besedilo in foto: Blanka Markovič Kocen

NOGOMETNA ŠOLA LOGATEC

EKIPA U11 NA MEDNARODNEM TURNIRJU V NOVEM MESTU

Foto: Marko Praprotnik

V soboto, 13. junija, je v Novem mestu v organizaciji Športnega društva Lev potekal že 4. Mednarodni nogometni turnir Lion's Cup 2015. Med turnirjem so se mladi nogometaši družili z otroki mladinskih nogometnih šol s Hrvaške, iz Srbije, Bosne in Hercegovine ter Avstrije. Organizatorji so se potrudili tako s pripravo igrišč kot s samo izvedbo turnirja in spremljevalnih dogodkov.

Turnir se je začel s slavnostno predstavitvijo sodelujočih ekip in naši nogometaši so ponosno zavihteli logaško zastavo. Sledila je razdelitev v skupine in seveda sodnikov pisk za začetek tekem. Za nagrade so se potegovali v štirih različnih starostnih kategorijah – U8, U9, U10 in U11. Ekipa U11 Nogometne šole Logatec se je pomerila z ekipami ŠD Lev Novo mesto, ONŠ Kladaša, NK Slovenska Bistrica in HNK

Orijent 1919 Rijeka. Po dveh neodločenih izidih in dveh porazih so logaški nogometaši v boju za sedmo mesto premagali ekipo iz NŠ Zmajevi Bosanska Krupa. Da ob visokih temperaturah in požrtvovalni igri sodelujoči ne bi omagali, so organizatorji poskrbeli za pijačo, hladen tuš, dobredno, in primerno okrepčilo. Spremljevalci in navijači smo lahko uživali v odlični igri v duhu fair playa, kulinarčnih dobrotah, ki pritečejo nogometnemu spektaklu, in preizkusili srečo na srečelovu. Ob koncu so sodelujoči nogometaši prejeli kolajne, najboljše ekipe po skupinah pa tudi pokale. Nogometaši, starši, trenerja in drugi navijači smo preživeli športen, napet in prijeten dan.

Jure Vodnik

Foto: Marko Praprotnik

LOKOSTRELSKA PLAŽA

Bila je nedelja, 7. junij, vroč poletni dan, temperature čez 30 stopinj Celzija. Večina si je iskala senco in malo ohladitve. Mi pa smo bili na lokostrelski plaži. Prvič slišite za to in nimate pojma, kje bi to bilo? Tako plažo smo imeli v Logatcu, na nogometnem igrišču na Sekirici. Tam je Lokostrelsko društvo Logatec organiziralo tekmo, kjer so se lokostrelci pomerili na različnih razdaljah, od 35 metrov najmlajši do 70 metrov tisti, ki streljajo z »olimpijskim« lokom. V resnici se temu loku reče ukrivljeni lok, ker pa je edina vrsta loka, s katerim se tekmuje na olimpijskih igrah, ga lokostrelci imenujejo kar »olimpijski«.

Lokostrelci so zanimivi ljudje. Predvsem se ne ustrašijo vremenskih razmer in pridejo na objavljeno tekmo tudi, če padajo »vile«. Tako so bili to nedeljo opremljeni za plažo. Obvezni pripomočki (poleg lokostrelske opreme seveda): polna hladilna torba, udoben stol, brisača, krema za son-

Foto: Daniel Krivec

čenje in sončnik. Pogled za strelno linijo je tako sila zanimiv in zares spominja na plažo. Na drugi strani pa je namesto morja linija lepo urejenih tarč. Tekmovanja se je udeležilo 121 tekmovalcev iz vse Slovenije. Po končani kvalifikacijski tekmi

se je prvih 16 tekmovalcev v posamezni kategoriji pomerilo še v dvobojih, tako da smo imeli na koncu dneva osem absolutnih zmagovalcev.

Anda Ovsec

»DO VOJNIH GROBIŠČ S PIETETO«

V majski številki Logaških novic je objavljen prispevek »Do vojnih grobišč s pieteto«, pod katerim je podpisana občinska uprava (str. 43). Prikradlo se je kar nekaj netočnosti, ki sicer razkrijejo dejanski namen objave, vsebino pa potvarjajo. Naj se osredotočim na dva spomenika kulturne dediščine.

»Na Petkovcu, pri zaselku Židovnik, ob glavni cesti Logatec – Žiri, je grobišče iz druge svetovne vojne s štirinajstimi pokopanimi, od katerih je ime ene osebe neznano.« V registru nepremične kulturne dediščine (št. 21537) piše: »**Ime enote:** Petkovec – Spominsko znamenje partizanom na Židovniku. **Tipološka gesla enote:** spominsko znamenje.« O kakršnem koli grobišču ni ne duha ne sluha. O stvarnem stanju v naravi vedo enako povedati tudi domačini s Petkovca ... Torej, če prav razumem slovenski jezik, nam občinska uprava prodaja spominsko znamenje s komunistično rdečo zvezdo za nekaj, kar naj bi si zaslužilo našo posebno pieteto, a to ni. Problematična sta tudi mesto spomenika in vsebina na plošči, ki ne ustrežata dejstvom.

»V dolini pod vasjo, ob cesti za Praprotno Brdo, na križišču cest, je grobišče desetih znanih žrtev fašističnega nasilja, ustreljenih 2. avgusta 1942.« Naj najprej opozorim, da se v Slovenji antifašizem posplošeno enači s t. i. NOB oz. t. i. politično levico, zato je treba dogajanje zgodovinsko opisati. O tem zelo nevtrarno piše Janko Maček v delu »Rovte v viharju vojne in revolucije.« Verjetno pa je bil eden izmed prvih, ki je dogajanje opisal, Franc Kogovšek. Delo je objavil v tujini leta 1946. Odlomek navajam dobesedno po prepisu izvirnika: »Prišli so večji oddelki vojaštva iz Logatca in so šli proti Smrečju, Št. Joštu in Podlipi. Bilo je to 22. avgusta (verjetno tipkarska napaka, nedelja je bila 2. avgusta; op. pisca). Značilno je bilo, da so za to vedeli partizani in se vsi umaknili. Vedeli smo po tem, da imajo med Italijani svoje zaupnike, ki jih o vsem obvestijo. In ti partizani, ki so imeli zveze z Lahi, so vsem drugim očitali izdajstvo!

Italijani so na tem pohodu požigali kmečke domove po Podpesku, v Praprotnem Brdu. Iz teh vasi so odgnali živino in v internacijo nekaj ljudi, ki jim niso ušli. Še hujše je bilo, da so spotoma pobrali deset moških, jih peljali v Lukančkov gozd in jih tam brez pojasnil ustrelili. Vse te ljudi so pobrali doma ali pa po poti, ko so šli od maše v Podlipi. V Rovte namreč niso mogli k maši, ker so bile blokirane. Nobeden izmed ubitih ni bil partizan, čeprav so se ti zbirali po njihovih hišah. Toda tega jim posestniki niso mogli braniti. Tudi so bili kdaj verjetno na partizanskih mitingih, toda tja so morali prisilno. To je na ljudi silno vplivalo. Videli so na strašnih

zgledih, kaj je naredilo partizanstvo. Zaradi partizanskih nastopov so padali nedolžni ljudje. Partizani sami so se umaknili in tako pokazali, da so za vse vedeli. Pokazali so pa tudi, da so izdajali kmete Italijanom, da so bili kdaj na njihovih mitingih, ker so samo oni to vedeli. Izdali so Lahom ljudi, ki se jim niso hoteli priključiti. Kmet je bil kot med dvema kamnoma v mlinu. Na eni strani ga je teroriziral partizan, na drugi Lah. Oba pa sta bila kot zaveznika proti njemu. Trpel je samo on.« V registru NKD (št. 21538) piše: »**Ime enote:** Rovte pri Logatcu – Spomenik talcem; **Tipološka gesla enote:** spominsko znamenje.« Grobišče ni omenjeno. Zakaj? Janko Maček navaja, da so vse pobite talce domačini kmalu odkopali iz groba v gozdu in z župnikovim posredovanjem dobili dovoljenje, da jih prenesejo na pokopališče v Rovte.

Leta 1958 si je takratna totalitarna oblast prilastila za skupnost zelo tragičen dogodek in postavila znamenje v obliki stiliziranega Triglava. Po spominu domačinov je spomenik krasila rdeča zvezda. Danes je ni več. Rovtarji so najbrž poznali razloge, zakaj so jo pred približno dvema letoma odstranili. V zvezi s tem »grobiščem« sprašujem občinsko upravo, kdo je v zmoti, ona ali register pri MK?

Glede na številne žrtve komunizma na Logaškem – obstaja poimenski seznam 500 pobitih iz Logatca in okolice, ki ga Logaške novice kljub izraženi zahtevi/želji občanov ne zmorejo objaviti – se zdi cinično, da naj vsi občani gojimo posebno pieteto do vojnih grobišč, ki to niso. Še huje, v praksi se nam, tudi z neznanemarljivo pomočjo Logaških novic, na zvit način vsiljuje vzpostavljane pietetnega odnosa do totalitarnih obeležij s simboloma komunizma, revolucije in OF, tj. za potrebe revolucije z zlorabljenim motivom Triglava in rdečo peterokrako zvezdo.

Glede na zmedo s temi spomeniki – glej npr. opis spomenikov iz Grčarveca in s Kalc (LN, str. 43) – predlagam, da se preveri vsebino vseh spomenikov polpretekle zgodovine na Logaškem, ki so v registru NKD. Na njih in v register, če že morajo biti tam zavedeni, naj se navede dejansko zgodovinsko ozadje in ne kar nekaj, samo zato, da je. Menim, da je po 25. letih nastopil skrajni čas, da si nalijemo čistega vina.

Anton Velušček, Logatec

LOGATEC – PRODAMO ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE

V Logatcu, natančneje v Blekovi vasi, prodamo zazidljivo zemljišče v velikosti 880 m² s pravnomočnim gradbenim dovoljenjem in vso projektno dokumentacijo za gradnjo enostanovanjske hiše predvidenih dimenzij 12 m x 8 m + 0,70 m x 3,60 m, etažnosti P + M ter višine 7,80 m. Zagotovljena so tri parkirna mesta za objektom, vsi priključki so urejeni ter dostop je možen s krajevne ceste, plačan komunalni prispevek. Z gradnjo se lahko prične takoj.

Izhodiščna cena: 64.000,00 €

Kontakt: METROPOLA IN d.o.o., Vodovodna cesta 109, Ljubljana; T: 01 360 21 80, info@metropola.si

JAVNO VPRAŠANJE ŽUPANU, GOSPODU BERTU MENARDU:

Kdaj bo narejena obvoznica oz. prepovedati tovarni promet skozi Logatec po Tržaški cesti, saj ta vozila povzročajo neznošen hrup tako podnevi kot ponoči.

Potrebno je tudi doseči, da vozniki upoštevajo omejitve hitrosti, čeprav ne vidim nobenih teh tabel od Petrola do novega križišča. Tudi to novo križišče ne pomaga, da bi vozniki vozili počasneje, enostavno »pridrvijo« z obeh strani Tržaške ceste.

Rosana Tollazzi

NEPRAVIČNO SOFINANCIRANJE KULTURNIH DRUŠTEV V LETU 2014 IN 2015

Verjetno bo tudi druge logaške davkoplačevalce zanimalo, kako se deli njihov denar. Sprašujem se, po kakšnih zakonih je napisan pravilnik o sofinanciranju logaških kulturnih društev. Dobro gospodarjenje s finančnimi sredstvi, pridobljenimi na razpisih Občine Logatec, se večini logaških kulturnih društev ne izplača! Očitno se finančna sredstva delijo po načelu več potrošiš, še več denarja boš dobil prihodnje leto. Dolgoročna strategija Občine Logatec je očitno prenehanje aktivnosti manjših društev. Ne upošteva se ne število koncertov v domačem kraju ne gostovanj. Prav tako se pri dodeljevanju finančnih sredstev ne upošteva, koliko let je društvo aktivno. Ne upošteva se, ali društvo priredi letni koncert ali pa ne. Denar v občinsko blagajno pa prispevamo tudi kulturniki. Pravilnik Občine Logatec je treba kar najhitreje spremeniti, saj nobena občina v Sloveniji nima tako strogih meril za sofinanciranje kulturnih programov oziroma ne preverja poslovanja društev prek AJPESA iz zadnjih dveh let in računa točk. Logaške svetnike sprašujem, če je to pravič-

no sofinanciranje. Športna društva v Občini Logatec nimajo tako strogih razpisnih meril. Že tukaj je očitno, da se kultura ne obravnava enako kot šport. Da pa se lahko pravilnik spremeni, naj navedem, da smo logaški kulturniki v letu 2014 prijavljali projekte samo v Občini Logatec, gostovanj po Sloveniji in tujini pa nismo smeli prijavljati. Ker pa nekaterim društvom to ni bilo v interesu, so pritisnili na Občino, naj se pravilnik popravi. Tako lahko društva v letu 2015 ponovno prijavimo gostovanja.

Naj navedem delne podatke sofinanciranja za leto 2014:

Samo štiri društva so v letu 2014 skupaj porabila **32.091,57** evrov ali tri četrte vseh občinskih sredstev, dodeljenih ljubiteljski kulturi. Na voljo je bilo 48.000,00 evrov! Pihalni orkester 13.576,79 + Cantabile 8.365,87 + Adoramus 6.223,59 + Notranjka 3.925,32, skupaj **32.091,57** evrov. Ostalih 11 društev v Občini Logatec smo v letu 2014 prejeli le 15,908,43 evrov.

Pevsko društvo Logatec naj bi za leto 2015 dobilo 1.352,19 evra! To je za 420 evrov

manj kakor v letu 2014, ko smo dobili 1.777,11 evrov. Da pa ne bo pomote, je letos na voljo 56.000,00 evrov finančnih sredstev! Pevsko društvo Logatec MePZ smo v letu 2014 izvedli naslednje projekte in koncerte: Gostovanje na Colu, Občina Repentabor, Gregorjevo Logatec, sodelovanje na 46. Območni reviji v Logatcu, 30. Večer pri vodnjaku na Čevici – Dan državnosti, priložnostni koncert v Jožefovi dvorani v Logatcu, koncerta v Domu starejših Grapačnik in v Domu Marije in Marte, 30 let Mešanega zbora Pevskega društva Logatec – samostojni koncert in Maša v cerkvi Sv. Nikolaja v Logatcu.

Pevci Pevskega društva Logatec se bomo še naprej trudili, da bomo gospodarno porabili denar, ki ga dobimo na razpisih Občine Logatec in je namenjen za naše delovanje. Nekatera društva smo navajena skromnosti, drugi pa lahko trošijo in razsipavajo davkoplačevalski denar.

Tone Jerina,

predsednik Pevskega društva Logatec

ZAHVALA

*V srcih kljuva bolečina,
ki jo odhod povzroča tvoj,
v njih prisotna je tišina,
ki zdaj ostaja za teboj.*

IVAN GUČEK
(1940-2015)

Za vedno se je od nas poslovil naš dragi ata Ivo.

Zahvaljujemo se vsem, ki so se od njega poslovili na njegovi zadnji poti in vsem, ki sočustvujejo z nami.

Hčeri Alenka in Irena ter sin Igor z družinami.

ZAHVALA

MARIJA KORENČ
(1930 – 2015)

Iskreno se zahvaljujemo vsem za izrečene besede sožalja in tolažbe ter tistim, ki ste jo z nami pospremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi vsem sosedom in ostalim zbranim, ki ste jo z nami priporočili v molitvah.

Naj počiva v miru.

Njeni domači.

1. Naš likar je bil slovenski slikar, ki je deloval v 18. stoletju. Njegov delo je bilo zelo vplivno na razvoj slovenskega slikarstva. Njegova dela so še danes v muzejih in galerijah po vsej Sloveniji.

			DELO OSEBE NA SLIKI	AMNESTIRANEC	MATI GOETHEJA	SREBRNO BELA KOVINA	ALUMINIJ	TAKRAT STARINSKO	DOLOČITEV SMERI	MITO TREFALT
			ANTIČNI SPLIT							
			PRIVRŽENEC							
			GLAVNO MESTO JORDANIJE				SAMARIJ IZPUŠČAJ			METER
			RIMSKA 6 MAJHEN VAL		PLEMENSKO ZNAMENJE VODA NA 100 STOP.					
		PLANOTA POD SNEŽNIKOM GRAM								
						NAMIZNO PREGRIJALO				CUNJAR
TARNANJE TOŽENJE	NAŠA ŠPORTNA PADALKA	NAŠ SLIKAR SLAPAR POOB. INV. DRUŽBA			DENAR V BANGLADEŠU	OGLAŠANJE PRAŠIČA	GRŠKI NOGOMET. KLUB			
PESEM SKUPINE VICTORY							ROMUN. TELEVIZIJA REKA V ŠVICI			
TURŠKO MESTO S OD ANKARE				ODDAJA V ŽIVO VEČ KOT 0				INTERNETNA POŠTA	FOSFOR BROZOVIČ	
STRIP MIKIJA MUSTRA										
EDEN		NAŠA IGRALKA EST. PISAT. MATI								
JEZERO VULKAN IN PARK NA FILIPINIH					ZDRAVILO ZA EREKCIJO	AFRIŠKI HRAST	OZNAKA ZA SEVANJE MOBILNIKA			NAŠE MORJE
VOJAŠKO OKLEPNO VOZILO				PISATELJ UMBERTO SRB. PESNIK TURANSKI			MESTO ALKE AM. GOLF. DANIELLE			
SAMOZADOSTNOST							Ž. IME YU ATLETSKA ZVEZA			
KOLUMBIJ		NAJVIŠJI SLAP V GVAJANI						RADIAN POLT		
INTERNET EXPLORER		9. ARAB. ČRKA ALENKA DOVŽAN				OTOK BLIZU MOLATA ENAKI ČRKI			RADIJ VALJEVO	
VOJSKA NEKDANJE SFRJ			RUSKA UMETN. ZGODOV. VERA							
POGAN				NADALJEVANJE GESLA			REKA NA TAJSKEM			

UMESTITEV RELIKVIJE SVETEGA PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

TRADICIONALNI FARNI DAN ŽUPNIJE DOLJNI LOGATEC

Foto: Marjan Verč

V nedeljo, 21. junija, je v Župniji Dolnji Logatec potekal že 25. tradicionalni farni dan, ki ni, kot po navadi, minil le v znamenju tradicionalne svete maše, kasnejšega druženja faranov in obiskovalcev ob kulturno-zabavnem programu. Letošnji farni dan je bil drugačen. Bil je posebej slovesen, saj je med sveto mašo apostolski nuncij v Republiki Sloveniji msgr. dr. Juliusz Janusz v župnijsko cerkev v Dolnjem Logatcu umestil relikvijo svetega papeža Janeza Pavla II. Med homilijo je nuncij spomnil na mučeništvo papeža Janeza Pavla II., na katerega je bil izveden tudi atentat, in na križ bolezni, ki ga je v starosti pokončno prenašal, vendar je kljub temu neomajno vse ljudi pozival k svetosti, česar se lahko ne nazadnje Slovenci spomnimo tudi z njegovega prvega obiska v Sloveniji leta 1996, ko je v bližnji Postojni nagovoril mlade. Prav ta nagovor pa so predvajali tudi med sveto mašo, s čimer je bil sveti papež poleg relikvije prvega reda v obliki njegove krvi navzoč med verniki tudi prek njegovega glasu in spominov, ki jih je ta govor obudil.

Slavnostno sveto mašo so s svojim programom dodatno popestrili najmlajši - otroci iz župnijskega Miklavževega vrtca, kar je ganilo prav vse, vključno z nuncijem, saj je sveti papež po Jezusovem zgledu v svojem pontifikatu posebno pozornost namenil prav mladim. Relikvija svetega papeža Janeza Pavla II., ki je zavetnik družin, mladine, trpečih, misijonarjev in drugih, je od umestitve shranjena v relikviariju na Marijinem oltarju Gospodovega oznanjenja.

Maši je sledil pester kulturno-zabavni program na trgu pred cerkvijo sv. Nikolaja. Na odru so se zvrstili številni nastopajoči. Anton Velušček je zbranim prebral besedilo o pravem spominu na žrtve 2. svetovne vojne. Nastopili so otroci Miklavževega vrtca s pesmijo Jaz sem bogat, skupaj z oskrbovanci Doma Marije in Marte pa so zapeli še pesem Če si srečen. Nastopila je tudi skupina ljudskih pevk - Trlice iz KUD Ligojna. Žene ohranjajo bogato izročilo ljudskega petja. Zapele so nam nekaj pesmi in zaigrale krajšo igro. Na farnem dnevu so sodelovali tudi mladi glasbeniki, ki svoje talente razvijajo v

glasbeni šoli Logatec. Rafał Andrzej Kędzierski, ki v župniji Dolnji Logatec že skoraj polna tri leta deluje kot duhovni pomočnik, je zapustil rodno Varšavo na Poljskem in prišel v Slovenijo. V rekordnem času se je naučil slovenskega jezika in se vključil v vse dejavnosti. Prav on je zaslužen za to, da so v Logatec od kardinala Dziwisza, nekdanjega tajnika papeža Janeza Pavla II., prinesli svetnikove relikvije. Rafał je poslušalcem podelil spomine na papeža Janeza Pavla II.

Na prireditvi so podelili zahvale sodelavcem Karitas Logatec, ki letos praznuje 25. obletnico obstoja. Zahvale za požrtvovalno prostovoljno delo je zaslužnim članicam in članom podelila Marija Klančar, tajnica Karitas Logatec. Kot vsako leto so se udeleženci lahko pomerili v družabnih športnih igrah. Te so potekale v treh kategorijah: v metu na koš, namiznem tenisu in vleki vrvi. Obiskovalci so se med prireditvijo lahko okrepčali in odžejali z odlično hrano in pijačo. Srečo so lahko poskusili na bogatem srečelovu, zbrane prispevke pa so organizatorji namenili za dobrodelne namene. Program farnega dne je povezovala Janja Nagode. Sledil je ples z glasbeno skupino Oaza, ki je v veselih ritmih zaokrožila dan v celoto.

Letošnji farni dan, že 25. po vrsti, je sooblikovala že ustaljena ekipa, sodelovalo pa je tudi nekaj novih obrazov. Letos so namreč v župniji Dolnji Logatec potekale volitve za nove predstavnike župnijskega pastoralnega sveta. Novi tajnik ŽPS je postal dr. Samo Venko.

Umestitev relikvije papeža Janeza Pavla II. in farni dan župnije Dolnji Logatec sta dva večja dogodka v zadnjem času. Več o dogajanju pa lahko preberete na spletni strani in v Farnem listu župnije Dolnji Logatec, ki ga prav tako najdete na spletni strani.

Luka Škrlič

PLANINSKO POLJE IN KRAJI OB NJEGOVEM ROBU

Planinsko polje je eno najbolj tipičnih kraških polj na Notranjskem in se razteza na okrog 11 kvadratnih kilometrih površine. Povezuje občine Logatec, Postojna in Cerknica. Iz Planinske jame priteče reka Unica in se počasi vije do okrog 150 ponorov na drugi strani polja. Kje pričeti z raziskovanjem teh krajev? Odvisno od tega, kaj vas zanima! Če ste navdušen ribič, potem kupite vse, kar potrebujete za ribolov, priporočljiva je tudi dovolilnica, in si poiščite svoj kotiček ob reki. Lovci morate seveda upoštevati vsa pravila o lovu; kdaj in kje boste lovili, pa je potem stvar dogovora med vami oziroma lovskimi družinami. Manj zapleteno je, če »lovite« s fotoaparati, ampak tudi pri tem morate upoštevati osnovno pravilo, da v naravi niste sami, da so tu živali; večina se vas boji, zato priporočam močan teleobjektiv. Planinsko polje lahko občudujete s konja, kolesa, ko postane jezero, pa s čolna.

Tistim, ki jih zanima, kaj so gradili pred sto, tisoč in več leti, svetujem, da iz Kalc zavijete proti Hrušici. Po kakšnem kilometru najdete mejnik rapalske meje, nekaj sto metrov na levi spomenik v spomin na umrle ruske vojake, ki so med prvo svetovno vojno gradili »Idrijsko železnico«, kilometer višje ohranjene zidove rimske trdnjave Lanišče. Še šest kilometrov po cesti naprej proti Hrušici je Arheološki park Ad pirum, v okviru katerega je v Stari pošti tudi muzejska soba. Potem pa nazaj v Grčarevec in cerkvico Sv. Luke, zgrajeno pred 270 leti. Preden

vržete pogled na vodni zbiralnik Kotla ob koncu vasi, se lahko odpočijete pri eni od kmetij odprtih vrat. Potem pa se odpeljete naprej do Laz, kjer vas vabita Lekanova hiša ter Vaški muzej in galerija Laze. Nato v vasico Jakovica na hribu z istim imenom. Na vrhu je lepo obnovljena cerkev Sv. Mihaela (omenjena leta 1526), malo nižje je na severni strani Kapela Marije »v leščevju«, ki stoji na vodnjaku, katerega voda naj bi bila dobra za oči, poleg tega pa ima to moč, da človeka pomladi. Sem jo poskusil, predvsem lepo osveži, morda tudi pomaga ... Zagotovo pa pomagata, da hitreje odtekajo poplavne vode, Putikovi štirni, zamrežena požiralnika, ki ju je še v 19. stoletju zgradil Viljem Putik. Preden greste iz Laz proti Ivanjemu selu, se ustavite še pri kapeli Srca Jezusovega, ki ima na pročelju lep simbol vere, upanja in ljubezni. Malo manj običajna je ljubezen do jam. Tisti, ki radi zahajate vanje, veste, da jih je okoli polja cela vrsta: Vranja z Mrzlo jamo, Skednena in Najdena jama, Logarček, Mačkovica so najbolj znane. Sicer pa jih je največ na vzhodnem in severnem obrobju polja, pravijo, da prek sto.

Nekaj besed o flori in favni, ki je tu še posebej raznovrstna. Botanično naravno dediščino predstavljajo travniška morska čebulica, rušnata mastnica, zdravilna strašnica, veliki trpotec, kačji jezik ... Od živalskih vrst v gozdovih na obrobju polja srečamo rjavega medveda, risa, volka, srnjad in jelenjad, na poljih pa lahko opazujemo številne ptice: kozico, poljskega škrjanca, kosca, štoklje, čaplje, race, vodomce; celo orla belorepca so že videli.

Ne nazadnje pa so tu še prijazni domačini. Ti nas vabijo na razne prireditve, ki so večinoma že tradicionalne: spomladi in jeseni na razstave v Muzej in galerijo Laze, prve dni maja na slovesnost ob obletnici osvoboditve, proti koncu maja na Pohod po Planinskem polju. Tretja sobota v juliju je rezervirana za srečanje gasilk, konec leta pa se v vasi obvezno oglasi dedek Mraz. Tudi Turistično kulturno društvo Grčarevec med letom pripravi več prireditev, najbolj znan je Blagoslov konj na Štefanovo. Kaj dodati? Poletje je tu, pravijo, da bo letos vroče. Zakaj se ne bi ohladili v Unici, pod krošnjami mogočnih dreves ali v kateri od jam?